

ELŐFIZETÉS

BELYBEN:
Egy evre ..... 24 korona.
Egy hora ..... 2 korona.

VIDEKEN:
Egy evre ..... 26 korona.
Egy hora ..... 2 k. 40 f.

HÍRDETÉSEK:
8-hasabon petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 filler.

Nyitási sora 40 filler.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és esanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Vasárnap. december 29.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezéreltek: Harc a kenyér — ellen.**
- Ünnepek után.**
- Egyrői-másról.** Irta: Vay Sándor gróf
- Öngyilkos aradi honvédtisztes.**
- Utcai zavargás — tévedésből.**
- Lemészárolt család.**
- Szemere Miklós és gróf Potoczky kintastása Ausztriából.**
- A szerencse.**
- Ingyen kenyér!**
- Az apád volt, édes sam.**
- Egy szerelmes pénzgyűr vérengzése.**
- Egy Potoczky gróf bűnpöre.**
- Magyar színház Bécsben.**
- Polgári iskola és polgári társadalm.**
- Az aradi kórház sükevényei.**
- Visszavont petíció.**
- Legényirtás karácsonykor.**
- Tárca: Az én madaraim.** Irta: Mark Twain.
- Regény-Csarnok: A harmadik.** Irta: Sienkiewicz Henrik. Fordította: Hegedűs Szeráfin.

Harc a kenyér — ellen.

Arad, december 28.

Az egyre jobban kulmináló nagy vagyoni mellett az egyre jobban terjedő elszegényedésnek, a belőle származó nyomornak ezideig a mostani gazdasági pangásban nincsen más ellenszere, mint a jótékonyosság.

S ez általán meg van, ha nem is oly nagy keretekben, mint várni lehetne, de tagadhatatlan, hogy a nyomoruságba esett embereken a társadalom óhajt segíteni és ott, ahol szükséges, eszközöket bocsájt rendelkezésre.

Megtette ezt ugy Aradon, mint az or-

szág fővárosában a munkahiány miatt szükségét szenvedő munkások ezreivel már tavaly óta, amidőn ingyen kenyeret osztogat. Megteszi a fővárosban már a folyó évben, hogy a szegények gyermekeinek az ingyen kenyér mellé ingyen tej ad. Megteszi a vidéken is, megteszi nálunk is, s ha a nyomornak valamely megrázó esete a nyilvánosság útján tudomására jut, kinyújtja oda segítő kezét.

Az idén Budapesten a munkanélküli kereskedelmi alkalmazottak részére is segély-akciót indított. S erre összeáll karácsony napján valami hatvan ember, állítólagos munkanélküli kereskedelmi alkalmazottak s az aradi szociálisták minap tartott gyűlésének mintájára nagy hangon kijelentik, hogy az egész segély-akció lealázó s hogy az nekik nem kell. S miután idáig jutottak, jól összeszidnak mindenkit, az egyleti elnökségtől kezdve a kenyérszító boltig.

Mert így kívánja a becses izlésük. Egy csomó ember becses izlése, akik a jó módnak elveivel ellátottan, kicifrázkodva állanak a pódiumra és beszélnek a nyomorról. Eppen mint ahogy tették a legszegényebb nép filléreirein éiösködő szocialista agitátorok.

Nekik ugyanis az kell, hogy minél nagyobb legyen a nyomoruság s ha azon a társadalom segít, akkor neki kell esni a társadalomnak, amely ime el akarja pusztítani az agitátorok kamatozó tőkét, a szegény ember keserűségét.

Ezért aztán nagyhamar kitalálja egyik is, másik is a jelszót, hogy nem alamizs-

na kell nekik, hanem munka. Hogy honnan adjanak munkát, mikor nincsen munka s mikor a nagy üzleti pangásban visszahúzódik minden olyan vállalattól a tőke, a hol munkások ezreit foglalkoztatni lehetne, arról nem beszélnek.

S ők maguk, semmiféle szükségben nem lévén, a mellüket verve kiáltozzák, hogy nem kell segély. Náluk nincs beteg asszony, éhező gyermek, fűtetlen szoba. Ők folytathatják a lármát s egynehányan szerepelhetnek ezek és tizezrek helyett, — mignem remélhetőleg majd csak észre térnek ezek az ezrek és tizezrek s kiadják az utat oda, a hova valók.

A mit meg is érdemelnek. Mert ez a működésük csakugyan elitelendő és fertelmes, mert az emberiség egyik legszebb erénye, az embertársi jóindulatból és felebaráti szeretetből fakadó jótékonyosság ellen akar harcot vívni. És esetleg elriaszthatja az embertársaik baján segíteni legjobb indulattal akarókat. Persze nekik ez mindegy, ők azt szeretnék legjobban, ha minél zavarosabb lenne a víz, hogy könnyebben halászhasanak benne.

Ezért beszélnek a nyomor és a szegénység nevében azok, a kik belőle akarnak megélni és amazok, a kik ezen az alapon juthatnak némi szereplési körhöz. Hogy mely éhezők és nyomorgók bízták meg őket ezzel, arról nem tesznek említést.

A társadalom szerencsése nem sokat ad e nagyhangu, de munkátlan herék izgatásaira, hanem folytatja humánus munkáját az emberszeretet nevében. (—)

TÁRCA.

Az én madaraim.

Irta: Mark Twain.

Első Henrik német császárról följegyezte a történelem, hogy nagyon szerette a madarakat. Ezért is kapta a Madarász melléknevet. Ha engem is följegyez a történelem Muzsája (bár egyelőre meg csak a népszámláló biztos jegyzet föl), engem aligha fognak felruházni, azaz a melléknévvel, mert én soha életemben nem szerettem a madarat. Ez a különbség köztem és Madarász Henrik közt, — eltekintve attól, hogy én nem vagyok német császár.

A feleségemmel e miatt örökös háborúban éltünk. A gyöngy teremtés szememre vetette, hogy lehet valaki poéta, ha nem szereti hallgatni a madáréneket? Hiszen akkor merő hazugság minden versem, amelyikben a csalógánydalt magasztalom. Mennyivei szebb verseket tudnék írni, ha házukban egy kis kanári trillázna vagy papagály rikácsolna!

— De édesem, nem kedvesebb nekem a hangod, mint a világ minden csalógánya? Ami pedig a papagályt illeti...

A papagálynál egy tiszteletreméltó nőszemélyre gondoltam, aki a feleségemmel fölmenő ágon igen közeli rokonságban van — de

ezt a mondatot jobbnak láttam be nem fejezni.

— Azután meg — folytattam — nem is lehet rám azt mondani, hogy általában nem kedvelem a madarakat. Például szeretem a kolibriket, melyek Brazília őserdőiben röpködnek; sőt az éneklő hattyut is, kivált amikor a hattyu dalát zengi. Csak specialiter idehaza nem szeretem a madarakat, kivéve azokat a szárnyasokat, amiket te oly pompásan tudsz elkészíteni. A kalitkás madár reám mindig oly szomorú benyomást tesz, akár egy ember, aki a szabadságát elvesztette.

Őnök jól sejtik, hogy én e rabság alatt a házasság rabságát értettem; de hát ezt a gondolatomat ismét nem mondtam ki. Mert hát a házasságban teljes gondolatszabadság van: a férj azt gondolhatja a mit akar, csak kimondani óvakodjék.

Érvelésem azonban nem győzte meg a feleségemet. No de amióta világ a világ: melyik szónoknak sikerült egy asszonyt kapacitálnia? Demosthenesnek, Pitnek, Mirabeaunak Gambettának. Castellárnak sok szónoki diadalról tud a világhistoria — de egyetlen egy olyan sikerüket se írta föl, hogy egy asszonyt meggyőztek volna. Egy asszonyt le lehet győzni (kivált ha ő is úgy akarja), de meggyőzni nem lehet soha!

Erre mutat az is, hogy egy ragyogó tavaszi reggel feleségem azzal lepelt meg, hogy egy

gyönyörű fülemülét vett nekem ajándékba. Észembe jutott, hogy az asszonyok még sokkal kellemetlenebb dologgal is megszokták lepni a férjeiket: például egy óriás divatárus számlával, vagy egy még óriásabb udvarlival; tehát jó képet vágtam a fülemiléhez, pedig sokkal jobban szerettem volna valami mást vágni hozzá.

A kellőleg elsötétített kalitkát az ámbitusra akasztottuk s nem tagadom: most már én is kíváncsivá lettem az énekére. (Mert zárjel között legyen mondva, a feleségemnek igaza volt: merő hazugság volt mindaz, amit verseimben írtam, hogy milyen gyönyörűséget szerzett már nekem a csalógány dal. Ilyenek azok a poéták!)

Az én fülemilem azonban egész különleges fajtájú volt. Olyan volt, amelyik nem énekel, pedig him volt, — tehát minden természeti törvény szerint énekelnie kellett volna. Bizonyos hogy mikor ez a fülemile gyerek volt, még az anyja sem értette a szavát. Valóságilag egy trappista barát veszett el benne — s a sors különös szeszélye folytán lett fülemilévé. Igazán megérdemelte, hogy bájdalu zenének nevezzék — mint a magyar természetrajzi könyvekben olvasható. (Vagy azóta bánatában minden fülemile megnémult, amióta magyarul bájdalu zenének keresztelték?)

— A fülemile szomorú — mondotta a kereskedő, akihez tanácsért fordultam — volna

POLITIKAI HIREK.

Tisza kálmán — a képviselőségéről. A belügyminiszterium ideiglenes vezetésével megbízott miniszterelnök — mint ezt mi is jelentettük, — Ebergényi Sándor dr. országgyűlési képviselőt a belügyminiszteriumhoz miniszteri titkárrá nevezte ki. Az új miniszteri titkár, aki abrubbányai képviselői mandátumáról való lemondását már betérjesztette a Ház elnökének, a miniszterium városi főosztályába osztották be. Ezzel a kinevezéssel kapcsolatban az egyik nagyváradi lap azt jelenti, hogy Tisza Kálmán hajlandó volna elfogadni az így megüresedett abrubbányai mandátumot, amelyre vonatkozólag különben a következőleg nyilatkozott:

„Ha nem kellek az országnak, nem engedem magam senki által képviselőházba protegáltatni, ha pedig kellek, majd felkeres valamelyik választókerület. Különben elég öreg ember vagyok én már ahhoz, hogy meg tudjak élni parlamenti szereplés nélkül is.“

Ünnepek után.

Arad, december 28.

(Dsk.) A karácsonyi ünnepekről nem lehet mondani a szó szoros értelmében, hogy lezajlottak, hanem csak azt, hogy leperdültek a szertartásban rejlt örök igazságnak ösvényén. Békes ünnepecsülsés s másokat megbecsülő béke itatta át a napokról vezetett évlapjait a történetnek, különösen minálunk, hol az ünnepeket megelőzőleg ünnepet ült a vármegyei tisztújításoknál nemcsak a közéleti, hanem a politikai tisztesség is.

A közéleti tisztességnek a haldokló autonómikus közigazgatási forma bizonyosságát szolgáltatotta és legkevésbé sem adott okot arra, hogy az igazi magyar jellegű közigazgatást bárki is elítélhesse.

Ezt a közéleti tisztességet honorálták a vármegyeiek, amikor elenyésző kivétellel, régi tisztikarukat választották újra, hat évre törvény, de élethossziglan az államosítás kilátásai szerint.

Nem szabad azonban ebből a tényből a politikai momentumokat kifelejtenuünk!

Hisz tudjuk, hogy az ellenzéki vesszőpari-

páknak leglovagoltabbját képezte az, hogy a főispáni præsszió, a kormányparti befolyás dirigálja a vármegyéket s ha valaki hűtlen volt hivatalához, valaki szabálytalanságot követett el, valaki sikkasztott, országot-világot telekiabálták, hogy az uralkodó rendszer büne!

Nos pedig most semmi pártpolitika, semekora befolyás nem érvényesült a tisztújításoknál s ime: a régiek, az annyira agyonrágalmazottak javarésze maradt meg a vármegyei kormányzatában.

Ez a tény nem nyomja-e agyon a korábban gyártott odiosus rágalmakat!?

Az bizonyos ezek után, hogy a mostani megyék szelleme ép úgy tisztult és haladt a korrallal, mint közéletünk egyéb intézményei. Ezt bizonyítja a mostani választások nyugodt, zajtalan lefolyása s az a körülmény, hogy igen kevés kivétellel mindenütt a régi tisztviselőket választották meg. Az egész ország köztudatába már tényleg átment az a gondolat, hogy a manapság alapos szakismeretet és szorgalmas, kitartó munkásságot kívánó közigazgatási tisztviselői működés oly élethivatás, melynek az állandóság jellegével kell bírnia, mert csak az állandóan hivatásának élő tisztviselő képes megfelelni a mai fejlettebb életviszonyok által kívánt magasabb igényeknek. Megyei tisztikaraink az állandóságnak oly magas fokát mutatták a mostani választások alkalmával, hogy ez az állandóság akkor sem lehetett volna nagyobb, ha a kinevezési rendszer már tényleg be volna hozva. Nem is kételkedik benne senki, hogy ha a kinevezés a közelebbi években csakugyan bekövetkezik, kevés kivétellel a most megválasztott tisztviselőket fogja állandósítani a hivatalokban. A kinevezési rendszer behozatala ma már nem tengelye az egész közigazgatási reformnak s egészen más szervezeti kérdésekben fekszik ennek a fontossága. Azokban a törvénytiszta intézkedésekben, a melyeket a belügyminiszterium törvény-előkészítő osztálya most dolgoz ki, s főképen a szolgálati pragmatikában. Ez képezi igazi gerincét a jó közigazgatásnak, amit megalkotni a kormány elsőrendű feladatául áll.

Egyről-másról.

(Fekete karácsony. — A restaurációkról. — Híres tisztújítások. — Pyrker érsek pleh-kassza. — Gyász-tor a rendőrség fölött.)

Az Aradi Közlöny számára írta:

Vay Sándor gróf.

Budapest, december 28

Csunnya fekete karácsony volt. Fekete mindenképen, mert szegény és nyomoruságos a világ. Mikor tavaly megnyitották a kenyeres boltot, még csodálkozva irták a lapok, hogy jó kabátos, fényes cilinderű urak is járultak titkon és éhezve a pult elé. Az idén már nincs így. Nem mintha ma ezek az urak mar pecsenyét ennének, oh nem, de mert az idén már jókabátjuk sincs többé és kopottan és rongyosan járulnak a jótékonyság olárához. A Nincstelenségből már a szélhámosság sem maradt meg, mert ebben a szegény, csunya nyomorult fekete városban senkiről sincs többé lehamozni való. Nincs pénz — ebből az egyetlen keserűségből támad százezer keserűség tengerré dagadó patakja.

Még a vármegyei restaurációk is busak. Azt mondják, ezek az utolsók. Ezután majd csak a hivatalos kosztion restaurát. Se bor, se fokos, se banderium. Vége lesz a vármegyének, a mely sokáig volt ősiségünk védbástyája.

Fényes restaurációk estek 1790. telén. Győr megyének január 18-án tartott gyűlését elnevezték *angyal gyűlésnek*, mert mindenki magyar díszben jelent meg. A magyar nyelv nagy barátja Pázmány, olyan szónoklatot tartott, hogy a hazafiak sirtak örömben, a karzaton levő hölgyek pedig a keblükön levő virágokat mind rája szórták.

Baranyamegye ugyancsak 1790.-iki vármegyei gyűlésen három lelkes asszony *Jessenszkyne, Pethőné és Jankovichné* elhatározták, hogy magyar ruhában jelentek meg. Alig mutatkoztak be így a karzaton, egy hét múlva az egész Dunántul asszonynepe felöltötte a mentét, meg a csipkés fejkötőt.

Híresek voltak mindenkor a szabolics restaurációk. Nagy-Kálló régi időkben a megye szék-városa temérdek véres választásnak volt a színhelye. A főkortesek ezeken a választásokon rendesen plével bélelt süveget viseltek, a melyik

csak mellette egy vidám, dalos madár, akkor neki is kedve kerelkednék! Vásároljon egy kanárit: majd meglátja, hogy fog csattogni!

Beláttam, hogy aki át mondott, annak kanárit is kell vásárolnia. Hazavittem a kis sárga madarat s lestem a hatást. A hatás meglepő volt. Tudniillik, sem a fülemile, sem a kanári nem énekel.

— No hiszen magát szépen becsapták — mondta a feleségem. — Hogy énekelne ez a kanári, hiszen jérce! Nem látja, hogy nem emeli föl soha hetykén, büszkén a fejét, hanem aláztatosan a nyakába huzza?

— Hát a kanáriknál a jérce aláztatosan nyakába huzza a fejét? (Milyen különbség a madarak és az emberek közt!)

Dühösen rontottam a vén madár-Schylockhoz, az új század legnagyobb szédelgőjéhez:

— Tram — kiállítottam rá vérben forgó szemmel — tudja-e, hogy az ön kanárija jérce.

— Melyik? — kérdezte bámulva a madarász.

— Melyik? Még kérdezi? Az, amit önnel vásároltam.

— Ez esetben nem az ön kanárim jérce, hanem az öné.

Ez a szemtelenség egészen kihozott a sodromból.

— Semmi tréfa! Mondja, mit csináljak én magával?

— Vásároljon tőlem egy tengelicét. Akkor két legyet üt egy csapással. A tengelice párosodik a kanárral. Gyönyörű fiókák lesznek.

Azonkívül énekel is és a fülemülenek is meghozza a dalos kedvét.

Ugy is tettem. Hazavittem egy pirosfejű madarat és bebocsátottam a kanári kalitkájába, ahol a két madár nyomban veszekedni kezdett, mintha nem is most akarnám, hogy házasságra lépjenek, de már régen házastársak volnának. A feleségem mosolyogva nézte a manipulációm. Ez a hideg mosoly egészen felforraltta a véretem.

— Mit mosolyog maga, édesem? — kérdeztem dühösen, mint Bánk bán az átkozott kis alvót.

— Azon mosolygok, hogy magát ismét becsapták. Hiszen ez a stiglinc soha sem fog énekelni. Ha két madarat egy kalitkába zárnak, akkor azok vagy veszekednek, vagy szerelmeskednek, de nem énekelnek!

Ha csak ez a baj! gonholtam magamban. Nyomban vásároltam még egy kalitkát és elválasztottam a kanáritól a tengelicét. De jaj! A tengelice most még határozottabban nem énekel. Bizonyosan fájt a szive a párja után, a kivel már olyan jóizűket veszekedett.

De most már konokul el voltam tőkélve, hogy ha török-szakad: énekre bírom a madaraimat. Kétségbeesve mentem el a madárkereskedőhöz és most már nyájas szóval kértem: adjon tanácsot.

— Vásároljon tőlem egy csizt — mondta a jéles ornitologus — A csizt a madarak bohóca. Mindig csicsereg. Attól kedve kere-

kedik a tengelicnek is és mindnyájan énekelni fognak.

Az ajánlat szöveget ütött a fejembe, én pedig szöveget ütöttem a falba az ambitusomon és ráakasztottam a csizt kalitkájára. De képzeljék, mi történt? A többi madár melabuja a csizre is átragadt. Nem énekel a csiz, nán gúnynyasztott a tengelic és legnémbánban a holdas éjszakák búbajos datnoka, a fülemile.

Mos már nem bíztam a madárkereskedőben. Elutaztam Budapestre és egyenesen Seráktól kértem tanácsot.

— A madaraknak láрма kell — mondta az állatkert barátságos igazgatója. — Az ön házában bizonyára nagy csöndesség van. Lám, a mi madárházunkban is akkor legvigabó, leghangosabb az ének, amikor legjobban vonyt a sakál, legdühösebben ordít a tigris és legbőszebben bömböl az oroszlán.

Ez a diagnózis megdöbbenített. Csak nem fogok vásárolni egy tigrist, hogy azzal éneklésre bírjam a fülemilét?

Ekkor azonban tragédiámban bekövetkezett a sorsfordulat. A szomszédságunkban levő házba beköltözött a Rézműves ifjak önségélyző, temetkezési és kiházasítási egyesületének dalköre, mely minden alkonyatkor próbát tartott. Csodálkozva kérdeztem, mikor művelik ezek az ifjak a rezet, mi-or mindig csak a hangjukat művelik? Az udvarunkat pedig egy sirkőfaragó műhely foglalta el. Amilyen keveset művelték a rézművesek a rezet, oly szorgalmasan faragták ezek a követ. Egész nap csatte

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.

csak úgy zengett a füttykösök, ólmos botok ütése alatt.

Különösen nagy zajjal, lármával folyt egyszer Eördögh Alajosnak alispánjelölése. A nemes ur olyan fényes házat tartott, hogy egy izben a nála látogatóban járt *Hohenlohe* herceg így szólt:

— Az ördög hinné, hogy ez az Eördögh nem valami gróf.

Az alispánságot ugyan *Pataky* István nyerte el és Eördögh, miután nevét a kortesnótákban egyre fölhasználták, egyik uradalmáról más nevet vett föl s jeles családja ma is virágozik.

Ellenzéki megyékben mindig zajosabbak voltak a restaurációk.

Történt egy alkalommal, hogy Hevesben *Pyrker* érsek nagyon kapacitálta a zugolódó nemességet. Az ellenzék vezére *Keglevich* gróf volt, a ki egyre élesztette a lankadó tüzet. Mikor egyszerre észrevette, hogy az ellenzék, melynek zömét kálvinista nemes urak képezték, ingadozni kezd, egyszerre egy kis pléh kakast vont ki zsebéből s beléfújva, éles kukorékolást hallatott. *Pyrker* kérdőleg nézett a grófra, de az a legnagyobb nyugalommal válaszolt.

— Híveim kálvinisták, egy kis éberségre figyelmeztettem őket.

Rendkívül heves, elkeseredett megyegyűlések folytak országszerte *Ferenc* császár uralkodásának első éveiben. 1793. táján volt az, mikor a párisi *Moniteur*-ben a híres *Gorsiani* levelek megjelentek, mikor magyarra fordították *Rousseau* *Contract-Social*-ját. Még az arisztokráciában is kormányellenes hangulatok emelkedtek s Zemplénmegye egy közgyűlésén így szólt *Semsey* János:

— Jobb volna, ha minden ország magát kormányozná s nem egy ember kormánya alatt állának milliók.

Sok érdekeset jegyeznek fel régi vicispánokról is. Hazánk konstitucionális intézményének szótárában meg is maradt in aere perennius az alispán szó.

Vége ma a régi alispánoknak, vége lesz a vármegyének is. Apródonként mesélni fognak már csak erről az izig-végig magyar intézményről, ősiségünk utolsó rombahulló bástyájáról. Nem csörren meg a kard székházaink

gott a vésőjük és kalapácsuk. Ugy, hogy én ijedten menekültem el hazulról. Hiába: kőfaragás mellett nem lehet rimeket faragni!

Egyszer aztán a rézművesek zászlószentelésre készültek zenekart is alakítottak; stilszerűség szempontjából persze csupa rézfúvókból. Most már nappal is próbáltak, mintha nem is zászlószentelésre készülének, de a végítéletre, amikor *Israel* angyal helyett ők fújják a halottaknak az ébresztőt. A sirkőfaragó műhely ugyanakkor úgy dolgozott, mintha legalább is valami epidémia dult volna a városban. S ebben az idyllben egyszer megtörtént, hogy kintornás vetődött az udvarra. Az egyik lakó pedig fényes déli idő dacára pokroczot poroltatott. A mire a házmesterné kijött és dühösen elkezdett pörölni. Egy siket ember visszanyerte volna a hallását, hogy újra megsiketüljön.

Pillantásom a madaraimra tévedt.

A hatás bámulatos volt!

Minden madaram énekelt! A csiz, a tengelic torkaszakadtából fujta. A fülemile torkából pláne búbajos trillák fakadhattak. Még a nőtény kanári is próbálgatta a nótát.

Igen ám! De az volt a baj, hogy ebben a pokoli lármában egy hangot sem hallottam a madaraim énekéből! Csak láttam, hogy énekelnek. Ugy voltam veőlök, mint a vén tenoristák, akiknek az énekét inkább csak látja az ember, de nem hallja. S mihelyt a rézfúvók abba hagyták a rézfúvást; mihelyt az egyik kőfaragó legény letette a vésőt; mihelyt a ház-

márványos lépcsőin többé. A vármegye meghal, megfordítják a cimert a székházak kapuin és az elpusztuló rendiség híján elpusztuló nemess günk üli a gy. szort.

TÁVIRATOK.

A burok győznek.

Köln, dec. 28. Egy ide érkezett távirat szerint a burok helyzete *rendkívül kedvező*. Erejük folyton gyarapodik.

Standerton, dec. 28. A *Speuer* tábornok vezetése alatt álló lovasított gyalogsapat vesztesége, amely csapatot *Ermelo*-kerületben a burok megleptek, 10 halott és 15 sebesült volt.

London, dec. 28. A *Reuter*-ügynökség jelenti *Nkandhlából* e hó 21-éről: *Chapman* ezredes e hó 16-án *Babanangó* mellett (*Natal*) a transzáli határ közelében, megtámadott egy bur osztályt és elfogott 5 embert és készleteket ejtett zsákmányul. A burokat szétszórták, később azonban *Grobelaar* kommandójától erősítést kaptak. Hir szerint most családjaikkal és marhájukkal a sabeni völgyben elsáncolták magukat.

London, dec. 28. A *Times* *Blesbokspruit*-ből e hó 22-éről újabb részleteket jelent *Spens* tábornok oszlopának vereségéről. E szerint egy századot megsemmisítettek. Egy másik majdnem ugyanigy járt. Egy harmadik elmenekült, egy negyediknek csak kevés vesztesége volt.

A bolgár kormányválság.

Szofia, dec. 28. A bolgár távirati ügynökség jelenti: *Karavelov* miniszterelnök tegnap benyújtotta a kormány lemondását, melyet azonban eddig még nem fogadtak el. *Ferdinánd* fejedelem *Balabanovot*, a szobranye elnökét mára a palotába rendelte.

mesterné berekedt a perelésben; a madaraimnak már nem volt elég a láрма: nyomban elhallgattak.

Igy jutottam én hosszas fáradozás után ahhoz az élvezethez, hogy lássam a madáréneket.

De még ennek az illúziómnak is csakhamar vége szakadt. A rézművesek együletét föl-oszlatták, mert kisült, hogy nem a réztrombitát fújják, hanem a szociálistákkal fújják egy követ; a sirkőfaragó megbukott, mert a város egészségügyi viszonyai képtelenül fölvirultak; a kintornás megütötte a főnyereményt s abba hagyta úgy a kint, mint a tornázást; szóval: újra bibliai csönd lett a házunkban. Az én madaraim újra megnémultak. S én tovább írtam a verseket az édes csalóánydalról — anélkül, hogy valaha csalóánydalt hallottam volna . . .

S most még egy őszinte vallomással tartozom a tisztelt olvasónak. Azzal, hogy ezt a tárcát nem *Mark Twain* írta, hanem én. *Mark Twain* nevét csak azért írtam előre, hogy a közönség mindjárt azzal kezdjen az olvasáshoz, hogy no most okvetlen valami mulatságos dolgot fog élvezni. S elvégre, hogy egy írótól valamit elplagizálnak, az egészen szokott dolog; de hogy valamit *odaplagizáljanak*, az egészen új.

Sas Ede.

Öngyilkos aradi honvédtizedes.

(A katonai szigorúság áldozata.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 28.

Egy aradi származásu nagyváradi honvédtizedes követett el öngyilkosságot Nagy-Szalontán. A dráma hőse: a nagyváradi honvéd ezred kötelékébe tartozó számvevő tizedes: *Boczkó* Traján, *Boczkó* Pál aradi ny. tanító fia, ki e hó 23-án este a kilenc órás vonattal érkezett Szalontára és a *Nemzeti szálloda* 6-ik számú szobájában bérelt lakást. A szálloda személyzete előtt csak az tűnt fel szokatlannak, hogy rákövetkező napon az idegen sehol sem mutatkozott, azonban a gyanút eloszlatta az a körülmény, hogy 24-én délelőtt 11 órakor betér a közös étkezőbe, hol magának villás reggelit rendelt, melyet látszólagosan jó étvágygyal el is költött. Azontul többé nem is hagyta el szobáját.

Rosszat sejtettek tehát és esti 9 órakor jelentést tettek a rendőrségnek. *Neszmiráék* Gyula rendőrfelügyelő két rendőr kíséretében azonnal megjelent a hely színén és miután a zárt ajtón keresztül be nem hatolhattak, az ajtót lakatossal nyitatták ki. Az ágyon teljes katonai díszben, keztyüs kézzel, nyugodt vonásokkal feküdt az öngyilkos katona, állott halántékával. Két lábát keresztbe fektetett helyzetben az ágy széléhez támasztott székre fektette. A golyó a jobb halántékon hatolt be és csekély sebet okozott. Bal füléből csendesen szivárgott a vér.

A nyomban megindított vizsgálat folyamán az öngyilkos bluzában egy a rendőrséghez írott levelet találtak, melyen öngyilkosságának okát nem említi fel. Találtak még nála egy kimaradási engedélyt, mely vasárnap éjjelre szól és egykétszáz koronáról szóló adóslevelet, továbbá egy 6 koronáról kiállított jegyzéket, melyből megállapítható, hogy a pisztolyt, melylyel végzetes tettét elkövette, *Andrényi* Károly és fiai aradi vaskereskedő cég üzletében szerezte be.

A rendőrfelügyelő további intézkedés céljából azonnal jelentést tett az ezredparancsnokságnál. Együttal az ügyet felterjesztette a nagyváradi kir. ügyészséghez. A további nyomozás az öngyilkosság fenforgását kétségtelenül megállapította. A halottnál semmiféle értékesebb tárgyat semtaláltak, csupán két értéktelen részgyűrűt és egy ezüst órát, melynek mutatóját ő a négyes számonő maga állította meg, mi arra enged következtetni, hogy végzetes tettét már délután négy órakor követhette el.

Hátrahagyott levelében kéri a rendőrséget, hogy ne bonczoltassák fel, tetemét Nagyváradra szállíttassák és a szomorú esetről értesítsék *Aradon* lakó édes atyját, aki ott nyugalmazott tanító. Eddigi értesülésünk szerint azonban utolsó kívánsága nem teljesül, mert az illetékes hatóságok megállapodása értelmében a holnapi nap folyamán történendő boncolás után a szalontai sirkertben fogják eltemetni.

Az öngyilkos katona apjától ma az alábbi levelet kaptuk:

Kérem becses lapjában közölni, hogy *Boczkó* Traján honvéd tizedes, irodaüggyivő Nagyváradon, *Boczkó* Pál aradi ny. tanító fia, e hó 24-én Nagyszalontára jött és ottan a *Nemzeti szállodában* föbelötte magát és azonnal meghalt, hátrahagyván egy levelet szüleimhez, amelyben azt mondja, hogy egy felebbvalója rossz bánásmódja miatt kellett agyonlőni magát. Ezen 4. gy. honv. ezrednél, nemrégén agyonverték egy *Per* nevezetű honvédet; most fiamat küldték másvilágra. — Kérem szíveskedjék becses lap

A Nemzetközi baleset elleni biztosító társaság balesetből eredő halál és teljes rokkantság esetére 3000 koronát, illetőleg a rokkantság mértékének megfelelő összeget biztosít az Aradi Közlöny előfizetőinek.

jában ezen eset alapján a katonák érdekében írni valamit.

Nagyszalonta, 1901. decz. 27.

Tisztelettel
Boczkó Pál
nyug. k. tanító.

Ugy értesülünk, hogy az öngyilkosság igazi okának felderítése érdekében a honvédezdre parancsnoksága szigorú vizsgálatot indít és annak eredményéhez képest igazságot tesz a dologban.

TANUGY.

Polgári iskola és polgári társadalom.

— Egy tanterfű értekezése. —

Arad, december 28

Donszky Lukács, a karánsebesi áll. polgári iskola igazgatója érdekes és figyelemreméltó tanulmányt adott ki a polgári iskolák reformja tárgyában. A tanulmány főérdekesége az, hogy a reformot a *szociális kérdés* megoldásával hozza összefüggésbe. A magyar polgári társadalom megteremtését várja a tervbe vett polgári iskolától. Azért a társadalomét, a mely ma annyira hiányzik az államban s, a melynek hiánya demokratikus és gazdasági irányú fejlődésünket lehetetlenné teszi.

„A hegyek soha sem voltak oly magasak s a völgyek oly mélyek, mint a doktrinér liberálisizmus mai világában” — ugymond a szerző.

„Hogy valamely nép előkelő szerepet játszik a világ színpadán, azon erkölcsi és szellemi nivón kell állania, a melyre máig eljutott az emberiség.” Nálunk csak a tudományos felsőbb pályákat dőlgeti a tanügyi politika, ellenben elhanyagolja a nép zömét. Pedig mint a napnak, úgy az iskolának is az volna a feladata, hogy „ne csak a hegyek ormait aranyozzák be a fényekkel, hanem ereszkedjenek le a völgybe, a mélységekbe, az alsó néposztályok nehezen hozzáférhető régióiba is.”

„A modern értelemben vett demokratikus államnak nálunk csak a külső keretei vannak meg, de a mi ezekhez a tartalmat szolgáltatná, testet és lelket önthetne beléjük, a polgári társadalom, az nincsen meg. Vészeség tehát a betegség oka, az államtestben a vér nem egyformán cirkulál. Svájcra utal a szerző, a hol szintén több a nyelv, a nemzetiség s mégis egységes a társadalom. Svájcz pedig iskoláinak köszönheti ezt.

Fejlődésünk mindaddig egyoldalú marad, míg a gimnázium-láz meg nem szűnik. „Ha Magyarországon nem csináltak volna 30 éven át minden tanügyi kérdésből egyoldalú gimnáziumi politikát, ha igen gyakran magát a gimnáziumot is nem állították volna oda falnak, hogy fődözzék vele az invenció hiányát, akkor lenetelen, hogy a biztos egzisztenciát kínáló gyakorlati életpályákat keresné fel előszeretettel a tanuló ifjuság.”

Erős logikával, hathatós érvekkel bizonyítja Donszky a polgári iskola reformjának szükségét s kifejti, hogy az új iskolának feladata volna a magyar polgári osztály megteremtése.

A tanulmány befejező része azt bizonyítja, hogy az új polgári iskola csak *egységes szervezettel* tölthetné be hivatását.

(—) **Tanárok gyűlése.** Az országos középiskolai tanáregyesület ma délelőtt tartotta karácsonyi választmányi ülését Hofer Károly kir. főigazgató elnöklete alatt. Az ülésnek két fő tárgya volt: A minisztériumhoz intézendő évi felterjesztés és az országos tanárszövetség létesítése. Az évi felterjesztés, melyet az egyesület főtitkára Négyesy László szerkesztett az iskolai vezetés megfelelőbb szervezésével az iskolák zsufoltságával, végül a tanár-kérdéssel foglalkozik. A választmány Alexander Bernát, Gerevich Emil, Balogh Péter, Kardos Albert, Rombauer Emil, Schnirger Ferenc, és Beke Mánó hozzászólásai után egész terjedelmében egyhangulag elfogadta a javaslatot. A tanári szövetség tervezetét a kassai tanári kör megbízá-

sából Czigler Ignác adta elő. A szövetség alap gondolata az, hogy a tanárok ezres csoportokká alakulva, a csoport minden tagja örökösének az illető tag halála esetére 1000 frt hagyaték biztosítatnak azon befizetésekből, melyeket a csoport többi tagjai az egyes halálesetek alkalmából teljesítenének. Az előadás tüzetesen igazolta a terv megvalósíthatóságát. Többek hozzászólása után a választmány az eszmét a kö- rök figyelmébe ajánlta.

Lemészárolt család.

(Négyeszes rablógyilkosság karácsony estéjén.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 28

Halas város közelében, a harka-kötőnyi pusztán többszörös rablógyilkosság történt karácsony este.

Perneki János pusztai haszonbérelőnek a napokban kellett volna kétezer nyolcszáz kor. esedékes összeget a Félégyházán lakó fő tulajdonosnak kifizetnie.

Leste nyolc órakor a család még együtt főnt beszélgetett, mikor a kutyák a tanya udvaron erősen ugatni kezdtek. A gazda kiküldte a tizennyolc éves Fehér Pál béreslegényt, hogy nézzen körül. A fiu alig haladt ötvenhatvan lépésnyire, kezében egy előlötölt kapszlis puskával, mikor egy lövés dördült el s fülét keresztül lötte.

A fiu megfordult, váliához emelte fegyverét s a holdvilágnál célba vette támadóját, de a puska csütörtököt mondott. Ezután még négy lövés dördült el s a fiu futni kezdett, de mintegy 50 lépésre már *egy ásóval leütötték s puskatussal fejét össze-vissza verték.* Az ágyban fekvő betegeskedő Perneki a lövés zajára kilépett, de alig néhány lépésnyire a pitvarajtó előtt úgy vágta fejbe, hogy leszédült s azután *ásóval, fejszével agyonverték.*

A rablók ezután berohantak a házba, s mert nem tudták, hogy a levert gazda él-e, hal-e, hajánál fogva magukkal vonszolták a pitvarba.

A szobában volt a gazda felesége, egy huszéves hajadon leánya, egy tizenhatéves, egy tizennégyéves fia, egy öt éves siketnéma kis leánya és egy tizennégyéves kanászgyerek. Mindannyian rémülten nyomták az ajtót, de bezárni már nem volt idejük. Belől a megrémült család, kívül a rablók feszítették vállait az ajtónak, míg végre a sarkaiól kifordulva, a rablók egy utolsó erőfeszítése következtében beesett a szobába. Ebben a pillanatban a tizenhatéves Perneki-fiu egy ásóval az elsőbb belépőre sujtott, de az ásó csak a karját érte.

A következő pillanatban a három rabló már a szobában volt, *leütötték a fiut s ásókkal, fejszéekkel rohanták meg a többiek is.* A huszéves Borbála leány véresre verten rohant kifelé, amit észrevevén az egyik rabló, utánasietett s *hátulról fejbőlötte s a leány végig terült az udvaron.* Bent addig folyt a mészárlás és rablás.

A tizennégyéves kanász szökött csak meg észrevétlenül s a közel nádasba menekülve, az egész éjet ott töltötte. A tizennégyéves Perneki fiu az ágy alá bujt, azt nem vették észre. Az öt éves siketnéma kisleány az ágyon ült, azt nem bántották. Reggelre *meghalt a huszéves leány is, az anya és Fehér Pál most is élet-halál között lebegnek.* A többiek sérülései is nagyon súlyosak.

A rablók azt hitték, hogy mind a 2800 korona a háznál van, de csak 260 koronát ta-

láltak, azt elrabolták. A közelebbi szomszédok hallották a nagy lövöldözést, a kiabálásokat, de nem mertek kihozdulni, mert a vidék elhagyatott.

Mikor minden lecsendesült, akkor mertek csak néhányan előjönni, s felfegyverkezve siettek a színhelyre s mikor belülről hallották, hogy a rablók már eltávoztak, körülfogták a tanyaépületet, egy fiut pedig lóra ültettek, aki még az éj folyamán befutott Halasra a rendőrséghez.

Patay István szegedi vizsgálóbíró azonnal intézkedett s Nemes csendőrőrmestert, Hovancsek rendőrbiztost és egy orvost magához véve, még az éj folyamán kiszállt a helyszínére, a mely a várostól mintegy két órányi távolságban fekszik.

Borzalmas jelenet tárult fel előttük. Két halott feküdt itt, a többiek vértócsákba halálra esesülve vonaglottak. Az orvos a tátongó sebeket kimosta, azután bevarrta és bekötözte. Patay vizsgálóbíró pedig azonnal megkezdte az előnyomozatot.

Elmondták, hogy hárman voltak a gyilkosok, ásókkal, fejszékekkel, puskákkal felfegyverkezve. A rablók arca veres kendővel volt bekötve s csupán szemük és szemöldökük látszott ki. Az egyik fiu azt mondta, hogy az egyikben Dér Károly hangjára ismert, aki alig 200 lépésre egy putriban lakik.

A vizsgálóbíró az őrmestert és a rendőr biztost azonnal utasította Dér Károly előállítására. Nemes és Hovancsek átmentek a putriba, otthon voltak Dér Péter az apa és Dér Károly, a fiu. Halotthalványan fogadták a törvény embereit. Eközben a vizsgálóbíró folytatta a kihallgatást. A tizenhatéves Perneki-fiu vallotta, hogy ő egyiknek a vállára odavágott az ásóval, ez egy torzonborz szemöldökű ember volt. Alig mondta ki a vallomást, Nemes és Hovancsek két embert kísérték be a szobába. A fiu — megpillantva — felkiáltott:

— Ez a szemöldökű ember volt az, a kinek az ásóval a vállára ütöttem.

A vizsgálóbíró azonnal levetkőztette s ott volt karján a hosszú, vékony vörös vonal. Erre a Dér Patay vizsgálóbíró nyomban letartóztatta s átadta Nemes csendőrőrmesternek. S azután átment a putriba s ott tartott házkutatást.

Ekkor már 8—9 órára járt az idő. Megtalálták a vörös kendőket, találtak véres ásókat, — kimosott, de még nedves fehérneműeket, a melyekben vérfoltok látszanak s melyek cefrangokká vannak tépve. Patay nyomban megvizsgáltatta a másik Dér karját is, azon is talált vérnyomokat.

A két Dér bekisérték a halasi rendőrséghez s most Székér Pál rendőrkapitány s két rendőrbiztosa folytatják az előnyomozást. A két Dér tagad.

A harmadik gyilkos kézrekerítése iránt is erősen folyik a nyomozás.

SPORT.

+ Az aradi-tornaegyesület választmánya e hó 30-án, délután 6 órakor a lyceumi tornacsarnokban ülést tart, melyre a választmány tagjait meghívja az elnökség. Fontos tárgyak lévén napirenden, a választmány tagjainak minél nagyobb számban való megjelenését kéri. Az elnökség.

+ Lawn-tenisz a jégen. A múlt évben Varsóban tettek először kísérleteket a jég-sport ez új nemével. A kísérlet fényesen bevált, mert a jégpálya igen nagy látogatottságnak örvendett. Mint most Bécsből jelentik nekünk,

A biztosítás kiterjed minden oly balesetre, amely akár otthon, akár utközben, kocsin, hajón, vasuton, hadgyakorlaton történik és halált, vagy rokkantságot okoz.

a től-folyamán ott is megpróbálkoznak ez újabb fajta sporttal a *Pols-Nord* című jégpályán. A játék természetesen korcsolyákon történik s a pálya határai a jégbe karcolt vonalakkal jeleztenek.

Szemere és gróf Potocky kiutasítása Ausztriából.

(Goluchowszky gróf mint kibic.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 28

Az osztrák zsoke-klub ama híres baccarat-partieja ügyében, mely gróf Potocky Józsefre nézve több mint két millió korona veszteséggel végződött, mint azt mai lapunkban már megirtuk, büntető vizsgálatot indítottak. A bécsi rendőrség úgy a nyertest, mint a vesztest maga elé idézte. Szemere Miklós eleget is tett az idézésnek és kihallgatták, jegyzőkönyvet vettek fel vele és elbocsájtották. Gróf Potocky Józsefnek, aki időközben Bécsből oroszországi birtokaira utazott, nem lehetett az idézést kézbesíteni.

A jockey-klub részéről a megindított eljárást jogtalanak nyilvánítják, mert a szóban levő játék nem a klub nyilvános játéktermeiben, hanem az elzárt szobában folyt le. Az osztrák büntetőtörvény 522. szakasza a hazárd játékosokat 10 frttól 900 forintig terjedhető pénzbüntetéssel sújtja, melynek egyharmada a főjelentőt illeti meg. Az esetre, ha az elítélt játékosok külföldiek, Ausztria területéről kiutasítandók. Gróf Potocky és Szemerét tehát, ha a híres baccarat-párti miatt elítélik őket, miután az egyik orosz, a másik magyar alattvaló, a rendőrség mindkettőt kitiltja Ausztria területéről.

Valószínű, hogy gróf Potocky József a legközelebb megtartandó tárgyaláson sem fog megjelenni s akkor in contumaciam fog felette a rendőrbíróság ítélni. Az osztrák Jockey-klub mindezekig nem vett hivatalosan tudomást a kártya-afférről, noha a bécsi arisztokrata körökben sokat beszélnek a híressé vált baccarat-partiról. A Jockey-klub nem fogja választmányi ülésén szóvá tenni az affért, éppen azért, mert a hazárd-játék nem a játékteremben, hanem egy kis elkülönített szobában folyt.

A bécsi zsoke-klub mult szombati eseményével, gróf Potocky József több mint millió forintnyi veszteségével még mindig foglalkoznak. A mai nap hírei még érdekesebbé teszik ezt az ügyet.

A milliós kártyavesztés története, mint Bécsből jelentik, a következő: Gróf Potocky József egy magyar báróval, két magyar sportemberrel és Ferencz József braganzai herceggel a zsoke-klubban kártyázott, s egész sereg osztrák arisztokrata kibicelt körülötte. Gróf Potocky már több alkalommal igen nagy összeget nyert a bécsi zsoke-klubban, ahol évenként csak kétszer háromszor szokott megfordulni, s így szombati veszteségén nem is ütközött meg senki, legfőleg csak az, aki csupán az ujságokból ismeri ezt a kártya-ügyet.

A zsoke-klubhoz képest aránylag csak szerény tételekkel, ezer—ötezer, forinttal kezdődött a játék, s csak félóra múlva emelkedtek a tételek. Gróf Potocky összesen nyolcszáz ezer forintot veszített s ebből háromszáz ezer forintot Ferencz József braganzai herceg nyert. A vesztes gróf Potocky József harmincöt éves fiatal ember; a Potockyák hitbizománya nem az ő kezén, hanem bátyjának, Román grófnak a kezén van; József gróf azonban az anyjától, Szanguszko hercegnőtől háromszáz millió koronát örökölt. Nagyon szeszélyes ember, szenvedélyes

vadász és rendszeresen sohasem tudja róla, hogy a világ melyik részében kalandozik. Ő maga a veszteségén a legkevésbé sem ütközött meg, legfőleg csak annyiban, hogy eddig mindig nagy szerencsével játszott.

Bécsből jelentik ugyancsak, hogy a rendőrség az utóbbi napokban nagyon behatóan foglalkozott gróf Potocky József játékvesztésével. A rendőrigazgatóság megidézte mindazokat az embereket, akik a játékban résztvettek, sőt még azokat is, akik mint kibicék nézték a játékot. A rendőrség már befejezte a vizsgálatot s áttette az ügyet az alszergrundi járásbíróhoz, amely előtt az érdekeltek a büntető törvény 525. szakasza alapján (tiltott szerencsejáték miatt) fognak felelni. Az egyik tanu, aki szintén kapott idézést, kijelentette, hogy még eddig nem jelentkezett a rendőrségnél, de ha rákényszerítik, hogy megjelenjen, úgy azt fogja felelni, hogy a kérdéses estén nagyon álmos volt, az éjjel legnagyobb részét keresztülaludta s így csak nagyon keveset látott a kártyajátékból. Ha azonban a rendőrség ugymond, alaposan és pontosan akarja megtudni, hogy mi történt, úgy idézze meg gróf Goluchowszky külügyminisztert, aki a kérdéses napon egész éjjel a zsoke-klubban volt s az érdekes kártyajátéknál elejétől végig kibicelt.

Gróf Potocky egyike a legismertebb hazárdjátékosoknak. Már ezelőtt is számtalanszor nyert vagy veszített százezreket. Arisztokrata körökben következőket beszélnek róla: Pár év előtt Potocky Párizsban egy millió frankot veszített és minthogy játéktartozását nem tudta azonnal kifizetni, egy kievi banknak sürgönyözött, amelynél letétei voltak, hogy ezt az összeget azonnal bocsássa rendelkezésére. Mint-hogy a kievi bank olyan összeg pénzzel nem rendelkezett, kénytelen volt az orosz állami bankhoz Péterváron fordulni. Az állami bank igazgatója, aki soha még a kievi banknak ilyen nagy summát egyszerre nem utaványozott, táviratilag azt kérdezte a kievi banktól, hogy talán a betevők rohamot intéznek ellene, mire a kievi bank igazgatója lakonice csak ezt táviratozta vissza: „József játszik.”

Ezekkel kapcsolatosan egy érdekes hírt kapunk Brüsszélből. A szenátus a bécsi események folytán elhatározta, hogy az összes játékheleket, köztük az osztrák és spaasit is bezárják.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Himfi dalai, vigjáték. Este: Svihákok, operette. (Páros bérlet.)
Hétfő: Vasgyáros, szimű. (Páratlan bérlet.)
Kedd: Színházi képtelenség, bohózat. (Páros bérlet.)
Szerda: Délután: Vörös talár, szimű. Este: A svihákok, operette. (Páratlan bérlet.)
Csütörtök: Rosenkranz és Guldenstern, vigjáték. (Páros bérlet.)
Péntek: Uj cég, szimű. (Páratlan bérlet.)
Szombat: Páholy, bohózat. (Páros bérlet.)

Magyar színház Bécsben.

— Polgár Károly vállalkozása. —

Arad, december 28.

A pozsonyi színház vezetője Polgár Károly színész, aki három évvel ezelőtt Leszkay András aradi társulatának tagja s az aradi színház rendezője is volt, nagy vállalkozásba fogott.

Az osztrák fővárosban „Magyar Szalon” elnevezéssel színházat akar nyitni a Bécsben lakó magyarok számára. Kétségtelen, hogy Polgár Károly terve pártolásra méltó, mert

missziót teljesít művészi céljai mellett. Az is valószínű, hogy anyagiakban is jól fog beütni a Polgár színháza, mert Bécsben épen elég magyar él.

Attól félnek azonban, hogy a bécsiek a létesítendő magyar színházon fognak revansot venni ama tüntetésekért, melyeket az egyetemi ifjak Budapesten a német szó ellen rendeztek.

Egyelőre olyan megállapodás jött létre Keglevich gróf intendáns és Polgár Károly színházigazgató között, hogy a bécsi Magyar Szalon deszkáin Blaha Lujza, Jászai Mari, Márkus Emilia, Lányi Ilka, Ujházi Ede, Vizvári Gyula a Nemzeti Színház- és Burrián Károly, Ley Dávid és Takács Mihály, a m. kir. Operaház tagjai fognak Polgárnál vendégszerepelni.

A vállalkozást különben maga Keglevich is pártolja.

* Svihákok. Ziehrer fülbemászó zenéjű operettje ma is nagy közönséget vonzott a színházba. Pedig tömött padosok és sűrű taps nem igen szokott az aradi színház előadásainak szignaturája lenni. A mai előadásban is a régi nyújtották az élvezhető jót: Komlósy Ilonka, Felhő Rózi és Polgár Sándor játékkal, Mányay Aranka pedig hangjával. Bodának második felvonásbeli énekét nyílt színen tapsolták meg.

* A szegedi színtársulat Milánóban. Nagyszabású művészi tervvel foglalkozik Janovics Jenő dr., a szegedi színház új igazgatója. Nem kisebb dologról van szó, mint arról, hogy színtársulatával július havában Milánó egyik legelőkelőbb színházában játszó. Erre a művészi utra egy olasz impresszárió szólította fel Janovics igazgatót. Mint hírlik, Janovics dr. Milánóban tisztán csak a drámai ensembleját fogja szerepeltetni a Nemzeti Színház legkiválóbb művésznőinek és művészetnek szereplésével. A művészi terv szerint a színtársulat nagyrészt olasz darabokat fog színre hozni, melynek keretében a magyar színészet kiválóbbjai eljátszák majd az olaszok előtt az olasz színpadi nagyságok legragyogóbb szerepeit.

* Páholy. Szombaton lesz a Vigszínház nagysikert aratott bohózatának a Páholynek bemutatója a színházban. A színpadi próbákat a darabból már megkezdték.

* Himfi dalai. Vasárnap délután leszállított helyárrakkal Bercig Árpád kedvelt vigjátéka kerül színre a régi szetepoztsz szerint.

* Három színházi részvénytársaság. Három színházrészvénytársaság van a fővárosban és mind a háromnak a részvényesei belátható időkre nem számíthatnak osztalékra. A mi az „Uránia” magyar tudományos színházat illeti, ennek a részvényesei már eleve fond perdunek tekintették azt — mint a Hitel írja — a 100,000 korona részvénytőkéit, amit aláírtak. A másik két színház részvényesei azonban alighanem remélték jövedelmet is. A Vigszínház részvénytársaság jövedelme azonban alig fedezi a 211,600 korona részkötelezvények kamatját és a 794,251 korona építési kölcsön annuitását, nemhogy a 694,000 korona részvénytőkére is jusson valami osztalék. Még kedvezőtlenebb ennél a Magyar Színház részvénytársaság helyzete, mely most teszi közzé 1901-ik évi szeptember 30-ikán lezárt mérlegét, mely — ha hinni lehet a mérlegének, 68,666 korona veszteséggel záródik a tavalyi 2147 korona nyereséggel szemben. Hogy a vállalat kedvezőtlen helyzetén mit javít majd az idén kezdeményezett bérletrendszer, azt majd csak a jövő évi mérleg mutatja meg.

* Wagner Rikárd önéletrajza. Maga Wagner Siegfried arulta el nemrégiben a titkot Poschinger Henrik ismert Bismarck-biografusnak, hogy az örökösök a nagy mester hagyatékában Wagnernek eddig kiadatlan, sőt egyáltalán ismeretlen tartalmu önéletrajzát őrzik. Hogy vajon a terjedelmes csomag összefüggő életrajz-e, vagy csupán fontos leveleknek és főljegyzések-

A biztosítás egész költségét az Aradi Közlöny kiadóhivatala fedezi.

nek története, azt eddig nem tudni még. Bizonyos csak annyi, hogy a borítékra Wagner tulajdon kezével írta rá feleségének és fiának, illetőleg ennek utódai számára figyelmeztetésül, hogy a csomagot halála után 30 esztendővel szabad csupán felbontani, azaz 1918. február 13-án. Bizonyos ezután az is, hogy a mester hagyatékából hiányzik II. Lajosnak és más nevezetes személyiségeknek Wagnerhez intézett számos levele. A csomagban azért sok érdekes dolog akadhat.

* **A primadonna karácsonyi ajándéka.** Egy primadonna, akinél soha senki jobban el nem ismeri a sajtó mindenható hatalmát, azt a szokást honosította meg, hogy karácsonykor kedves és értékes ajándékokat küldözgessen azoknak a kritikuskoknak, akik évközben méltányolni tudták az ő tehetségét. Azt már aztán ő maga ítélte meg pompás tapintattal, hogy ki milyen kriszkindlit érdemel a dicsőriadájáért. Aki istennőnek nevezte, ezüst dohánykészletet kapott; aki csak azt írta róla, hogy a jelenkor legnagyobb szubrettje, megelégedhetett egy préselt szivartárcával.

A szinpadon éppen ő róla beszélgettek. Az egyik karmester mondja:

— Mégis csak ügyes lány ő! Ó bezzeg tudja, hogy hogyan kell bánni a kritikuskokkal.

A másik karmester azonban fitymálva szólott:

— En bizony nem látok ebben valami nagy élelmességet. Inkább azoknak a kritikuskoknak adott volna kriszkindlit, akik egész évben szidták.

Amire az első karmester maliciózan válaszolta:

— Csakhogy annyi pénze még neki sincs!

Utcai zavargás — tévedésből.

(Tüntetőknél nézett munkakeresők.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése.

Arad, december 28.

A munkanélküliek ismételt tüntetése során Budapest főbb utcáinak kereskedői sok kárt szenvedtek s azóta nagyon félnek a tüntetésektől. A legkisebb csoportosulás láttára félem szállja meg őket s mindjárt tüntetéstől tartanak.

Ez a félelem ma csaknem akkora kárt okozott a kereskedőknek, mintha csakugyan nagyobb szabású tüntetés lett volna.

Ma reggel ugyanis egy Erzsébet-köruti vállalkozó bejelentette a munkaközvetítő irodában, hogy szüksége van hetven asztalosmunkásra.

A hivatalban nyomban kifüggesztették a hirdetést, a mire csakhamar csoportostul érkeztek a kérdezősködő asztalosmunkások. A munkanélküliek napról-napra megfordulnak a munkaközvetítőnél s ma, mikor értesültek, hogy 70 munkást keresnek, minthogy százhuszan eredtek utnak az Erzsébet-köruti vállalkozó felé.

A nagy csoport sietve haladt a munka után, ami az utcákon nem kis föltűnést keltett. Valaki tüntetőknél nézte őket s mikor erről a kereskedők értesültek, ijedten bocsájtották le üzleteik vasredőit.

A kereskedők ijedelmének hirtelen gyorsan terjedt. A merre a munkások elhaladtak, egymásután zárták be a boltokat s valaki telefonált a rendőrségre, hogy egy nagy munkáscsoport tüntető körmenetre indult.

A rendőrségen erről mitsem tudtak, mert mára nem jelentettek be körmenetet. A VII. kerületi kapitányság tehát tüstént utnak indított 40 lovas rendőrt.

Ez az ügöző csoport még csak fokozta az ijedelmet. A köruton már minden üzlet be volt

zárva s a merre a lovasrendőrök elvágattak, a boltok egymásután bezáródtak.

A rendőrök azonban sehol sem találtak tüntetőket. Egész délelőtt nyargaltak utcáról-utcára, de a munkanélkülieket hiába üldözték, mert közülök hetvenen azóta már javában gyalultak, fűrészelték, a többiek pedig csöndesen elszéledtek.

Csak este tudódott ki a félreértés, melynek egy csomó kereskedő és maga a rendőrség is föltűt. A kereskedők azonban jelentékeny kárát vallották ennek, mert a közönség, annak hírére, hogy az üzletek tüntetések miatt zárva vannak, tartózkodott a szombati bevásárlástól.

Ingyen kenyér!

— Ujabb adományok. —

Arad, december 28

Gyűjtésünk a mai napon fölülemelkedett a *kéteser koronán*.

Ha lassacskán ment is, de nagylelkű közönségünk áldozatkészsége immár mégis tekintélyes összeghez juttatta az ingyenkenyér pénzalapját. Hisszük, hogy maga ez az összeg is buzdító varázsszal lesz azokra, kik e nemes irányu mozgalommal rokonszenveznek s az adakozás és gyűjtés ezután nagyobb arányokat fog ölteni, ami már csak azért is szükséges, mert a kenyeres bolt megnyitása rövid idő alatt szükségessé válik.

Az *aradi ipartestületről* kell ma első sorban megemlékeznünk. Maga a testület 20 koronát adományozott s ezt az összeget 44 korona 60 fillérre egészítették ki a tagok hozzájárulásukkal. *Berán Antal* elnök 10 koronával, *Kiss Ferenc* titkár 4 koronával, *Lénárt Imre* és *Román Róbert* 2—2 koronával, mások kisebb összegekkel járultak a nemes cél előmozdításához.

Hammerschlag Géza, *Klein Rezső* és *Klein Sándor* urak is gyűjtöttek kisebb összegeket.

A begyűlt összeg kimutatása itt következik:

	Korona
Aradi ipartestület adománya és gyűjtése	44.60
Hammerschlag Géza gyűjtése	1.98
Klein Rezső gyűjtése	1.55
Klein Sándor gyűjtése	1.22
Mai gyűjtésünk eredménye	49.35
Hozzáadva a tegnapi kimutatott 1973 49	
Eddigi összes gyűjtésünk	2022 84

Az aradi ipartestület gyűjtése. Aradi ipartestület 20 kor., Berán Antal elnök 10 kor., Kiss Ferenc titkár 4 kor., Lénárt Imre, Román Róbert 2—2 kor., Szabados Imre, Joanovits Antal, Kocsai Ferenc 1—1 kor., Rothmüller Ferenc, Demelbauer Jakab, Pfiszter Márton, Tapokcsányi 60—60 fillér, D. Lajos, Bittenbinder Konrad, Tóth István 40—40 fillér. *Összesen 44 kor. 60 fillér.*

Hammerschlag Géza gyűjtése. P. I. 20 fillér, S. B., Morvai Károly, S. T., N. N., H. P., 10—10 fillér, N. N., N. N., N. N., N. N., Sz. F., St. T. 6—6 fillér, P. I., N. N., N. N., N. N., N. N., H. L., N. N., N. N., N. N., N. N., 4—4 fillér, M., K. K., G. H., N. N., N. N., K. Gy., A. I., G. M., G., Leopold Rezső, Freiberg Rezső, M., K. I., N., G., G., S., H., H. 2—2 fillér, *Összesen 1 korona 98 fillér.*

Klein Rezső gyűjtése. N. N., Grünberger, Singer Gábor, Altmann 20—20 fillér, N. N. 10 fillér, N., Stefan József 8—8 fillér, F., Mayer, Herzfeld B., Mózes Károly 6—6 fillér, N., N., N., M. H. 4—4 fillér, K. S. 3 fillér, Klein Rezső 2 fillér, *Összesen 1 kor. 55 fillér.*

Klein Sándor gyűjtése. N. N., Szabados Imre, N. N., P. Gyula, H. I., 10—10 fillér, S. I. 8 fillér, Kállay Aladár, K. I., N. N., N. N., 6 fillér, Drummer, K. S., N. N., P. Gyula, Lujza, N., N. 4—4 fillér, N., N. 2—2 fillér, *Összesen 1 korona 22 fillér.*

Az adományokat a *kiadóhivatal* címére kérjük küldeni.

Gyűjtőivel mindenkinek, a ki hozzánk fordul, szívesen szolgálunk.

EGYESÜLETI ELET.

(*) A „Kossuth Lajos” betegsegélyező és tevékenységi egyesület Aradon december hó 29-én délután fél 3 órakor saját helyiségében (Szt. Pál utca 7. szám I. emelet) rendes választmányi ülést tart, melyre a tagokat meghívja az *Elnökség*.

A szerencse.

(Vigjáték 4 felvonásban. Írta: Capus Alfréd. A Nemzeti színház premierje.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Budapest, december 28.

A Figaró világhírű szatirikusa, páratlan elmés-ségű csevegője komoly és termékeny színműróvá csapott fel. Darabjaiban nem csupán mulattatni kíván, hanem problémákat vet fel és igyekszik azokat megoldani. Első színművei bukdácsolnak a siker és kudarc között, míg *A szerencse* teljes sikert aratott Párisban, Berlinben és a nagyobb német városokban. De már a francia vidéki városok nem vettek be ezt a művet sem. Mert *A szerencse* is problémát vet fel. Csakhogy ezek az ugynevezett problémák olyanok, a minőket a mi közönségünk nem ismer el annak. Ez a légkör tisztán nagyvárosias, különösen pedig párisi, annyira az, hogy a jó francia vidéki közönség nem fogadta el.

Holott a szerencse, legyünk bármily véleménynyel alakjai fölől, határozottan érdekes mű.

Mélyebben gondolkodó, finom elme terméke, a szemes ujságíró megfigyelésével és széles látókörrel telítve.

Hőse *Charlotte* egy virágkereskedés tulajdonosa. (Lánczy.) Erdekes nő, aminő Párisban bizonyára százával találkozunk. A nép gyermeke ő, a kis 15 éves virágáruslány, a kit elcsábít a kedvese, öt évig együtt élnek, aztán a legény hűtlenül elhagyja. Charlotte ez időtől kezdve ismét munkához lát és hét évig dolgozik, fárad a megélhetésért, míg végre virágüzletet nyit. Két évig boldog, mert önálló és független, de az üzlet pang és tönkremenőben van. Ugyanabban a házban lakik egy fiatal ügyvéd, *Breard* (Császár.) akinek megtetszik a bajos Charlotte és szívesen azőne viszonyt vele. No igen, csak olyan futólagost, mint sok más asszonyjal.

Könnyedén gondolkodik róluk, mert hiszen önző, mint a legtöbb férfi, nem törődik a szívekkel, csupán szenvedélyeivel és a gyönyörrel. Önzése szinte megdöbbentő. De hiszen éppen ez a Capus problémája. Bemutatni a férfit a maga végtelen gyengeségében, élvágyó önzésében és hogy meddig terjed ez az önzés?

Breard különben egyike a legszeretetre méltóbb legvonzóbb férfiakkal, aki époly tehetséges, ötletes és vidám, mint a minő önző.

Jól érzi azt a műveletlen, de finom érzékű és nagy lelki intelligenciával megáldott Charlotte is és éppen ezért fél tőle, holott szereti rajongással, szíve minden érzelmével lelkének egész hevével. Csak

Ujjonnan belépő előfizetőink három nap alatt megkapják az ingyenes biztosítási kötvényt.

most szeret igazán és először, és habár szívesen feláldozná magát és kedvesévé lenne szerelmének, de látja a közöttük levő különbséget, a művelt férfit és önmagát, a műveletlent.

Mégis nem tud ellenállani a csábításnak és habár érzi, tudja, hogy boldogtalanná lesz, ott hagyja üzletét és megszökik Brearddal Havrebe, a hol az ügyvédnek tárgyalása van. Ezzel végződik az első felvonás. De más is történik benne. Charlotte ot feleségül kéri egy 42 éves gazdag pénzügynök *Chauveau* (Gabányi) csak hogy Charlotte visszautasítja, mert nem szereti. Inkább lesz kedvese annak, a kit szeret, mint a felesége egy szívében idegen férfinak, a ki pedig életét gondtalanná tenné.

Ime a második Capus-féle párisi problema.

Szerepel még benne a hőbortos, ábrándos kis virágárnis leány *Josefin* (Ligeti Juliska) aki palotáról, ékszerekről, selyemruhákról álmodozik és álma, miként a mesében, megvalósul és egy milliomos urfinak, *Tourneur* nak (Zilahy) kedvese lesz.

Charlotte Havreből-Breardhoz költözik s itt fél évig úgy élnek, mint a turbékoló galambok — de gondok között. Charlotte leckéket vesz barátjától, *Genevieve*től (Molnár Rózsi) és művelődik és aggódik: „meddig tart ez a nagy boldogság?”

A legnagyobb szükségben megjelenik — a szerencse a kis Josefin képében, a ki hallván, hogy *Tourneur*nek ügyvédre van szüksége, Breardot ajánlja. Ez igazán nagy szerencse, egy milliomos jogtanácsosa! Itt a legnagyobb karrierre. A harmadik felvonásban Trouvilleban vagyunk *Tourneur* villájában.

Breard a hőse az egész társaságnak. Elismerik nagy esztét, tehetségét, szeretetreméltóságát. Breard pedig megismeri a szép, a büvösen csábos *Simonne* asszonyt (Maróthy.) aki iránt lángoló szenvedélyre jobban. Eszre veszi ezt a szerelmes Charlotte és minden szemrehányás nélkül, szívében megtörve válni készül. De ezt Breard nem akarja, ő szeret Charlotteot, esztét, intelligenciáját, hűségét, de csak úgy és már nem amúgy ő szerelmét megosztani akarja Charlotte és *Simonne* között, csak hogy a kacér asszony nem akar „pótkedves” lenni. Charlotte sem.

Az a párbeszéd, a mely itt most Breard és Charlotte között kifejlődik, a darab lenyújtja.

Itt tárul fel a férfi végtelen önzése és a nő finom gyöngédsége, Charlotte valóságos gyöngy, a ki csak becsülésre és tiszteletre méltó. Mikor felismeri Breard jellembeli gyöngédségét, megtörve távozik. Ez a végső jelenet rendkívül hatásos. A negyedik felvonásban Breardnál vagyunk ki *Simonne* várja, már ki tudja hányadszor. Végül rájön, hogy a kacér, ledér asszony feleségül vétetni akarja magát vele. Ettől megborad. Visszakívánja egész lelkével Charlotteot, a hűséges kedvest. Sejtí, hogy ettől szerencséje és boldogsága függ. De Charlotte nem az a nő, a kivel játszani lehet. Ezt megmondja neki a kis Josefin is, a ki ravaszkodással, furfanggal idecsalja Charlotte-ot. De a mikor ez megtudja, hogy miről van szó, távozni akar, mert fél az újabb választól, perpatvartól és a sajtó sebek felszaggatásától.

Es ekkor Breard rájő, hogy ez az asszony feleségnek való. Ez megérdemli, hogy őt egész életén boldogítsa.

A nemzetiék pompásan játszanak. *Császár*, *Zilahy* és *Lánczy* Ilka remekelnek. *Ligeti* Juliska pedig, ez a bájos fiatal művésznő, egész méterrel nőtt meg. Meglepően ügyesen, kedvesen játszik.

A darabot *Bálint* Dezső kollegánk fordította kitünően, ötletesen.

Egy szerelmes pénzügyőr vérengzése.

(Véres dráma a korcsmában.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 28

Borzalmas szerelmi dráma híret telegrafálja nagybecskereki tudósítónk. *Margit* János alibunári pénzügyőr két emberéletnek vetett véget az ottani korcsmában.

A pénzügyőr régebb idő óta szemet vetett *Bauer* József alibunári korcsmáros csinos feleségére. A menyecske azonban nem sokat törődött a fiánc ömlengéseivel, ami nagyon keserítette *Margit*ot.

Ma délután *Margit* János bement a korcsmába és bort rendelt. A korcsmárosnak dolga volt, tehát *Bauer*né szolgálta ki a fiáncot, aki egymásután üritette az üvegeket. Közbe-közbe udvarolt is egy-egy kicsit, de a szép asszony nem igen hallgatott a szép szóra.

Mikor a bor már a fejébe szállt a szerelmes pénzügyőrnek, bátrabban kezdte meg az ostromot. Hiába tiltakozott a menyecske, *Margit* átölelte a korcsmárosnét és sehogy sem akarta elereszteni.

*Bauer*né erre segítségért kiáltott, mire nyomban berohant a korcsmába *Bauer*. Kiakarta szabadtítani feleségét a garázda pénzügyőr karjai közül, de *Margit* kardot rántott és egy iszonyu csapással széthasította a korcsmáros fejét.

Nagy lármá és dulakodás keletkezett ekkor a korcsmában. A vendégek rárohantak a pénzügyőrré és rövid küzdelem után elvették a kardját, azután kidobták a korcsmából.

Margit egyenesen a pénzügyőri laktanyához sietett s pár perc múlva visszatért a korcsmába, még pedig puskával fölfegyverkezve. Fenyegető hangon követelte, hogy adják vissza a kardját, mert másképp sorra lövi őket.

A vendégek ekkor ismét megrohanták, hogy elvegyék tőle a fegyvert. *Margit* nem engedett s dulakodás fejlődött ki a korcsmában. A dulakodás alatt elsült a fegyver s a durranást egy jajkiáltás követte.

Platt Rudolf révész szíven találta a golyó és holtan terült el a korcsma padozatán.

Ezután sem tudták a gyilkos garázdálkodót lefogni, kinek így sikerült a nagy zürzavarban elmenekülni.

Most a csendőrök keresik *Margit* Jánost.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

December 31. Az aradi és csanádi egyesült vasutak főműhely személyzetének Szylveszter-estélye (Millennium külön terme.) — Az aradi kereskedők körének Szylveszter-estélye (Központi szálló.) — A csermői műkedvelők Szylveszter-estélye. — A vándor iparos-társaság Szylveszter-estélye (Ipartestület.)

Január 4. Református-bál (Fehér Kereszt.) — Az aradi hivatalosok betegsegélyező- és temetkezési-egyletének táncestélye (Kassavendéglő.) — A berzovai iparos és kereskedő ifjuság táncvigalma (Nagyvendéglő.)

Január 5. Az aradi könyvnyomdászok egyletének álarcos-bálja (Fehér Kereszt.) — Táncvigalommal egybekötött műkedvelői előadás Soborsinban (Arany szarvas vendéglő.)

Január 11. Aradvármegye tisztviselőinek táncestélye (Fehér kereszt.) — A pécskai izraelita nőegylet hangversenyyel egybekötött táncestélye (Pécskaváros vendéglő.)

Január 18. Az aradi mérnök és építész-egylet estélye (Központi szálló.)

Február 1. Az aradi tanítók és tanítónők bálja.

Február 9. Az aradi szegény tanulókat segélyező egylet tombolával egybekötött táncestélye (Fehér Kereszt.)

(=) A református-bál rendezőbizottsága ezután kéri fel a női énekkar tagjait, hogy december 30-án *hétfőn* délelőtt fél 11 órakor a marosparti polgári leányiskola énektermében tartandó összpórára teljes számban pontosan megjelenni szíveskedjenek.

(=) A megyebál rendezősege felkéri mindazokat, kik a január 11-iki megyebálra meghívót nem kaptak volna, de erre igényt tartanak, szíveskedjenek *Faragó* István megyei aljegyzőhöz, a rendezőség titkárához fordulni.

(=) Álarcosbál aradi tudóvész-szanatórium javára. Az aradi nyomdászok január 5-én a Fehér Kereszt nagytermében álarcos bált rendeznek a könyvnyomdászok aradi tudóvész-szanatóriuma javára. Az est látványosságai és bohózatai közé tréfásabbnál-tréfásabb, mulatságos számot vesznek fel. Így díjakat is osztanak ki, a legszebb álarcosnőnek egy aranygyűrűt, a legvigabb álarcosnőnek egy bálí legyezőt, a legszebb álarcos férfi evő-készletet, a legrutabb pedig egy óriási sonkát kap. A bálra egy és két koronás belépti-díjak vannak.

(=) A vándor iparos társaság a Szylveszter-estét az ipartestület nagytermében fogja megtartani, mely alkalommal a társaság összes tagjait családjaikkal együtt meghívták. Az estélyen a *Sebessy*-féle dalkör, valamint egy műkedvelőkből alakult zenekar fogja a vendégeket szórakoztatni. Ez lesz az utolsó összejövetele a vándor társaságnak, mert, hogy újév napján az iparos kör megnyílik, ott fogják ezután az önálló iparosok vásár és ünnepnapokon összejöveteleiket tartani.

(=) A pécskai polgári-kör bálja Rövid lesz a farsang, sietnek is mulatni a pécskai földesgazdák. Első bálát a pécskai polgári kör tartott f. hó 26-án saját helyiségében szép siker mellett. Jelen voltak:

Asszonyok: *Jurik* Istvánné, *Kelemen* Györgyné, *Katona* Mihályné, *Nagy* Istvánné, *Nagy* Mihályné (Miklác), *Balog* Jánosné, *Kocsik* Mátyásné, *Szarka* Mihályné, *id. Gaál* Pálné, *Kovács* Pálné, *Toth* Ambrusné, *Rohács* Pálné, *Mester* Istvánné, *Kurumczi* Sándorné, *Totok* Jánosné, *özv. Totok* Balászné, *Garlati* Gáborné, *Szomoru* Mihályné, *Gaál* Borbála, *Berán* Józsefné, *Borsos* Istvánné, *Lora* Istvánné, *Suhajda* Bálintné, *Lenárt* Istvánné stb.

Leányok: *Jurik* Marika, *Kelemen* Rózsika, *Garlati* Pannika, *Totok* Erzsike, *Nagy* Rozika, *Kocsik* Rozika, *Szomoru* Marika, *Kelemen* Katicza, *Jurik* Katka, *Gaál* Pannika, *Mössner* Friduska, *Szarka* Mariska, *Lelik* Rozika, *Totok* Mariska, *Rohács* Marika, *Nagy* Teréz, *Kovács* Rozika, *Balog* Erzsike stb.

(=) Műkedvelői előadás Soborsinban. Január hó 5-én Soborsin község utcáinak kivilágítása alapja javára zártkörű táncvigalommal egybekötött műkedvelői előadást rendeznek Soborsinban, mely alkalommal a tartalékos férj kerül színre, soborsini műkedvelők előadásában. A darabban közreműködnek: *Schön* Adám, *Boros* Aranka, *Melchner* Lajos, *Szignarovits* Erzsé, *Deák* Mátyás, *Wagner* Oszkár, *Feibusz* Mihály, *Boros* Hrrmina, *Schattelles* Béla, *Szignarovits* Nina és *Szász* Jenő.

(=) Tánc a mellényzsebben. A farsangi mulatságok ezernyi apró bohókás jeleneteire kimondta a halálos ítéletet *Saphir* M. Imre táncos ur, a m. kir. Opera volt „növendék-táncosa”. Milyen kedves jelenet volt egy elrontott négyes! Most már vége ez ártatlan mulatságnak, a lelkes négyes-rendezők örömeire. *Saphir* M. Imre ur műve, a Társas tánckönyv (önoktató) van hivatva a nagy feladat teljesítésére, amely szép sorrendben leírja a táncoló fiatal urak és hölgyek teendőit tánc közben. Ha elfelejtünk egy mozdulatot vagy fordulatot, benyulunk a mellényzsebbe, elővesszük az „önoktató”-t és azonnal tudni fogjuk a teendőnket. Mert bizony a legöregebb táncos is könnyen megfedkezik róla, hogy a „Chassez balancé quatre fois à droite et deux fois gauché: Enyelgés kétszer jobbra, kétszer balra. (Bókolva). *Saphir* könyve azonnal megmondja. Hát még milyen szépen, világosan és érthetően írja le a körmagyar táncot:

Andalgó jobbra, balra, jobbra bokázó, balra jobbra balra bokázó, séta párosan közép idegen hölgygel átkarolva urnak saját helyére bevágó, bokázó; kettős forgó bokázó, séta párosan közép idegen hölgygel, saját hölgyet átkarolva bokázó, urnak saját helyére bevágó, bokázó, kettős forgó bokázó.

Baleset esetén táviratilag, vagy expresslevélben czélszerű a jelentést megtenni az Aradi Közlöny kiadóhivatalának.

Nemde tisztelt hölgyeim és uraim, erre a receptre pompásan fog sikerülni a körmagyar. A Palotás receptjét is közli az Önoktató hasonló világos és könnyen érthető módon, de sajnálatunkra nem közölhetjük, mert Saphir ur az Önoktató végére fűzött figyelmeztetéssel az utánnyomását megtiltja, valamint a szerző engedélye nélkül a tánc bemutatása is „szigorúan tiltatik”. Balrendező urak, nehogy eszükbe jusson a táncrendbe a Palotást is felvenni, mert meggyűlik a bajuk Saphir M. Imre urral.

Az apád volt, édes fiam.

(Tragédia a bíróság előtt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 28

Olyan esetet irunk le, mely hihetetlennek látszik. Le sem közölnek, ha nem egy törvényszéki tárgyalás riportja volna. Az élet krónikása, a psychologus boncoló szeme ugyan csak megzavarodhatik tőle, az emberi lélek oly rettenetesen érthetetlen pervers eltévelyedése ri ki belőle. A színhely Pétervár, az orosz fővárosa és mint az orosz lapokban olvasható, ez most a világ leghatalmasabb nemzetének a legnagyobb szenzációja. A borzalmas eset a következő:

Adamszkij Lipót, a Roszija biztosítótársaság fiatal hivatalnokátuton utfélen üldözte egy Weipert Adolf nevű ember, aki husz évvel ezelőtt jött Rigából Pétervárra, hogy apjáról rámaradt vagyonával a fővárosban élje világát. Weipertnek tudomása volt Adamszkij törvénytelen származásáról s ennek a nyilvánosságra hozásával minden társaságból kiüldözte. Adamszkij, aki igen türelmes ember, sokáig hallgatagon tűrte ellenségének gonoszságait, egyszer azonban levelet irt neki és megfenyegette, hogy iszonyu megtorlással fog élni ellene, ha az ok nélkül való üldözést abba nem hagyja.

A véletlenség úgy akarta, hogy azon a napon, a melyen Weipert a levelet megkapta, a szenátus előtt találkoztak. Weipert kezét emelt Adamszkijra, a kit erre úgy elfogott a düh, hogy torkon ragadta ellenfelét és addig szorongatta, míg meg nem fuladt. Az indulat azonban annyira öröt vett rajta, hogy a nagy izgalomtól epileptikus lett s a megfult ember nyakát alig tudták kifeszíteni megmeredt kezéből. — Adamszkij két rendőr kocsin egy közeli kórházba vitte, mivel eszméletlen volt, de délután már átvitték a törvényszéki épületbe és kihallgatták, aztán megindították a vizsgálatot.

A tárgyalásra sok tanut hívtak meg, jobbra a vádlottnak és a meghaltak közös ismerőseit, azokat, kik hátat fordítottak Adamszkijnak, a mikor megtudták születése titkát. Az esküdtek többnyire tanárok és jogászok.

— Mi volt az oka annak a felindulásnak, a melyben megfojtotta áldozatát? — kérdezte az elnök. — Az talán, hogy kezét emelt önre? — Nem az, — felelt a vádlott, — hanem az a makacsság és leketlenség, a melylyel minden igaz ok nélkül kiüldözött mindenhol. Belátom, hogy nem az ő hibája volt, hogy mindenhol olyan korlátozott emberekre talált, a kik egy balítélet miatt egyszerre méltatlannak ítélték a társaságukra, de én mégis csak vele számolhattam.

— Miért nem panaszkolta be soha?

— Nem tehettem. Hiszen tulajdonképen igazat mondtam és nem is becsületbe vágó dolgot. „Törvénytelen” születésű vagyok, azt mondta, s ha nem örülök is, hogy ez az igazság, de nem is tartom szégyennek. Mi az, hogy „törvénytelen születésű”? A legnagyobb ostobrság. Születni csak egy törvény szerint lehet, a természet törvénye szerint és én így születtem. De ha a morális részét vesszük is az ilyen születésnek, akkor sem a gyermeké a szégyen. — Bizonyos társadalmi osztályokba tartozó urak rendszeresen üzik a családjuk körében élő leányok elcsábítását s ha a tapasztal-

atlan, jóhiszemű leány áldozatul esett nekik s a tiltott viszonyból gyermek születik, — akkor ugyanezek az urak megvetően néznek a szerencsétlenségben született gyermekekre: „törvénytelen születésű.” Mindenki lenézi a törvénytelen születésű gyermeket, mindenki elítéli azt a leányt, akit más buktatott el, csak azt nem veti meg senki, aki ennek a sok szerencsétlenségnek az okozója: a csábító férfit. A kit én megfojtottam, az is ebből a fajtából való volt. Az gyűlöli legjobban a törvénytelen születési gyermekeket, akinek legtöbb van.

A vádlott elmondta még, hogy a nagy felindulástól epileptikus lett s hogy nem tudta, mit tesz. Ezt mondta védője is, a ki fölmentést kért. Mielőtt a védő elmondta volna a beszédet, kihallgatták a vádlott édesanyját, a ki előtt a tárgyalásig eltitkolták az esetet, hogy mondjon el egyet-mást a fia természetéről. Beszéd közben az elnök Weipertet is megemlítette az asszony előtt, aki eddig nem is tudta, hogy kiről van szó. rémülten kérdezte:

— Ki az a Weipert? A rigai?

— Weipert Adolf, Rigából, — felelt az elnök.

Az asszony lerogyott a székre.

— Az apád volt, édes fiam.

Az esküdtek s a vádlott megrendülve hallgatták az asszony kijelentését. Az esküdtek fölmentették a vádlottat.

Egy Potoczky gróf bünpöre.

(A szélhámos lengyel mánás csalásai.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 28

A budapesti büntető törvényszék mára tüzte gróf Potoczky Henrik többrendbeli családi bünügyeinek tárgyalását.

Potoczky gróf, aki különben közeli rokonságban áll azzal a Potoczky József gróffal, aki pár nap előtt két millió koronát veszített a bécsi Jokey-klub kártyaszobájában, pár év előtt került Budapestre. A dús gazdag lengyel főnemesi családból származó gróffal már akkor sem törődött családja. A fővárosba érve, csakhamar összetalálkozott Koritovszky Konstantinnal, a mult évben öngyilkossá lett szélhámosal, akivel aztán egész sereg büntetendő cselekményt követett el.

Mig Koritovszky élt, Potoczky grófnak alig volt kellemetlensége a büntető bírósággal, de mikor Koritovszky egy merész ugrással ledobta magát a törvényszéki palota harmadik emeletéről, s holtan terült el a kövezeten, Potoczky gróf sorsa is meg lett pecsételve. Egymás után érkeztek be ellene a feljelentések a rendőrséghez család miatt.

Ezek között legérdekesebb az volt, amelyet Turcsán Pál és neje Bundschuch Gertrud tettek ellene család miatt. Potoczky gróf ugyanis elhitette az egyszerű emberrel, hogy ő dús gazdag mánás, akinek évi 50,000 korona apanageja van, s ajánlatot tett Turcsánnak, hogy megveszi mártonhegyi villáját 23000 koronáért. Turcsánék elfogadták az ajánlatot, s megkötötték a gróffal Csillag Adolf ügyvéd irodájában a szerződést.

Potoczky ezen szerződés alapján rögtön bekebelezte a tulajdonjogot nevére, s sietett adósságokkal megterhelni az ingatlant, dacára annak, hogy a vételár fejében még egy árva fillért sem fizetett Turcsánnak.

Hasonló mesével csapta be ezenkívül még Sárközi János bérkocsist, Mosolygó Gyula fűszerest, Goldschmidt Lipót magánzót s még többeket.

A budapesti rendőrség a feljelentések folytán le is tartóztatta a gróft, akit azonban a törvényszék vád tanácsa szabadlábra helyezett.

A mai tárgyalásra azonban — amelyen

Potoczky gróf fölött többrendbeli család büntetéseért kellett volna itélkeznie a törvényszéknek, a vádlott nem jelent meg. Távolmaradását egy Bécsből keltezett levéllel mentette ki a törvényszék előtt. Ezen levélben azt írta, hogy váratlanul bekövetkezett betegsége miatt nem jöhetett el. Ily körülmények között Polgár dr. alügyész indítványára a törvényszék a mai tárgyalást elnapolta.

HIREK.

Az aradi kórház szökevényei.

— Két lábrakelt „beteg.” —

Arad, december 28.

Az aradi kórházból ma délután 4 óra körül két érdekes „beteg” szökött meg. Az egyik Seress Béla, a másik Weisz Ignác, mind a kettő csavargó. Seress már jó ideje ki van tiltva Arad város területéről különféle csalások és lopások miatt. A minap aztán Weisz Ignác jobbrátjával visszakerült Aradra, de a rendőrség megismerte a jómadarat és mivel Arad város területén tartózkodnia nem szabad, letartóztatta másik csavargó pajtásával együtt.

A két jómadar félt a kényszerülevtől, s közös megbeszélés után betegeknak jelentkeztek. Be is vitték őket a megyei kórházba, s ott tartották őket. De úgy látszik megbánták kórházi kirándulásukat, mert ma délután 4 óra után kiszöktek a kórházból.

Egyszerűen kiszaladtak a nyitott kapun s a Ferenc-téren, Ferdinánd-utcán keresztül szaladtak. A két kék perkál ruhás alak az utcán járókelők között nagy feltűnést keltett, míg végre egy rendőr is észrevette őket. Az egyiken, Seress Bélán még sipka sem volt. Födetlen fővel szaladt az utcán.

A rendőr kérdéseire kijelentették, hogy ők a kórházból szöktek s kérték a rendőrt, hogy kísérje be őket a rendőrségre. Ez meg is történt s a rendőr Berecz Ferencz ügyeletes rendőrhadnagy elé vezette a két szökevényt.

— Miért szöktek meg? — kérdezte Berecz hadnagy.

— Mert már meguntuk a kórházat. — felelte Seress.

— Hát nem érezték magukat jól?

— Nem, egy csöppet sem. Már két hónapja benn vagyunk és nem kapunk orvosságot.

— Majd visszamennék szépen a kórházba.

— Dehogyan megyünk — tiltakozott Weisz Ignác. Inkább leugrom az emeletről. Ha van valami leülni valónk, azt most már szívesen leüljük, csak ne vigyenek bennünket vissza a kórházba.

A két csavargó ilyen módon mégis csak kényszerutlevelen fog Aradról elutazni. Mert azt hitték, hogy a kórházban valami mulatságot találnak s mikor rájöttek, hogy az bizony nem mulatóhely, akkor visszakiváncsoltak a rendőrségi fogházba, honnan közelebb esik az ut a szabaduláshoz.

— A Hohenzollern család becsülete. A német lapok nyomán mi is megirtuk, hogy a német trónörökös komoly betegségben fekszik. Most azonban arról értesülünk, hogy ez a betegség nem komoly és egyáltalán nem aggasztó, hanem csak olyan mondva csinált betegség. Arról beszélnek ugyanis, hogy a trónörökös büntetésből nem mozdul ki szobájából, mert császári atyja szobafogságra ítélte. A büntetés oka az volt, hogy egy szép napon egy hatvan-ezer márkás váltót prezentáltak a császárnak.

Az előfizetés ténye Aradon nyugtával, vidéken feladóvevénynyel igazolandó. A kötvény és a nyugta, illetőleg feladóvevény megőrzendő.

melyet a trónörökös bocsátott ki, de nem tudta beváltani. A császár nagyon megharagudott fiacskájára, a ki ilyen gyorsan elsajátította a diákerényeket. Azonnal a telefonhoz ment és Bonnból kérte a fiát. Szigorúan meghagyta neki, hogy további rendelkezéseig el ne merje hagyni lakását, mert ha megtenné, megbünteti katonai fegyelem megsértése miatt. A trónörökös erre bocsánatkérő levelet irt édes anyjának, a melyben a *Hohenzollern család becsületére* hivatkozva, kérte a váltó kifizetését. A császár szíve megpuhult erre a levélre, de meg a család becsülete is késztette, hogy beváltsa a váltót. Másnap azonban egy levél ment Bonnba, melyhez a császári család arcképe volt mellékelve. A levélben a császár atyai hangon tudatta fiával, hogy most az egyszer kifizette a váltót. Meghagyta azonban fiának, hogy a családi arcképet az íróasztalára tegye és naponta nézze meg, mialatt elmegy hazulról, így legalább nem utólag fog eszébe jutni a Hohenzollernnek családi becsülete.

— **Hány választója van Aradnak?** A központi választmány összeírta Aradváros jövő évi választóit. A névjegyzékből kitűnik, hogy a jövő évben összesen 3527 választója lesz. Ebből a belvárosra esik 2393, Ujtelep, Sarkad és Erzsébet-városra 824, Gáj Ségá és Polturára 300 választó. A központi választmány ezt a névjegyzéket jóváhagyás végett a legközelebbi közgyűlés elé fogja terjeszteni.

— **Egy nemzet utolsó karácsonya.** A *Finnlandskaja Gazeta* című finn hivatalos lap cári ukázt közöl, amely megszünteti a finn csapatfőnöki állást és a finn csapatokat 1902. január 1. től alárendeli a finnországi orosz parancsnoknak. Ez a finn önállóságnak, a finn nemzet függetlenségének végét jelenti. Ezzel az ukázzal kimondatott a halálos ítélet Finnország alkotmányára, szerződésileg biztosított jogaira, az annak idején Svédországgal kötött megállapodásra és minden intézményére. Jövő esztendőre Szuominak nem lesz karácsonya. Egy fojtogatott, szomorú orosz tartomány gyászol a szeretet ünnepén és várja az elmúlást.

— **Eljegyzések.** Sándor Vencel, szatmári kir. kath. főgymnasiumi tanár eljegyezte Waigand Mariska kisasszonyt, Waigand Henrik német-peregi néptanító leányát.

Kelemen Imre kelevényi községi jegyző eljegyezte báró Fechtig Hajnalka kisasszonyt Aradon.

Az aradi anyakönyvvezetői kivatalban az elmúlt héten a következő eljegyzéseket hirdették ki: Szendrő Mórítz máv. hivatalnok, Kétegyháza és Taub Róza Arad, — Trösster Mihály földmivelő Arad és Schmidt Anna Német-Bencsek, — Nemess Géza terménykereskedő Arad és Singer Vilma Arad, — Balogh Mátyás napszámos Arad és Lakatos Julianna aradihatár, — Avram György kőműves Arad és özv. Járóczy József Jenőné, szül. Végh Rozália Arad, — Gyulay József napszámos Arad és Sós Erzsébet Arad. Ferenczi Miklós péplakatos Arad és Kohn Alojzia Arad, — Melik János Antal ügyész Arad és Pászti Julianna Arad, — ifj. Domonkos Sándor vasuti fűtő Arad és Dulka Viktória Battonya.

— **Csik János temetése.** Csik János volt aradi tanítót ma temették el óriási részvét mellett a Pöntenberg-utca 5. számú házból. Az elhunyt tanító temetésén megjelentek Arad város összes tanítótöbbségei, az Aradvidéki tanító egyesület stb. A temetésre lejött Győrből az elhunyt lánya Balláné-Csik Irén és veje Balla Kálmán győri szinigazgató. Koszorukat a következők küldték: „Isten veled jó apuskánk — Irén és Kálmán”, „A kitűnő pályatársnak — a községi tantestület”, „Csik Jánosnak — a győri szin-

társulatak”. „A jó barátak — Kilényi János és családja”, „Munkás életem emléke él közöttünk — az aradvidéki tanító-egyesület”, „Felejtethetetlen barátak — Bokor és neje”, „Tisztelete jeléül — Hoffmann Antal és neje”, „Tisztelete jeléül — Ingusz Mátyás”.

A temetés délután 3 órakor kezdődött. A szertartást Novák Adorján minorita atya végezte, mire Kovács Vincze, az aradvidéki tanító-egyesület nevében bucsuztatta el az elhunytat. Künn a temetőben a dalárda gyászalt énekelt s azután leeresztették a koporsót sirba, ismét egy munkában eltöltött élet temetője lett.

— **Jezsuiták beözönlése.** Zágrábból írják, hogy a francia jezsuiták részére épített rendház már teljesen elkészült. ugyszintén a templom is. A francia jezsuiták, számszerint nyolcvan, július hóban érkeznek Horvátországba s a püspöki gimnáziumban tanárokul fogják alkalmazni őket, azonkívül főleg az óhítűek megtérítése lesz a céljuk s ebben őket Posilovic és Stadler püspökök támogatják.

— **Agyonlőtt bur parancsnok.** Londonból táviratozzák: A „Standard” jelenti Durbanból: Van Schalkwick Dániel bur parancsnokot haditörvényszéki ítélet alapján Krügersdorpban agyonlőtték, mert egy sebesült konstáblerre lőtt, aki megadta magát és fegyverét letette.

— **Mahelka Károly állása.** Mahelka Károlyt, a sikkasztó városi főpénztári ellenőrt a közigazgatási bizottság fegyelmi választmánya tudvalevőleg elmozdította állásától. Ezt a végzést Mahelka megfeleltette, mire az ügy a belügyminiszter elé került. A belügyminiszter ma a városhoz intézett leiratában a fegyelmi választmány határozatát megerősíti s Mahelka felebezését elutasítja. Ily módon Mahelka csak most vesztette el véglegesen állását, mely ennek folytán üresedésbe kerül, azt a februári tisztújító közgyűlés fogja választás útján betölteni.

— **Esküvő.** Péchufalusi Péchy Géza kir. posta- és táviratíró ma vezette oltárhoz Vetro Janka kisasszonyt. Az esküvőt a Millenniumban kedélyes nászslakoma követte.

— **Negyvenhat felfüggesztés.** A belügyminiszter által kiküldött Kaffka László miniszteri tanácsos, mint a „Magyar Értesítő” jelenti, visszatért, miután Torontálme gyében 40 napon át tartotta vizsgálatát befejezte. A vizsgálat eddigi eredménye, hogy 29 megyei tisztviselő ellen a fegyelmi eljárást megindították, 17 megyei tisztviselőt pedig állásától felfüggesztettek.

— **Halálos járvány az angol táborban.** Brüsszelből táviratozzák, hogy az angolok koncentrációs táborában járványos betegség pusztít. A halandóság olyan nagymérvű, hogy az embereknek átlag 40 százaléka, a gyermekeknek pedig 57 százaléka hal meg. Ha a járvány tovább is így tart az elfogott bur népség júniusig kihal.

— **Tolnamegye tisztújítása.** Tolnavármegye törvényhatósági bizottsága gróf Széchenyi Sándor főispán elnöke alatt tegnap tartotta tisztújító közgyűlését. Megválasztottak egyhangúlag alispánnak Dóry Pál, főjegyző Simontsits Elemér, aljegyző Forster Zoltán, Ery Márton dr. Szévald Oszkár, Szentkirályi Mihály dr., Jasek Sándor. árvaszéki elnök Kurucz Vilmos, árvaszéki ülnökök: Vargha Lajos, Pap Gyula, Hajpál Sándor, Korbonits Dezső, Steinfeld Béla, főpénztárnok Modly László, gyámipénztárnok Bodnár István, ellenőr Ferdinánd János, ügyész Fördös Vilmos, főszolgabírók: Dunkovits Ferenc, Perczel Béla, Rasszovszky Julián, Pesthy Elek, Nagy István, Szévald Mór, szolgabírók Bajó Pál, Bajó János, báró Jeszenszky György, Halász Géza, Szentivány Miklós, Kézsmárky Dezső, Reich Oszkár, Srős József.

— **Tiltakozás az angolok kegyetlenkedése ellen.** Európában nagy mozgalom indult meg az angoloknak Dél-Afrikában folytatott kegyetlenkedése ellen. Legutóbb Amsterdamban tartottak nagy népgyűlést, a melyen elhatározták, hogy felírják Edward angol királyhoz a délafrikai kegyetlenkedések megszüntetése érdekében. A feliratot Passy Frigyes, a nagynevű békeapostol szerkesztette. Bécsben szintén volt tegnap egy gyűlés, a melyen elhatározták, hogy felhívják az osztrák néket arra, hogy irjanak alá egy közös tiltakozó iratot az angol kegyetlenkedések ellen.

— **Két férj — egy feleség.** A csehországi Wildenschwert községben két év előtt megtelepedett egy Brydl Gottlieb nevű esztergályos, a ki ott csakhamar meg is házasodott. A házasság azonban nem volt szerencsés. A férj egyre jobban neki adta magát az iszákosságnak, mesterségét elhanyagolta, feleségével rosszul bánt, mignem egyszerre nyomtalanul eltűnt. Néhány hét múlva egy közeli folyóból egy félig már feloszlott holttestet fogtak ki, melyet Brydl holttestének agnoskáltak. A fiatal asszony eltemette a holttestet és rövid özvegység után újból férjhez ment. Ki írhatja le tehát meglepetését, mikor a minap levelet kap a prágai elmebeteg kórház igazgatóságától, melyben értesítik, hogy férjét: Brydl Gottliebot gyógyultán elbocsátották az intézetből. E levéllel együtt magától Brydl-től is jött irás, melyben tudatja feleségével, hogy utban van hazafelé és ezentul megfogja becsülni magát. Addig is csókolgatja az asszonyt, meg a kis fiukat. Az asszony most épen családi örömeinek néz elébe és mire az első férj hazaérkezik, meg lesz a második házasság siró-rívó gyümölcse is. Hogy a két férj közül melyik vindikálhatja magának az asszonyt, — azt a bíróság fogja eldönteni.

— **A tavaszmező-utcai szerelmi dráma.** Tegnap történt a Tavaszmező-utczában, hogy Stefanovits János belgrádi születésű állványozó agyonlőtte a szeretőjét Ilmiczky Mária szakácsnőt, aztán magát is halálosan megsebesítette. Stefanovitsot a mentők a Rókus-kórházba szállították, a hol az éjszaka kiszenvedett. Holttestét az orvostani intézetbe szállították, a hol most kedvesének teteme mellett pihen.

— **Iparhatósági megbízottak választása.** Holnap, vasárnap délelőtt 9 órakor a városháza kistermében választják meg újra az iparhatósági megbízottakat 1902. évre.

— **Az adóvégrehajtások csökkentése.** Lukács László pénzügyminiszter a vidéken folyó végrehajtások számának csökkentése érdekében méltányos körlevelet intézett a pénzügyigazgatóságokhoz. A körlevél különös figyelemmel van azokra az adóhátralékosokra, akik földmiveléssel foglalkoznak és elemi csapások vagy más súlyosabb körülmények következtében olyan helyzethez jutottak, hogy adótartozásukat most nem képesek kifizetni. A pénzügyigazgatóságok az ilyen feleknek jövő évi július hó 1-ig méltányos részletfizetési kedvezményeket engedélyezhetnek. Természetes azonban, hogy az ilyen kedvezményekért külön kell folyamodni.

— **Marconi kísérletezései.** Halifazból táviratozzák a Reuter-ügynökségnek: Marconi tegnap különböző pontokat vett szemügyre, a hol a drótnélküli táviratozáshoz szükséges állomásokat felépíthetné. Kijelentette, hogy az állomás mindenesetre fel lesz állítva és mint reméli, februárban megkezdhetik az építést. A gyakorlati kísérletezések a tranzatlantí

távíratózással három hónappal később fogták történni.

— **Malálozás.** Egy aradi fiatal kereskedőt sulyos csapás ért. *Guttmann* Henriknek, a *Guttmann* és *Berger* cég beltárgyának ifju felesége halt meg virágjában, élete tavaszán. *Guttmann* Henrikné, született *Buttkai* Fridát huszonnyolc éves korában, nyolc évi házasság után ragadta el a halál hitvese és Rezső fia mellől. Tegnap délután temették el a fiatal asszonyt a *Pöltnerberg* Ernő utcai halottasházból, hol *Rosenberg* Sándor dr. főrabbi mondott megható gyászbeszédet. A beszéd után az izr. templomi énekar gyászdalokat énekelte s ezután a sok szorúval borított koporsót kivitték a temetőbe.

— **Leégett biztosítási palota.** Moszkvából táviratozzák, hogy a pétervári biztosító társaságnak a színházterem levő épületében, melyben a *Metropol*-szálloda is van, tegnap délután tűz ütött ki, melyet a tűzoltóság megfeszített munkája elnyomott. Harminc tűzoltó, a kik lógókoszarakban leereszkedtek az ötödik emeletről a negyedik emelet párkányzatára, ott hosszabb ideig eszméletlenül fekve maradtak. Létrák segítségével megmentették őket és a kórházba vitték.

— **Öngyilkosság a temetőben.** *Garasi* Jánosné nagyváradi asszony tegnap délelőtt 10 óra tájt a külvárosi temető fészülete előtt sósszóddal megmérgezte magát. A kinosan vergődő asszonyra tulajdon férje talált rá, ki nejét azonnal kórházba vitte. Az öngyilkos kihallgatásakor elmondta, hogy férjével összekülönbözött s mert ennek könnyelmű életmódja elkésztette, véget akart vetni életének. Állapota reménytelen.

— **Forradalom Buenos-Ayresben.** New-Yorkból jelentik a Reuter-ügynökségnek, hogy egy santiagai távirat szerint ott az a hír van forgalomban, hogy Buenos-Ayresben a forradalom tört ki.

— **Gyilkos mostoha.** *Leutschauban* *Raska* József földbirtokos nejét tegnap letartóztatták, mivel két mostoha gyermekét meggyilkolta s azután a pincébe ásta azok holttestét. A csendőrök előtt a gyilkos bevallotta, hogy tettét azért követte el, mert meg akarta a gyermekek örökségét szerezni.

— **A tanyai ember, meg a szamara.** A *Boros-Béni*-téren ma nagy csődület bámult egy üneputáni hangulatban lévő tanyai embert, a ki a szamara mellett haladva, időközönként nagyokat rugott a szegény párán. A csacsi elég szamar volt ahhoz, hogy egy darabig tűrte a palkós tanyai csizma rugásait, de aztán nagyokat bődült és bögött mindaddig, míg egy rendőr megértette a jámbor állat panaszát, meg is állította a behorogott embert.

— Miért ragja a szamarat?

— Keröm, ü kezdte, mentegetőzött az atyafi.

— **Megható karácsonyi ünnep.** Londonban a „*Reynolds Newspaper*” demokrata lap megható karácsonyi ünnepet rendez minden évben. Összegyűjti London egész területéről azokat az embereket, akik a reklam táblákat hordják egész éven át s ezen szegény emberek részére fényes vacsorát rendeznek és minden megjelenőnek szép ajándékot adnak. A vacsorán körülbelül 700 ember szokott megjelenni. Az étlap: roastbeef, marhahus, liba és disznópecsenye, főzelék, pudding, bor, sör és ásványvíz.

— **Festő egy táncosnő ellen.** Münchenből írják, hogy *Leubach* Ferenc hírneves festőművész pört indit *Saharet* világhírű táncosnő ellen, amiért ez nevet reklam céljára használja fel. *Saharet* ugyanis egy képet akaszt ki mindenütt, ahol fellép s azt híreszteli, hogy *Leubach* kijelentette, miszerint oly érdemei vannak, a milyenek a világon párja nincs. Azonkívül *Saharet* még egy pár pikáns történetkét híresztel a híres mesterről. *Leubach* nevének reklámcélokra való felhasználását nagyon zokon veszi s a német lapokban tagadja a neki tulajdonított pikáns történeteket; egyben kijelenti, hogy *Saharet*et bepereli azok terjesztéséért.

— **Felvétel a baba-képző tanfolyamra.** A szegedi m. kir. bábaképző-intézetnél a legközelebbi — március hó 1-én kezdődő — magyar-német tanfolyamra 12 tanuló részére egyenkint 80 korona állami ösztöndíj van rendszeresítve. Akik azt elnyerni óhajtják, azok a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz intézett keresztlevéllel, erkölcsi és szegénységi bizonyítvánnyal fölszerelt bélyegtelen folyamodványukat január hó 31-ig nyújtják be a szegedi bábakészítő-intézet igazgatószákhoz.

— **Tolvaj-világ Paulison.** Utóbbi időkben szomorú közbizton ági állapotok vannak *Paulison*. Az ősz beállta óta a kisebb-nagyobb lopások s betörések napirenden vannak s mivel a tettesek nyomozása oly ázsiai kényelemmel történik, hogy eddig egyiküket sem sikerült kézrekeríteni, azok most vérszemmet kaptak s merészségük annyira ment, hogy már a falu közepeán folytatják hasznathajtó bűnös mesterségüket. Alig végezték el nagy ügyességgel néhány nap előtt a *román templomban* elkövetett betörést s a templom-pénztár kirablását, ma a *Fábian* Lajos-féle kastély pincéjébe törték be, hol egy nagy hordó bort fertályokba lehuztak egy a kert mögött álló kocsin levő hordóba kihordották s miután az órák hosszat tartó manipuláció sikerült, a tettesek tovább hajtottak. Hogy a tényt a községi rendőrség nem látta s hogy a tettesek nyomát most botlat ulti, — bizonyos.

— **Ékes magyarság.** Napról-napra találhatnánk kereskedőt, iparost, akit „kiszervekeshetnének”, mert magyar létükre német körleveleket küldenek magyar vevőknek és ékes germán nyelven ajánlják arukat. Számuk már mégis ritkul, mert a magyar közönség a sok biztatásra mégis csak visszautasítja az ilyenek ajánlkozásait. Ére ezek a kereskedők magyar körlevelet készítették. Hogy ezek milyenek, például álljon az egyik körlevélből — mely teát ajánl — a „készítési utasítás”:

Készítési utasítás.

Veszünk az ezen tea a hány óval ujjnak venni tudjunk, és open anyi hydey a hány kel csinálni, 15—20 perc után hosszú főzödni, azután a tiszta tea fél pohárot veszünk korán és későn, csak tessék nem nagy meby csak kevesen meby inni.

Azt hisszük, ettől a teától éppen annyian fognak meggyógyulni, mint ahányan megértették, hogy azt hogy is kell tulajdonképen használni.

— **Névmagyarosítás.** *Kiskoru* *Lichter* Gyula lippai illetőségű uyanottani lakos családi nevének „*Lukács*”-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **Kiutasított lengyel diákok.** Berlinből írják, hogy a legutóbbi egyetemi botrányokból kifolyólag, az egyetemi tanács négy lengyel diákot kizárt az egyetemről, a kormány pedig Németország területéről kiutasította őket. Több lengyel diák fegyelmi büntetést kapott.

— **A babona haszna.** Berlinből írják ezt a mulattató kis történetet: *Biendera* községben *Orłowski* malom tulajdonostól elloptak 127 márkát. A tolvajt, dacára a legszorgosabb kutatásnak, nem találták meg. Ekkor egy kuruzslónőhöz fordultak. Az megjelent *Orłowski*-nál, egy arcképet kért, s a képről az orrt levakarta. Majd kijelentette, hogy a tolvajnak reggelig épp egy fog leesni az orra. Reggel, midőn a malomtulajdonos felkelt, legnagyobb meglepetésére az ajtó küszöbén találta az ellopott pénzt. A tolvaj, ugy látszik, féltette az orrát.

— **Bocsánatot kérünk . . .** A „*Székelység*” című lap tárcarovatában közölt egy bődületes rossz verset, a lap belsejében aztán bocsánatot kért a nagyérdemű közönségtől a versért, azzal mentegetőzött, hogy a t. költő — öngyilkossággal fenyegetőzött, ha ki nem adják a versét; a szerkesztőség pedig nem akarta, hogy a kiontott vér lelkén száradjon. Szép. De ha így haladunk, a jövőben ilyenforma bocsánatkéréseket olvashatunk a lapok hasábjain.

Ad 1. Bocsánatot kell kérnünk a n. é. közönségtől a mai vezércikkért. A vak is láthatja, hogy ennél nagyobb szamárság még nyomdafestéket nem fogyasztott. Mentse ki azonban, hogy a vezércikk-

ironak öt forint becsületbeli adóssága volt s kijelentette, hogy szemünk előtt lövi magát föbe, ha cikkét ki nem adjuk és a tiszteletdíjat azonnal meg nem kapja.

Ad 2. Térdén állva kérjük a bocsánatot a máh tárcáért. *Csengeri* Sebő, az említett hülyeség elkövetője, egy nagy darab arzénnel szájában jött fel szerkesztőségünkbe és kijelentette, hogy hármát számol, ha azalatt el nem fogadjuk a tárcáját, lenyeli az arzént.

Ad 3. Mindezekből nyilvánvaló, hogy a szerkesztő a mai ostobaságokkal telített számért a felelősséget el nem vállalhatja. Hogy azonban a felelős szerkesztő hivatalának valami láttatja mégis legyen, kénytelen ez egyszer a felelősséget a „nyiltter” közleményeiért elvállalni.

— **Fiatal leány mint remete.** Egy fiatal leány aki két hete él földél nélkül *Aromaddy* mellett, *Skócia* nyugati partvidékének egyik puszta és magános helyén, mostanában élénk kíváncsiságot kelt a környék népei körében. Nagynehezen lehetett csak megtudni a nevét. *Miss Margaret Mac Dongall*-nak hívják a remete-kisasszonyt, de ez aztán minden, amit meg lehetett tudni róla. — Minden kísérletre, hogy származását és multját megtudják tőle, mély hallgatással felel. Sem pénzt, sem élelmiszert nem akar elfogadni. A pázsiton alszik s halakból és bogyókból táplálkozik. Egyszerűen, de csinosan van öltözve, jól neveltnék és igen intelligensnek látszik. Körülbelül huszonöttestendős lehet. Alakja és arca szép és különösen vonzó; dus barna haja kibontva hull le vállaira. Hogy meddig szándékozik ezt a remete életet folytatni, senki sem tudja; a rendőrség és a papok kísérletei, melyekkel ez élet fölhagyására akarták bírni, haragos ellenállásra találtak nála. Amde a viharok, melyeknek a partvidék e része sűrűn ki van téve, mindennap megkezdődhetnek s akkor lehetetlen lesz tovább is ott élnie. A környék népe természetesen máris csodás legendakörrel vette körül a szép ismeretlen alakját. — A remete-kisasszony nemcsak angolul és franciául beszél egész folyékonyan, hanem ezeken kívül még több idegen nyelven is. Több ízben lefotografálták, de csodálatosképpen egyik kép sem hasonlít a másikhoz. Egyáltalán nagyon különböző hatást tesz a szemlélőre. Van, a ki huszonnégy évesnek mondja, míg mások éppen kétszer annyinak nézik.

— **Az új-szent-anna Rákóczi-est.** Az új-szentanna polgári fiúiskola első felolvasása alkalmával felülfizettek a következők: *Fraler* I. 40 fillér, *Stieger* *Ferenčné* 1 korona, *Henny* *Sándorné* 40 fillér, *Popovits* *János* dr. 40 fillér, *Czakra* *Péterné* 80 fillér, *Varjassy* *János* 40 fillér, *Szöke* *Arthur* 40 fillér, *Jesztl* *József* 40 fillér. A második felolvasáskor felülfizettek *Szilber*-isz *Simon* 2 koronát, ifj. *Gantner* *Károly* 1 koronát, *Popovits* *János* dr. 40 fillér, *Fraler* *Ignácz* 40 fillér, *Hillier* *Jakab* 20 fillér, legifj. *Demkó* *István* 20 fillér, *Czakra* *Péter* 50 fillér, *Steiner* *György* 80 fillér. A felülfizetőknek lapunk úján mond köszönetet *Szabó* *Béla* igazgató.

— **Ideális menyasszony-tragédia.** Sok mindent irtak már össze a világ minden kulturnemzetének lapjai *Andréeről*, azt azonban mintha elkerülték volna eddigelé, hogy *Andrée* nem csupán az életet áldozta föl a tudvágnak, hanem azt is, ami az életet megaranyozni van hivatva — vagyis a szerelmét és a menyasszonyát. Egy gazdag stockholmi kereskedőnek szép és fiatal leánya volt a tudomány önkéntes martírjának menyasszonya. Menyasszonya elkísérte őt *Gothenburgig*, ahol a svéd ágyunaszád várta indulásra *Andréet* és merész utitársait, köztük *Strindberget* és *Fränkelt*. Az ifju menyasszony a parton bucsuzott el vőlegényétől és ugyanekkor módot talált arra is, hogy *Strindbergtől* és *Fränkeltől* egy sajtáságos szivességet kérjen és a két utitárs lelkéből egy fogadalmat váltson ki. *Strindberg* ugy mint *Fränkel* megígérték a menyasszonynak azt, hogy ha vőlegényét szeren-

csétlenség érné, úgy ők azon lesznek, hogy a jegygyűrűjét örökös és bánatos emlékül viszszaadjassák a szive választottjához. És azóta a szép és fiatal hölgy mint egy második Agota kisasszony, folyton várja vőlegénye visszatértét és meg van győződve róla, hogy még életben van, mert hiszen a jegygyűrű még mindig nem érkezett vissza hozzá.

— **Előlépett hivatalzója.** A nagyváradi kir. ítélőtábla elnöke *Barkó István pécskai kir. járásbírói hivatalzója*, folyó évi október hó 1-től kezdődő hatálylyal, a hivatalzóinak részére megállapított fizetés II-dik fokozatába lépett elő.

— **Magyarbarát olasz történetbuvár.** A magyarság iránt meleg rokonszenvvel viseltető olasz történetbuvár, *Vincenzo Joppi* halt meg a múlt év nyarán (szül. 1824. május 28-án, † 1900. július 1-én) Udineben. Emlékezetét igen érdekes beszéddel örökíti meg Leicht udinei tanár az udinei Akadémiában. A kis friauli vidék Udine központtal, átjárója vala mindazon népeknek, melyek az Appennini félszigetre törtek. A népvándorlástól kezdve a legújabb időkig élénk összeköttetésben volt a német és magyar állami alakulatokkal, s az aquilejai patriarchatus révén az Anjouk és Zsigmond idejében, meg a török uralom alatt, számos magyar vonatkozást őriztek meg a jól rendezett friauli köz- és magán levéltárak. Joppi főérdeme, hogy az udinei városi könyv- és levéltár rendezését és felállítását mesterileg vitte keresztül. Azoknak a régifajtájú olasz magántudósoknak a fejához tartozott, akik *procul negotiis*, tisztán a tudománynak élnek. Kitűnő oklevél-másoló és közlő volt, de a friauli genealogiai és topografia terén is első tekintélynek tartották. Főmunkája az abuilejai patriarchatus oklevéltárának a kiegészítése és a friauli statutumok összefüggő sorozata. E-yéb-ként Joppi életéről és munkáiról unokaöccse, Antonio Battistella, szintén érdekes füzetet bocsátott közre Bolognában. Ez a tudós hasonlóképpen kiváló történeti munkásságot fejt ki s a híres condottiere Carmagnoláról írott munkájában több helyt találunk magyar vonatkozásokat.

— **A ravasz Li-Hung-Csang.** A glasgowi főpolgármester halála alkalmából egy érdekes adomát közölnek az angol lapok, melyben az elhalt Li-Hung-Csang és a glasgowi notabilitás játszanak szerepet. Li-Hung-Csang európai utazása alkalmával Glasgownban is megfordult és a város főhivatalnokai kalauzolta a magasrangú idegent. A „Clyde Harbor Trust”-ot, a Clyde folyónak hatalmas partépítményeit, melyek tizenegy millió forintjába kerültek Glasgownnak, természetesen szintén megmutatta Li-Hung-Csangnak a főpolgármester, annál inkább, mert az utóbbi a nagyszabású vállalatnak alelnöke és tulajdonképpen vezető szelleme volt. Kalauzolásában a kínai államférfi azt kérdezte európai vezetőjétől:

— És mit kap ön az igazgatásért?

A kérdészt megmagyarázta az európai főfogást az idegen szellemben gondolkozóknak és erősen bizonyította, hogy az ilyen állás inkább méltóság, mint hivatal és ennél fogva semmiféle honoráriummal nem jár. Li-Hung-Csang hitetlenül mosolygott s közben egy rendkívül szép, nagy gyémántgomb, mely a főpolgármester nyakkendőjéből kitündökölt, kötötte le a kínai figyelmét.

— És ezt honnan kapta ön? — szólott a ravasz Li-Hung-Csang, mialatt mosolyogva rámutatott a mesés értékű gyémánt ékszerre.

— **A tenger rébusza.** Londoni lapok híre szerint az elmúlt hétfőn Yarmouth Roadsban egy norvégiai teherszállító hajónak roncsait emelték ki a tengerből. A roncsot a Royal Dane kapitánya fedezte fel egyik hamburgi visszatérő utja alkalmával és ő intézkedett a partraszállításáért. A hajóroncs — a kapitány elbeszélése szerint — csendesén hímálódzott a tengerben, edélzetén játszva hömpölyögtek át a habok és csak a nagy árboc, meg a kötelek meredeztek a vízből. Mikor a Royal Dane az elpusztult vízjáróm közelébe jutott, akkor voltak csak a többi részletek láthatók. Megtépelt vitorlák, főlányok, vászonrongyok szorultak az itt-amott szétört fedélzetkorlátok közé, matróz-sapkák, kövek ékelődtek bele a hajó szétrombolt zeg-zugába, a nagy árbocra pedig egy kendőt, néhány szíjat és egy matróz-kabátot lengetett a szél. A szélvihar pusztításának

maradványait rébusz gyanánt adta fel a Royal Dane kapitányának a tenger. Hogy hányan és kik pusztultak bele a viharba és hogy mi okozta a hajótörést, az rejteley marad. Megfejtendő csak annyi volt a tenger rébuszából, hogy végveszély idején a nagy árbocra menekültek a matrózok, de hogy onnan egymást taszították-e le, vagy pedig önként zuhantak-e a hullámsírba, az a viharnek és a tengernek a titka marad.

— **Egy vakmerő szépség.** A nagystilű kalandornő, Lola Montez viselt dolgai tükröződnek vissza egy szemtanúnak nyilvánosságra került régi leveléből. Miután a szépségéről és szemérmertlenségéről egyaránt híres Lola Montez Párisban, Berlinben és Pétervárott lehetlenné tette magát, elkerült Münchenbe és ott köztudomás szerint I. Lajosnak volt a kegyencnője. Állítólag ő volt az oka egy népszerű tanár nyugdíjaztatásának és ez féktelen dühre hangolta a diákokat a frivol szépség ellen. Hogy a fiatalság valamiképpen kifejezésre juttassa az ellenszenvét, összesereglettek Lola Montez lakása előtt és pereát kiáltásokkal tiltakoztak az illetéktelen nő befolyás ellen. Lola Montez pedig a zúgó embertömeg láttára kilépett az erkélyre és gesztu-okkal megarcintásokkal fejezte ki uri megvetését. A különben is felbőszült tömeg erre még inkább zajongott, sőt a sok közül egy, a fenyegetés háttérvonulatát is átlépte és követ hajított fel a királyi kegyencnő felé. A kő csőrömpölve zuzott szét egy ablaküveget, Lola Montez pedig egy pohár pezsgőt hozatott ki az erkélyre és a habzó itallal gunyolódva köszöntötte a zajongókat. Két-három órával később katonaság kergette szét a tüntető tömeget, az ellentüntetéssel hivalkodó Lola Montezt pedig csak egy évvel később kergette el Münchenből — nem a nép haragja, hanem az elvesztett fejedelmi kegy.

— **A szinpad hatás netovábbja.** A londoni Drury-Lane-színház, mely különösen a látványosságok által vonz közönséget, legutóbbi darabja: A milliomos által nem érte el azt a hatást, melyre számított. Eddig ugyanis az volt a melodráma szenzációs befejezése, hogy a darabnak két olyan hőse, akiknek bukniuk kell, egy motoroskocsin rohannak a hegyszakadék felé és a fékevesztett gépezettel együtt lezuhannak a mélységbe. Kinematográfia csinálta meg a modern szinpadit ezt az izgalmas záró jelenetet, de úgy, hogy csak a szinpadon való végig robogást lehetett látni, a lezuhanást már csak oda kellett képzelni, mint természetes folytatást, melyet csupán a jajgatás és sikoltozás egészített ki és tett, ha nem is láthatóvá, de a hallottak után elképzelhetővé. Es ez nem volt eléggé realiztikus. Az angol színházigazgató realiztikusabb formában vitte szinpadra ezt a jelenetet legújában. Mozgógépeket készített nem csupán a fékezhethetlen rohanásról, hanem a mélységbe való lezuhanásról is. Persze bábukkal helyettesítette a felvétel alkalmával színészeit és ezeket azután tényleg a motoros kocsival együtt lepotyogtatta valamelyes magasságból, mely — szinfalak által — olybá tűnik fel a kinematográfiaon, mintha félelmes és zord hegyvidék volna.

— **Számtalan ellismerőlevél és hírneves orvosok ajánlják,** hogy vérszegénység, angolkór, mell-tüdőbaj, gyöngeség, skrofulózis és hasonló bajok elhárítására és keletkezéseik megállítására fölülmulhatatlan jó szer a Zoltán-féle csukamájolaj. Se szaga, sem íze nincs, miért gyermekek, valamint felnőttek szívesen veszik be. Nagy táperejénél fogva kiváló erősítő és könnyen emészthető szer. Üvege 2 korona a gyógyszerárakban.

— **Amerikai hitszónokok versenye.** Az Egyesült Államok néhány ületes hitszónoka igen eredeti módon csódti hivat a templomokba. Így például a brooklyni pásztor ködfatyolképet vetít a meglehetősen elsötített templom falára s ez által illusztrálja prédikációját. Egy másik amerikai lelkész predikációja közben énekel is és recitál is. Clevelandban a pap olvasótermet és uszodát létesített a templom társzomszédságában, hogy hívei megfürdhesse-nek és szórakozhassanak az ájtatoság előtt, vagy után, amint nekik tetszik. New-York egyik külvárosában a hitszónok legutóbb arról prédikált, ami az amerikaiakat most különösen érdekli: a drátnélkül való telegrafálásról. Mikor megkérdezték az iránt, hogy miképpen egyeztetni össze ezt a tudományos témát az ő

vallásferjesztő-hívásával, azt adta válaszul, hogy a tudomány erős szövetségese a vallásosságnak s így tehát közösen szórakozni, váltakozó egymásutánban kell hirdetni mind a kettőt.

— Ezeket a merész furcsaságokat némileg megmagyarázza az a körülmény, hogy az amerikai pásztorok régóta rivalizálnak egymással és manapság köztük is lábrakapott a tisztességtelen verseny.

— **Az északi sark levegője.** Nathorst tanárnak a Spitzbergákra legutóbb történt kutató útján részt vett egy bakteriologus is, aki az északi sark levegőjét megvizsgálta. A Medveszigetek több mint 90 pontján, a Spitzbergakon, Károly király-földjén megvizsgálta a levegőt és sehol sem talált semmiféle baktérium-csírát. Megvizsgálta a vizet, a havat, a jeget és a tengervizet 2700 méter mélységben. A vízben találtak ugyan baktériumokat, de csak elvétve ilyenformán tehát az északi sarkon elég baktériummentes volna az élet. De azért a bakteriologus még sem ajánlta senkinek...

— **Alig, hogy a karácsonyi gondokat lezár-tuk,** már is új gondok lépnek előtérbe: mit vegyünk kedveseinknek újévre, s hol vegyünk. Akinek alkalma volt a karácsonyi szezon alatt arról a roppant választékról meggyőződni, mely a Szabadság-téren Porter Vilmos Nagy Aruházában képviselve van, az tanuságot tehet arról, hogy Porter vállalata újévi ajándékokra nézve elsőrangú forrás. Főlölesleg talán ezért külön e céget ajánlani, melynek a vásárlóközönség körében igazán annyi jó híve van, s mely boldogulását egyedül a közönség partolásában keresi és leli. — Az a nagyvárosias kedvezmény, melyet a cég nyújt, t. i. hogy 20 koronás bevásárlásnál életnagyságu fényképet ad ingyen — csak a papirkeretért térítendő mely 3 korona — a helyi és vidéki társadalom minden rétegében tetszéssel fogadtatott és mindenki által szívesen lesz igénybe véve.

— **A legszebb matt fényképek** Honisch L. István ndvari fényképész, akad. tag műtermében készülnek. A legalkalmasabb karácsonyi és újévi ajándék. Bármilyen régi fényképek után készülnek nagyítások. Vasuti szabadjegyekre 6 visit kép 4 korona.

— **Közeledik az újév, és ilyenkor elkerülhetetlenül szükségesek a névjegyek.** Ha csinos és elegáns névjegyeket akar készíttetni, u y forduljon az „Aradi Nyomda Részvénytársaság”-hoz, hol mérsékelten áron a legmesszebb menő igényeket is ki tudják elégíteni, és ott gyorsan és izlésesen tudják elkészíteni.

— **Jótékonyág.** Az aradi, fillér-asztaltársaság szíves volt az izr. leányiskola 5 szegény növendékének jó meleg cipőt és harisnyát adományozni. E nemes cselekedetükért fogadják ez uton leghalásabb köszönetünket. Az izr. leányiskola tanlesterlete.

— **Köszönetnyilvánítás.** A elmúlt héten a következő nemeslelkű emberbarátok voltak szívesek a népkonyha javára adományokat küldeni: *Kremer József* és neje 50 koronát, 2 süveg cukrot, 20 kg. köleskását, 20 kg. finom rizs, 2 kg. cuba-kávét, 20 kg. darált sőt, 1 kg. rózsapaprikát, 3 kg. mazsolát, 50 kg. lencsét, 20 kg. borsót, 50 kg. rizsbabot, 70 kg. lisztet, 2 kg. maccaronit. *Kovács Jakabné* 1 zsák burgonyát, 50 l. babot, 4 üveg paradicsomot, *Leopold Zsigmondné*, dr. *Grossmann Jakabné*, 10—10 kor., *Goldsmidt Mihályné* 5 kg. fehér lisztet, 5 kg. sőt, 5 kg. diót, 5 kg. lencsét, 5 kg. rizst, 5 kg. babot, 5 kg. gerslit. A nagylelkű adakozók fogadják hálás köszönetünket. Az elnökség. E héten a népkonyhában felügyelni szíveskednek: *Neumann Hermanné*, *Kohn Zsigmondné* és *Goldsmidt Sándorné* urnók.

— **T. Üzletfeleink** szíves tudomasára hozzuk, hogy *Révész Nandor* könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkát, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x— Budapest főváros elsőrangú szállodája az Angol királynő szálló** (Deák Frencc utca 1) melyet különös figyelmébe ajánlunk a fővárosba utazó közönségnek. A szálló tulajdonosa: *Palkovics Ede* — mint értesülünk — jutányos árkedvezményben részesíti vendégeit.

Legényirtás karácsonykor.

(Ünnepi vérengzés.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 28.

Karácsony estéjén véres korcsmai verekedésekben nyilvánult a legényvirtus Szegeden és környékén.

A sándorfalvi és sövényházi leányok, legények mulatságra gyűltek össze a csárdában.

Suhogott a sok viganó, járták a csárdást, az ivóban pedig borospalackok mellett beszélte meg a fiatalság egy része az eseményeket.

A tánc már a kora délutáni órákban vette kezdetét. Kilenc óra táján abbahagyták a fiúk az ivást és körülnéztek a mulatók között, a hol nem valami szívesen fogadták őket, mert kitört belőlük a boros hangulat.

A részeg legények derékon kapták a leányokat, a táncosaikat félrelélditották s most már ők diktálták a cigányoknak a muzsikát.

Egy pillanat sem telt bele s máris előrpültek a csizmaszár mellől a bicskák. A cigány ijedten hagyta abba a muzsikálást s ablakon ajtón keresztül menekült.

Egy gomolylyá alakult át hirtelen a tánc hely. A lámpa leröpült a padmalyról s ezernyi darabbá forgácsolódott, azután a vak sötétségben folyt le az istenítélet.

Mire újból lámpát gyújtottak, a menekülő leányok fehér ruháját telefröcskendezte a meleg legényvér, a padlón pedig daliás táncosok heverték szerteszét.

Vig Istvánt nyakszirtjén hata'mas bicskaszurás érte, s ez az egy döfés ölte meg.

Csehó Józsefet hat bicskaszurás érte, mind a hat életveszélyes. Súlyos sebet kapott Csehó Mihály is, de néhány hét alatt ki fogja heverni.

Az előljárásság nyomában összefogdosta a verekedésben szereplőket és a községhezán tartja őket. Ott vannak Kismárton János, a Fekete fiúk, a sebesült Csehó Mihály, Szemerédi János és József, Zsömböri Sándor, Jánosi János Tóth János és Mucsi András.

Katonai verekedésekben sem volt hiány Szegeden.

Egyik belvárosi vendéglőben honvéd katonák borozgattak. Békességben folyt az italozás késő estig, mikor több cs. és kir. 46. gyalogezredbeli katona tévedt be a vendéglőbe. Ezek egy másik asztal mellé telepedtek le és csöndesen borozgattak.

A csönd és a béke nem sokáig tartott. A közösök asztalától Sibrik Sándor átszólt:

— A honvéd nem katona!

Erre a megjegyzésre lett nagy felfordulás. Kááár honvéd kirugta maga alól a széket és Sibrik elé ugrott. Az magasra emelt szuronyal fogadta, mire a honvéd is szuronyt rántott. A másik pillanatban egymásnak támadt a két katona és a szuronyal alaposan megszurkálták egymást.

A véres verekedésnek a katonai készültség megjelenése vetett véget. A honvédkaszárnyából érkezett meg a szuronyos járőr, amely a verekedőktől elvette a szuronyt és mind a két katonát bekisérték a kaszárnyába.

TÖRVENYKEZÉS.

Visszavont petíció.

— A végvári mandátum. —

Arad, december 28.

A kir. kuria II. választási tanácsa mára tüzte ki annak a petíciónak a tárgyalását, melyet Gorove László dr., a végvári kerület orsz. képviselője ellen adtak be. Az október 2-án lefolyt választáson két szabadelvű párti jelölt küzdött a mandátumért: Vargics Imre, a ke-

rület volt képviselője és Gorove László dr. miniszteri fogalmazó.

A választási harcból Gorove László került ki győztesen 742 szavazattöbbséggel. Vargics hívei megtámadták a választást azon az alapon, hogy Gorove közvetlenül a választás előtt nagyobb adományokat tett az egyháznak és iskoláknak, azonkívül 50 szavazót megvesztegetett.

A mai tárgyaláson Varrik Béla elnökölt. A képviselőt Burger Árpád dr. védte, a választókat pedig Bálint Soma dr. dettai ügyvéd képviselte. A kérvényezők meghatalmazottja Teller Miksa dr. volt.

Teller dr. mindjárt a tárgyalás elején a kérvényezők nevében kijelentette, hogy a petíciót visszavonja, s kéri az eljárás megszüntetését.

A kuria a kérvény visszavonását tudomásul vette, és a további eljárást megszüntette.

§ Csalás miatt följelentett grófné. Egy ismert nevű cég csalás miatt följelentést tett egy nógrádmegyei grófné és ennek jószágigazgatója ellen. A grófné elhunyt férje huzamosabb időn át nagyobb, összesen circa 50,000 koronát kitevő összeget vett föl a cégtől, amelynél a gróf önmagát egy nagyobb nógrádmegyei több ezer holdas birtok és nagyobb erdélyi uradalmak tulajdonosaként tüntette föl. Jószágigazgatója segédkezett ebben a grófnak és csak így történt, hogy a cég teljes bizalommal volt irántuk. Mikor aztán a gróf elhalálozott, megtudta a cég, hogy teljesen vagyontalanra tette magát, mert több 100 000 forintot érő birtokait évekkel ezelőtt a grófnéra iratta át. Meggyőződött a cég arról is, hogy a fölvetett pénzeket tulajdonképen a ga daságra fordították és hogy minderről a grófnénak, különösen pedig jószágigazgatójának tudomása volt. A cég ily körülmények között jogtanácsosa útján különösen az igazgató ellen, mint aki a cégnél mindenkor közben járt, úgy a grófné ellen, aki a gróf és az igazgató üzelméről tudott, megtette csalás miatt a följelentést.

§ Krecsányi színigazgató rágalmazási pöre. Annak idején ismertettük azt a rágalmazási pört, melyben Krecsányi Ignác szegedi színigazgató és Unghváry Vilmos szintársulati tag a szereplő. Az utóbbi följelentést tett Krecsányi ellen, a ki Unghváryt bevádolta az országos színészegyesületnél olyan dolgok miatt, a melyeket önérzetes ember nem tűrhet megtorlatlanul. A szegedi kir. járásbíroság ebben az ügyben ma folytatólagos tárgyalást tartott. Az első tárgyalást elhalasztotta a bíróság, hogy beszerezze az orsz. színészegyesület fegyelmi szabályait, melyeknek törvényen alapuló erejét kétségbe vonta dr. Papp Róbert, Unghváry jogi képviselője. A mai tárgyaláson bemutatta a fegyelmi szabályzatot dr. Schwaiger József járásbíró, a ki előbb a sértett fél képviselőjét hívta fel nyilatkozatra. Dr. Pap Róbert kijelentette, hogy miniszteri jóváhagyással ellátott szabályzatok alapján nem ítélkezhetik a bíróság s így fölösleges bevárni az orsz. színészegyesület fegyelmi hatóságának döntését. Ez nem prejudikálhat a bíróság ítéletének. Kéri Krecsányi Iguác megbüntetését. Dr. Balassa Armin, Krecsányi ügyvédje az ellenkezőt hangsúlyozza. Dr. Schwaiger járásbíró úgy végzett, hogy az eljárást a színészegyesületnél folyamatban lévő fegyelmi elintézéséig fölfüggeszti, Dr. Pap Róbert az ellen fölfolyamodást jelentett be. Az ügy ilyformán a kir. törvényszék főlebbviteli tanácsa elé kerül.

KÜLÖNFÉLEK.

Általános szabály.

Gladys: A török nő nem ismeri a férjét, míg nem volt meg az esküvő.

Agnés: Egy nő sem ismeri.

□ Életműködés — a halál után. Dr. Ferray Genuában azt az ellenmondásnak látszó életani igazságot bizonyította be, hogy vannak életműködések, melyeket a halál nem szüntet meg azonnal. Az élettan professzora egy kutyát

használt fel erre a demonstrációra olyképpen, hogy előbb jól lakatta az állatot s azután hirtelen megölte. Mikor pedig az állat már hízva volt minden animális életnek, akkor bevilágított az állat gyomrába s annak rendes funkciója a leghatározottabban észlelhető volt. A kutya nem élt, de a gyomor a maga mozdulat szabályszerűen folytatta és teljesen meőrötte a benne levő tápanyagot. A kísérletező tudós szerint a gyomor mechanikai működését a tápanyag idézi elő, mely serkentő hatást gyakorol, de csakis akkor, ha az experimentum 28—30 fokig hevített temperatura mellett hajtatik végre.

□ Apróság.

A.: Nézd csak ezt a kétségbeesett arcu embert, úgy látszik, öngyilkosságon töri a fejét.

B.: Ugyan, de hogy! En ismerem őt, ez egy élcslap szerkesztője.

□ Tanács.

— A leány szép is, fiatal is; gazdag is; csak tudnám, hogy nem ostoba-e?!

— Kérd meg; ha hozzád megy, elég ostoba.

□ Megvarrott szív. Dr. Watten sebészhez

Lodzban egy 23 éves munkás került szurt sebbel. A seb tágitatott és a 4 ik borda porcát el kellett távolítani, mert a szíven 2 centiméter hosszú, erősen vérző seb tátongott. Az orvos kénytelen volt balkezének két ujjával a szivburokba behatolni, megfogni a szívet és addig tartotta azt, míg sikerült neki az első varratot elhelyezni a szivseb felső részén. Az első szivvarrat fonalát húzva, sikerült az orvosnak a szívet szorosan felhuzni a burok nyílásáig. Mindaddig, míg a fonalat erősen húzták, a szív működés gyérebb volt. Ez a körülmény lehetővé tette, hogy a szivseb varrása be volt fejezhető. A varrás után a vérzés teljesen megszünt és a szivműködés ismét rendes menetű lett. A szivburok sábet is 8 varrattal varták be. A beteg meggyógyult.

□ Üzletszerűen.

Biró: Ön súlyos testisértéssel van vádolva. Minek vallja magát: vétkesnek vagy nem vétkesnek?

Vádlott: Melyik az olcsóbb?

KOZGAZDASAG ES KOZLEKEDES.

— Gabonaértékesítő szövetkezet Temesmegyében. Nagy György kir. tanácsos Temes vármegye gazdasági tanácsosa, az Országos Központi Hitelszövetkezet megbízásából gabonarakta szövetkezetet alakított a temesmegyei Mercyfalván. Az e tárgyban megtartott értekezleten részt vettek többek között Szóanszky János máslaki, Szöllőssy Imre bodófalvi és Krier József knézi hitelszövetkezeti elnökök. Nagy György kir. tanácsos lelkes beszédében ismertette a gabonarakta nagy fontosságát és hasznosságát, mire egyhangulag elhatározták, hogy a gabonarakta szövetkezetet Mercyfalván megalakítják.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása —

Budapest, december 28.

Déltőzsde. Buzakinálát mérsékelt, a vételked javult. Szilárd irányzat mellett 20,000 métermázsza került forgalomba, 5 fillérrel drágább áron. Egyéb gabonaelemek nyugodtak, változatlanok. Időjárás hideg.

Zárul 12 órakor:

Buza 1902. áprilisra	8.85—8.8
Rozs 1902. áprilisra	7.38—7.9
Zab 1902. áprilisra	7.46—7.48
Tengeri 1902. májusra	5.46—5.48
Repce 1902. augusztusra	11.85—1.95

Zárul 5 órakor:

Buza 1902. áprilisra	8.9—8.94
Rozs 1902. áprilisra	7.2—7.43
Zab 1902. áprilisra	7.49—7.50
Tengeri 1902. májusra	5.50—5.51
Repce 1902. augusztusra	11.40—11.50

Zárul 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	645.50
Magyar hitelrészvény	664.50
Leszámlatobank részvény	423
Rima-Murányi vasmű részvény	470.50
Oszták-magyar államvasút részvény	654
Közuti vasút	599.50
Városi villamos vasút részvény	295

!! Új-évre !! Ritka alkalom!

Egy több ezer kötetes könyvtár vétele folytán a legszebb **diszmunkákat**, valamint magyar és német ifjúsági **irato-
kat** tiszta, kifogástalan állapotban **bá-
mulatos olcsó árakon** árusítom.

Gyönyörű **képeskönyvek** óriási vá-
lasztéka.

Legfinomabb és legdivatosabb **diszle-
vélpapírok** nagy készlete. — Jutá-
nyos árak!

Magyar és német **imakönyvek**
minden alak és gyönyörű kiállításban.

Újévi és egyéb **finom levelező-
lapokban** meglepően szép **ujdonságok**.
Igen nagy választék!

Nyomtatott és lytografált

névjegyek

és üdvözetek **azonnal** és igen **jutányosan**
készíttetnek el a legdivatosabb betűkkel
és modern kivitelben.

Minden **zenemű ujdonság** kap-
ható. **Átjászott hangjegyek félárban.**

Kiváló tiszteltelt:

KERPEL IZSÓ

könyv, papír és zeneműkereskedése

Aradon, Andrássy-tér 20-ik szám. (Arena-épület.)

Városi és megyei telefon: 385.

Ugyan-e cég ajánlja az olvasó közön-
ségnek 50.000 kötetes kölcsönkönyvtárát,
melyben minden ujdonság megjelenés után
azonnal kapható.

Kölcsöndíj havi 1 kor. 20 fillér, vagy
kötetenként fizetve 8 fillér. Az összes
jegyzékek ingyen. Vidéki bérlők is a leg-
figyelmesebb kiszolgálásban részesülnek
és tetszés szerinti mennyiségben kaphat-
ják a legújabb és legérdekesebb műveket.
A könyvek újak és tiszták.

Ma vasárnap egész napon át nyitva.

REGENY-CSARNOK.

A harmadik.

— Regény. —

Irta: **Stenkiewicz Henrik.**

Fordította: **Hegedűs Szeratin.** [3]

(Folytatás.)

Magam sem tudom, miért jut most, más-
fél év után eszemben ez az eset, miért emlé-
kezem reá vissza oly élénken, midőn Swi-
ateckivé együtt jelenleg a házigazda betoppaná-
sát várj műtermünkben.

E visszaemlékezés fölvidított s így szóltam
Swiateckhez:

— Jól eszedbe még, hogy akkor, mi-
dőn azt hitük, hogy az örvény szélén vagyunk,
kisült, hogy a sima út nyílik meg előttük.
Most is meáshetik ez velünk. Most szegények
vagyunk, mit a templom egere, a házigazda
ki akar műtermünkéből dobni és mégis, min-
den megváltozik egy csapásra. Nem nyil-
hat meg számukra a dicsőség arany zsillipe?

Swiatecki éhen a szalmazsákon ült s csiz-
mája fölhuzására foglalatoskodott, miközben
folyton azt hajtotta, hogy az élet csak a
csizma reggeli felzárásából s annak esteli le-
vetéséből áll. És csak annak van esze, kinek
bátorsága van maga felakasztani, s ha ő ezt
eddigelé nem tette, upán annak tulajdonit-
ható körülmény, hogy nemcsak a legnagyobb
töklilkő, hanem ege Varsó legnagyobb
embere.

Optimista nyilatkozatom félbeszakította né-
zeteit, potykaszemével rám pislan ott:

— Persze, naked van okod miért örülni!
Tegnapelőtt Suslowski ur házából és leánya
szívéből száműzött, ma pedig a házigazda ki-
dob a műteremből!

Swiateckinek — oh egek! — nagyon is
igaza volt.

Három nappal ezelőtt még Sulowska Ka-
cia jegyese voltam és kedden reggel . . . csa-
kugyan! kedden reggel a következő tartalmu
levelet kaptam atyjától:

Tisztelt uram!

A szülők akarata előtt meghajolva, leá-
nyom beleegyezik azon viszony felbontásába,
melybe őt szerencsétlensége sodorta. Bár az
anya keblén az atyai házban mindenkor me-
nedékre talál, mint szülők azon fáradozunk,
hogy ily rendkívüli esetet ne mozdítsunk
elő. Nemcsak anyagi viszonyai, de könnyelmű
jellemé az, melyet sikertelenül igyekszik pa-
lástolni, készítették bennünket, hogy leányun-
kat rábíruj arra, miszerint Önnek szavát
visszaadja s minden további összeköttetést
megszakítson. Ez azonban az Ön iránt tanu-
sított jóindulatot nem zárja ki.

Teljes tisztelettel

Sulowski Heliodor,
az egykori lengyel kincstári
ügynökség előjárója.

Ez a levél . . .

Az igaz, hogy finaciális ügyeimet tekintve
még egy kutyát sem csaphatnék kemencém
elő. De mi az ördögöt akar jellememmel ez a pa-
tetikus majom, ezt nem értem.

Kacia fejécskéje directoire tyűsra emlé-
keztet és csinosabb volna, ha az akkori, nem
pedig a mostani divat szerint fésülködnek. Már
többször kértem erre, de hasztalan, ő az efé-
léhez nem ért. Arcszíne azonban oly rózsás,
mintha Fortuni festette volna.

Ezért szerettem őt annyira s e miatt dü-
högtem annyira Suslowski levele vétele után.
Csak a második napon, akkor is estefelé válto-
zott meg kedélyem, mert így szóltam ma-
gamban:

— Nem, hát nem!

Azért sikerült oly hamar kiverni fejemből
a gondolatot, mert olyton a „Salonon“ és az
én zsidómon járt az eszem. Meg voltam győ-
ződve arról, hogy festményeim sikerültek, bár
Swiatecki azt erősítette, azt jósolta, hogy még
a „Salon“ előcsarnokából is kutasítják.

Egy évvel ezelőtt kezdtem hozzá, még pe-
dig különös módon.

(Folytatása következik.)

Legértékesebb és legmaradandóbb becsű ajándék újévre a könyv.

Diszművek, antológiák, ifjúsági iratok és ké-
peskönyvek minden kornak és igénynek
megfelelően kaphatók

INGUSZ I. és FIA

könyvkereskedésében

Aradon, a Templom- és Kazinczy-utcák sarkán.

A Remekirók

50 kötetes képes kiadása havi 3
és 2 koronás részletfizetésre.

Prospektus ingyen

IMAKÖNYVEK

Hock János, Tárkány: **Vezércsillag** és Al-
bach: **Szenhangzatok** gyönyörű bőrkötésben,
3 frt 50 kr. és 5 frt 50 kr.

Ma vasárnap egész nap nyitva.

Városi színház.

Vasárnap, 1901. évi december hó 29-én:

Bérletszűnet.

Bérletszűnet

Délután 3 1/2 óraker, fél árkakkal:

Himfy dalai.

Eredeti vigjáték 3 felvonásban, előjátékkal. Irta: Berczik
Arpád.

S Z E M É L Y E K:

Kisfaludy S.	Palágyi L.	Agh Ferencz	Mezei Péter.
Szegedy Róza	Angyal Ika	András	Boda P.
Rosty Antal	Bács Károly.	Kisfaludy K.	Réti István.
Rosty Jolán	Meuszáros M	Szegedy Mari	Bácsné.
Bezerédi K.	Nemes S.	Bay Annuska	Komlósy I.
Takács József	Palóczy Pál.	Szalóki Péter	László Gy.
Fehér György	Marosi S.	Nagy Pálné	Tolnainé.
Horváth J.	Váradi M.	Janka, leánya	Garai Ilona.
Gaal József	Szabó L.	Bogyai L-né	Kalocsa R.

Kezdete 3 és fél óraker.

Bérlet 80. sz.

Páros

Este 7 óraker, rendes arakkal:

A svihákok.

Operette 2 felvonásban, előjátékkal. Szövegét irták: Lin-
dau és Kren. Fordították: Feld Aurél és Mérei Adolf. Ze-
néjét szerzette: Ziehrer.

S Z E M É L Y E K:

Gilka Adolár	Polgár S.	Roland	Boda Ferenc.
Mimi, táncosnő	Mányai A.	Wondracsek	Giréth K.
Blitz Fri z	Rubos A.	Rodenstein	Haidt Margit.
Berta, neje	Folhó Rózsá.	Műggenhelm	Komlósy I.
Vendégfő	Palóczy Pál.	Malter Prem	Nemes S.
Anna, leánya	Vidor Laura.	Kampel	Arkossy V.

Kezdete 7 óraker.

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi október hó 1-től.)

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.04
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	3.56	Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szv. Szolnokról este	8.50
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborszlól reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborszlól délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délután	4.06
Gyorsvonat este	7.23	Személyvonat este	8.57
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.20	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.53
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	7.12	Személyvonat reggel	8.38
Személyvonat d. u.	4.09	Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Borosbeszről sv. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Borosbesz sv. du.	5.20	Személyvonat este	6.56

NAPIREND.

December 29. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Tamás.
— Protestáns naptár: Tamás. — Görög-keleti naptár (de-
cember 16.): Aggé proféta. — A nap két 7 óra 34 per-
cker, nyugszik 3 óra 59 percker. — A hold két 9 óra 10
percker, nyugszik 9 óra 40 percker.

December 30. Hétfő. Róm. kath. naptár: Anisz, Dá-
vid. — Protestáns naptár: Anisz, Dávid. — Görög-keleti
naptár (december 17.): Dániel proféta. — A nap két 7 óra
34 percker, nyugszik 4 óra — percker. — A hold két 10
óra 16 percker, nyugszik 10 óra 7 percker.

Időjárás. Legnyomás reggel 7 óraker 757.4 millimé-
ter, délután 2 óraker 758.5 milliméter. — Hőmérsék reg-
gel 7 óraker 0° + 4.5, délután 2 óraker 0° + 5.4. —
Szél tránya és ereje reggel 7 óraker N. 3, délután 2 óra-
ror DN. 3 — Felhőzet reggel 7 óraker borult, délután 2
óraker borult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 5 mm.

Időjelzés. A központi meteorologial intezetnek Arad-
ra küldött távirat szerint a mai napra a következő idő-
járás várható: Éjjeli fagy, keleten elvette csapadék.

Szabadegyeasor emléktárgyak országos muzeuma (szin-
ház-épület 1-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 8
órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fill-
lér, vasárnap 20 fillér.

Kölosey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, azerdán és szom-
baton délelőtt 11 1/2—12 1/2 óráig, kedden, csütörtökön és
pénteken délután 1 1/2—2 1/2 óráig, vasar- és ünneppapokon
sárva. Helyiség: Breklye-muzeum helyisége melletti üles-
terem.

December 29. Földessy Arnold gordonkaművész hang-
versenye délután 5 óraker (Fehér Kereszt.) — Iparhatósá-
gi megbízottak választása (Városház.)

Január 5. A II. kerületi jótékony fillérasztaltársaság
választmányi ülése este 6 óraker.

Január 19. A II. kerületi jótékony fillérasztaltársaság
közgyűlése délután 3 óraker.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Sz. B. igazgató, Újszentanna. Felülfizetések-ről szóló kimutatásokat és köszöneteket lapunk tartalmi részében egyáltalában nem közölünk, legfeljebb csak a hirdetések között, ez pedig díjazással jár. Ez esetben csak azért térünk el az elvtől, mert üzletfelünknek tettünk szolgálatot.

Sz. Gy. Arad. Cikkét nem közölhetjük. Ilyen tárgyakkal csak valamely gazdasági szaklap foglalkozhatik.

NYILTTÉR.*

Világhírű

oroszkaraván
tea-fajok.POPOFF K. & C. testvérek,
MOSZKVA.

Több európai udvar szállítója.

Legfinomabb fajok,
eredeti csomagokbanARAD és KÖRNYÉKÉN
csakis

VOJTEK és WEISZ

gyógyárú nagykereskedőknél kapható
ARADON.

ALAPITTATOTT 1850.

DITMAR R. Budapest

cs. és kir. udv. szállító

legújabb szerkezetű, száhszalmazott villamos szalon, ebédlő, kávéház és vendéglő

csillárai

Gebhart J. és Fia

cégnél

Aradon, Andrassy-tér 16.

kaphatók.

Ugyanott nagyválaszték található: ebédlő, tea, kávé és mocca-készletekből. — Minden egyéb az üveg-, porcellán- és lámpa-szakmába vágó használati- és dísz-tárgyakból.

Legújabb!!

„Kayser“ zinn-edények.

Christofle ezüst evőeszközök.

Berndorf alpaca-árak.

Telefon-szám: 219.

437

Nyilatkozat.

Polyó hó 19-én este a „Fehér Kereszt“ szállodában tartott érkezőleten alulírottak elhatároztuk, hogy azon elavult szokással, mely szerint a vevőközönség körében újév napján ajándékokat osztunk ki, felhagyunk, és hogy újév első napján üzletünket zárva tartjuk, mert lehetetlennek tartjuk tenni az e napon divatozó zsinor-jeleneteket és avatatlan egyének visszaéléseit.

Midőn ezen határozatunkat a nagyérdemű közönséggel tudtjuk, egyben tisztelettel kérjük, hogy mivel újév napján üzletünket zárva tartjuk, az esetleges szükségletét előzőleg szerezze be.

Aradon, 1901. december hó 20.

Eles Ármán,	Färber Lajos és Testvére,
Fejér Gyula,	Preusach Vilmos,
Ring Zsigmond és fia,	Guttman Samu,
Lázár Gyula,	Prolich István,
Dürr Gusztáv,	Rothstein Mór,
Ederer Károly,	Daimel Lajos,
Ladányi László.	

A legjobb és legolcsóbbabb
füdő-ital,
mely mint astartali ital különösen kedvelt és borral, cognacokkal vagy növényi márpókkal vegyítve kitűnő ital
vegyülékét ad: a

MATTONI-FELE
GISSHÜBLER
SÁVANYU-KUTY

Az ital szomjat, búsít és felhívít egyaránt. A legjobb
az ilyéni hőség tikkasztó hatása ellen.

419

Krausz Paulin

Arad, Deák Ferenc-utca 2.

Ritka alkalom újévi ajándékoknak
olcsó és célszerű bevásárlására!

Gyönyörű ifjúsági iratok, képes és mesés-könyvek mélyen leszállított áron.

Divatos és finom levélpapírok, családi és apróbb kaszetták remek kivitelben, meg-
lepő olcsó áron.

Magyar és német imakönyvek!

Újévi és egyéb levelezőlapokban
óriási készlet.Újévi felhúzó kártyák, szemképráztató
választékban.Disz-tárgyak, mint: remek tintatartók,
festékdobozok és játékok (lottó, lóverseny.)
stb. stb.Névjegyek azonnali legjutányosabb elké-
szíttetése.Minden bel- és külföldi folyóirat és di-
vatlap raktáron!

Kiváló tisztelettel:

Krausz Paulin,

könyv- és papírkereskedése.

Arad, Deák Ferenc-utca 2. szám.

Ugyane cég ajánlja a t. olvasó-közön-
ség szíves használatára 60,000 kötetből
álló **kölesönkönyvtárát**. Minden iro-
dalmi újdonság azonnal kapható. Havi bér-
let 1 korona 20 fillér, egyes kötet 8 fillér.

Dr. Barabás Béla

és

Dr. Tabakovits György

együttes

ügyvédi irodájukat

Aradon, Erzsébet királyné-körút 26. sz. alatt
megnyitották.

Árverési hirdetmény.

Az aradi kir. törvényszék, mint telek-
könyvi hatóság 7905/1901. számú vég-
zése folytán a néhai Atzél Péter tulajdo-
nát képezett, Aradon a „Szent-László“ ut-
cában levő két beltelkes ház és üres bel-
telkek a magyar jelzálog hitelbank ré-
szére kitűzött s 1902. évi január hó 2-án
délután 10 órakor az aradi igazságügyi-
palota I. emeleti 88. ajtószámú termében
tartandó nyilvános birói árverésen eladatni
fognak.

Árverelni szándékozó érdeklődők az
árverési és vételi feltételek tekintetében
alulírottnak Aradon Deák Ferenc-utca 40.
szám alatt levő irodájában bővebb felvi-
lágosítást nyerhetnek.

Winter Adolf
ügyvéd.AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ ROVATAA kör helyeszközlő-osztályának helyisége
SZABADSÁGTÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Naponta d. e. 11—1 óráig, este 9—10 óráig, vasárnap és
ünneppnap d. u. 4—5 óráig. Tagok úgy a vidékről, mint
helybeliek, naponta látogatnak.Az állásközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben
részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak válaszbélyeg-
küldése mellett ad a helyeszközlő osztály.

Keresünk:

Vidéki rőfös- és divatárúüzletbe 19—20 éves, szak-
képzett ügy segédet, a ki a magyar- és román nyelv-
ben jár as.Vidékre nagyobb városba, fogyasztási szövetkezetbe
a fűszer és rövidaru-szakmában teljesen jártas üzletveze-
tőt (keresztény.) Óvadék kívánatlik.Vidéki városba, a női- és férfi-divat szakmában já-
rtas 24—25 éves, jó megjelenésű, kizárólagos segéd.
A magyar és német nyelv ismerete szükséges.Vidéki fűszer- és vegyesáru üzletbe jó megjelen-
ű, ügyes fiatal segéd.Vidéki rőfös-, fűszer- és vegyesáru-kereskedés-
megjelenésű, ügyes fiatal segédet, aki vidéki üzle-
t-működött. 146Vidéki fűszer és vegyeskereskedés részére
gyar és román nyelvben jártas, fiatal segédet.

Ajánlunk:

Aradi elsőrendű fűszer- és csemegekeres-
kedés működtető, a könyvtelben is jártas, szakképzett,
gens fiatal segédet, azonnali belépésre.Önálló gyakorlattal bíró, a női- és férfi div-
valamint a norinbergi-szakban teljesen jártas óvadé-
pes, szakképzett segédet, lehetőleg üzletveztői állás-
t. Irodai állásra a könyvtelben és levélezésben jár-
női alkalmazottat.A női divatáru szakmában jártas, telligens ügy-
fiatal embert, a ki már helyben alkalmos volt, szeréz
igényekkel.Fűszer- és vasáru szakmában járt fiatal, ügy-
románul tudó segédet.Esti foglalkozásra, gyakorlott, akképzett könyv-
lőt és levelezőt.A vegyesáru szakban minde igényeknek meg-
lelő segédeket.AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ SZTÁLYA.

Klein Sándor,

titkár.

Keppich Zsigmond

igazgató.

Városi és megyei telephon 150. sz. **Ifj. Czeiler István** Városi és megyei telephon 150. sz.
fa-árak gyára Aradon, Pöltenberg Ernő utca 7., 8., 9. sz.

I. Gőzfűrész áruk:

Deszkák, padlók és gerendák **tölgy, bükk, dió** stb. keményfa nemekből 5 mm. vastagságtól feljebb.

Méret szerinti megrendeléseket is elfogadok.

Mindenemű keményfa rönköket veszek.

II. Épület asztalosság:

Ajtók, ablakok, padozat és parkett gyors és nagybani gyártása.

Különlegesség saját gyártmányu **gördülő ablak faredőnyökben** (rolók).

Portallé és modern boltberendezések gyára stb.

III. Gépeken való fakidolgozások, u. m.:

Fűrészelés (gerenda, palló s deszka vágások; valamint **kanyarítások** (schweifolás, decoupirozás) **gyalulás** (egyengetés és vastagságból) **hornyolás** (kelelés) **furás, vésés és csapolás** olcsó árban darab vagy munka-óra szerint számítva. 1173

Cserépszárító keretek raktáron.

Saját termelésű Aradhegyaljai Cognac.

WEISZ MOR és FIAI

ARADON,

eczetsesz, likőr, rum és czukorkagyár,
gyümölcspálinka finomító,
Törkölypálinka és szilvoriumfőzde.

Gyümölcspálinka különlegességek:

Barackpálinka új és ó
Seprópálinka
Szilvorium
Törkölypálinka.

Likőr különlegességek:

„Weisz-féle különleges **NÖVÉNYKESERŐ**“
Császárkörte likőr.

Rum különlegességek:

Legfinomabb Jamaica Rum
„ Santiago Rum
„ Bahama Rum.

Saját termelésű Aradhegyaljai Cognac.

Felülmul minden eddig létezőt

Sultán Rum,

(alcoh. sacch. t. hg.)

mely a theának rendkívül kellemes és zamatos izt kölcsönöz.

Ára 1/2 literes üveg 80 kr., 1 liter 1 frt 50 kr.

Kitünő ízével páratlanul áll a

Sultán thea.

Ára: 1 deka 10 kr., 1/8 kilo 1 frt, 1/4 kilo 2 frt.

Gyermekek és felnőtteknél egyaránt kipróbált kitünő hatásu szer tüdőbaj, köhögés, nehéz lélegzés, angolkór, csuszos bajok ellen a

Kellemes izü, friss

Csukamájolaj.

Ára egy üvegnek 1 forint.

Délmagyarország részére kizárólagos raktár:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriuma

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

FAIX JAQUES

zongoraterem és zongora készítői műhelye

ARADON, Batthyányi-utca 35. sz. (saját házában.)

Vagyok bátor a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni, hogy számos éven át Bécsben működve, ott a zongorakészítés terén nyert tapasztalataim révén, ugyszintén jól szervezett **műhelyem** által azon helyzetben vagyok, hogy mindennemű

javitásokat

teljes jótállás mellett, lelkiismeretes, szakszerű kivitelben, ugyszintén

hangolásokat

pontosan eszközölök.

1465

Elsőrendű bécsi cégektől, ugy saját készítményű zongorákat folyton raktáron készletben tartok.

Nagy Áruház 34 fényes kirakattal.

PORTER VILMOS

nagy áruháza

ARADON, SZABADSÁG-TÉR,

tisztelettel jelenti, hogy a

nagy újévi tárlat

játék és alkalmi ajándékokra nézve

teljesen elkészült.

20 koronás bevásárlásnál

minden vevő kap bármely fénykép után egy 65 centiméter magasságu, művészies kivitelü

életnagyságu fényképet teljesen ingyen,

csak a diszes papirkeretért térítendő meg 3 korona önköltség fejében. Egy ilyen sikerült életnagyságu platin-brom-fénykép már maga remek és fölötte értékes karácsonyi meglepetés.

A nagy áruház a következő osztályokra van beosztva:

- I. Uri divat osztály.
- II. Női divat osztály.
- III. Háztartási és lakást díszítő czikkek.
- IV. Alkalmi ajándékok és aradi emléktárgyak.
- V. Gyermekjátékok.

Arad legrégebb javító műhelye.

HAMMER VILMOS

villany-műszerész,

kerékpár és varrógép raktára

Arad, Szabadság-tér 7.

Singer varrógépek 32 frt, 5-évi jótállás mellett

Szolgcsobb bevásárlási forrás!

Kedvező fizetési feltételek!

Házi és szállodai csemgék és telefon szerelés.

Városi és megyei telefon sz. 96.

1418

Uj szabadalmazott himző készülék,

minden varrógépre két peroz alatt alkalmazható mindenki által.

Nagy szakszerű javító műhely.

Zománczos (Email) minden színre, juiányos árban.

Várost és megyei telefon sz. 96.

Talált pénz

az, a mit megtakarít, ha a

színházi verseny-bazárban

vásárol, hol az őzi és téli idény alkalmával jelen hirdetésem a melyen tisztelt vevőközönség figyelmébe ajánlom.

Férfi trico alsó ingek, bojhos béléssel most	55 krtól
Férfi trico alsó nadrágok bojhos béléssel most	55
Turista trico alsó ingek bojhos béléssel, selyem himzéssel most	83
Férfi felső kötött trico kabátok minden színben most	1 frt 10
Férfi Köper vászon alsó nadrág most	44
Férfi sima fehér ing most	83
Férfi fehér redős ing most	99
Férfi redős színes ing finom kelméből, alkalmi vétel most	93
Férfi szatén turista ing most	70
Férfi fehér gallérok most	11
Férfi fehér kezelők most	19
Férfi színes kezelők most	23
Férfi csokor nyakkendő most	9
Regatta nyakkendő most	10
Férfi magánkötő nyakkendő selyem kelméből most	27
Férfi bőrkeztü beisovarrással minden színben most	79
Férfi nyári harisnyák most	6
Téli kötött harisnyák most	9

Bőr pénzerszényekben meglepő nagy választék a legjntányosabb árakon.

Női bélelt alsó trico ingek most	63 krtól
Női bélelt alsó trico nadrág most	61
Női flanel alsó szoknya és nadrág (egész garnitúra)	1 frt 69
Női nyári harisnyák most	12
Női téli harisnyák most	13
Női fehér ingek most	48
Női színes voal-ingek most	57
Női pragai bőrkeztü minden színben most	45. és 69
Női ajour battiz kötény 18 krtól, voal-kötény	20
Női fűzők 49 krtól, női flanel blousok 89 krtól, női esernyők 77 krtól.	

Amerikai női és férfi harisnyák valódi szintartó 25 kr.

Gyerek bélelt alsó trikó 27 krtól, fiu színes vagy fehér ingek gallérral és anélkül és anélkül 79 krtól, fiu fehér gallérok 10 krtól, fiu fehér kezelők 18 krtól, fiu selyem nyakkendők 13 krtól, fiu zsebkendők 5 krtól.

Fegyhazi jól mosó patent fekete harisnya kettős hegy és sarok	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34

Gyerek kötött vigonya harisnya 9 krtól.

Egy darabból készült acél evőeszköz párja 30 krajczár.

Gyerek empire kötények 25 krtól, gyerek barchet ruhácskák 59 krtól, gyerek trikó téli ruhácskák 99 krtól.

Nadrágtartók, jegyzőkönyvek, zsebtentatartók, számoló gépek, zsebkések, irónok, tolltartók, bajuszkötők 10 krtól, kezi bőröndök 98 krtól, harmónikas bőrönd kettős szíjjal 2.50, iskola táskák 24 krtól, óvoda táskák 13 krtól, képeslap albumok 100 lappak 40 krtól, inggombok 5 krtól, sárczipők 69 krtól, piaci vásártáskák 36 krtól.

Rendkívül nagy választék, meglepő újdonság játékok és diszmiárak külön osztályban 7 és 15 kros szabott árakkal: hajtűk, hajfésűk, fog-, bajusz-, fej- és ruhakéfék, illatszerek, hölgyporok, szappanok, nyakkendőtü, óraláncok.

Figyelem! Színházi versenybazárban Figyelem!

a vértanu szoborral szemben.

1420

Ház- és birtok eladás.

Van szerencsém a n. é. közönség b. figyelmét alant felsorolt ingatlanok vételére felhívni.

U. m.: Nagyobb bérházakra többrendbeli megbízásaim vannak az eladásra a legjobb fizetési feltételek mellett, azok nagyobb része törlesztési kölcsönrel vannak megterhelve, mely törlesztést a házbérlővel biztosit, úgy, hogy a befektetett tőke 6-7% kamatot hoz. Ezen házak között adómentes új épületek is vannak; többek közül a következőket ajánlom:

Ház eladás,

1. A vasut közelében van egy nagyobb egyemeletes és egy kisebb földszintes ház, mely bérházak egy néhány éven át még adómentes, több éven át törleszthető 22.000 frt törlesztési kölcsönrel. Ezen házak évi jövedelme 2720 frt az eladási ára mindkét háznak 28.000 frt.

2. Egy a főterhez közelfekvő földszintes bérház, melynek értéke 8500 frt és erre 5000 frt olcsó törlesztési kölcsön van, abból évente 440 frt törleszendő — évi adója 140 frt, pótadoja nincs. Ezen házhoz egy nagy szőlőskert tartozik, melyben a legfinomabb fajú szőlők vannak beültetve, melynek évente tiszta bevétele 200 frt, minden költségen kívül és így a háznak teljes jövedelme a szőlő kerttel együtt 1026 frt. — 8500 frtért eladó.

Egy szép földszintes ház urilakással, mely áll 4 szoba fürdőszoba, konyha, kamara, pincze, üvegezett folyosóval, nagy udvarral és hozzátartozó szép gyümölcsös kerttel (a legvégső) eladási árban 7000 frtért megkapható, mely eladási ár fele a szerződés megkötés-kor, másik fele pedig több éven át fizethető. A ház még néhány éven át adómentes.

Azonkívül vannak még számos megbízásaim kisebb és nagyobb házakra, nemkülönben egy lakással és kerttel bíró magánházak, legtöbnyire új épületek a legolcsobb árban és legjobb feltételek mellett ugyszintén vannak cs. reházaim is, melyek kisebbről-nagyobbra, vagy viszontra elcsérélhetők.

Birtok eladás.

Egyszermind bátorkodom az általam eladásra bizott Arad közelében levő több rendbeli kisebb és nagyobb birtokokat, melyek gazdasági épületekkel (lakházal) vannak ellátva ajánlom és pedig:

Egy 600-800 holdas birtokot I. ső rendű szántóföldekkel és lakházzal, bérbe, úgy szinte mindenféle birtokot és épületeket közvetiek eladás- és vételre.

Egy nemesi I-ső renbű birtokot Ca ±00 □ hold szép urilakkal gazdasági épületekkel fundus instruktussal takarmány- és minden hozzátartozókkal hajlandó volna egy birtokos betegség végett egy 40-50.000 frtot érő bérházzal becsérélni és birtokát azonnal átadna, mivel a birtokon teher nincsen.

A midőn a n. é. közönségnek magam b. jóindulatába ajánlom, bővebb felvilágosításra mindig szolgálatra készen vagyok

kiváló tisztelettel

Rosenberg Károly

ügynök. Eötvös-utca 12

1814

Az 1895. évi cairói s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevéllel és arany éremmel kitüntetve.

Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitűnő sikerrel használt külszer a

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatású köszvény, szűz, reuma, ischias stb. ellen.

Hatása meglepő, a mennyiben gyakran még a legidültebb köszvény és cauz-fájdalmakat is már néhányszori bedörzsölésnél teljesen megszüntette.

Egy üveg ára használati utasítással 1 kor., erősebb 2 korona 40 fillér.

SZEGFÜ CRÉME szeplő, májfolt, mitesser s az arc és kézbor mindennemű tisztáltsággal ellen. Főuri körökben is előszeretettel használva. Ára 1 korona.

SZEGFÜ POWDER a tein-nek üdeséget s finomságot kölcsönöz. — Fehér, rózsaszín s crème színben. Egy doboz 1 korona.

SZEGFÜ FOGPOR a fogak s foghúsépségbentartására. A száját dezinficiálja, a fogaknak vakító fényt kölcsönöz. Egy doboz 80 fillér, fogkefe 1 korona.

SZEGFÜ SZAPPAN a legfinomabb tolett szappan, kiváló kellemes illattal. Egy darab 80 fillér.

HAJ-ELIXIR a haj hullás, kopaszodás, fejkorpa s hajkópás biztos megátlására szolgál. Egy üveg 3 korona.

TOKAJI CHINA-VASBOR legkitűnőbb minőségű saját természetes hegyaljai borból készítve. Kitűnő s biztos hatású szer verszegényseg, sápkór s idegesség ellen. Gyermeknek kellemes ízű fogva igen szivesen veszik be. Fél literes üveg 5 korona, 1 liter 9 korona.

TOURISTA OLAJ az egyedüli biztos szer tyukszem szemölcs és bőrvastagodás gyökeres kigyógyítására. — Egy üveg ára 70 fillér.

GYOMORBOR legkitűnőbb minőségű tokaji aszu ürmösből készítve. Biztos hatású a már legregibb gyomorajok gyógyítására. Étvágytalanság, szekrekedés, görcsök s gyomorsütés egyedüli biztos óvszere. Egy üveg ára 3 korona.

1529

Kapható csaknem az összes gyógyszerárakban.

Postán utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

WIDDER GYULA

gyógyszerész, Sátoraljaújhegy.

Főraktárak Budapestén Török József gyógyszerárakban, Király-utca 12. és az Egger-fele „Nádor gyógyszerár”-ban, Váci-körút 17.

Helybeli raktárak: Földes Kelemen, Hajós Árpád, Khudy József és Vojtek Kálmán.

Feltűnést keltő nyilatkozat!

Kedves Hajós ur!

Ma, midőn oly sok ismeretes tyukszemirtő szer daczára, legtöbbször kírthatatlannak tartják a tyukszemert, már nem is igen ajánlanak nyugodt lélekkel tyukszemirtő szert, hacsak nem ismerik az „ANAGALLINT“, a mit egy szerencsés pillanatban ön talált fel, kedves Hajós ur.

E bámulatos szernek köszönhetem, hogy sok másfajta drága szerek sikertelen használata után, a 8—10 éves tyukszemektől teljesen megszabadultam.

A tyukszemirtő szerek helyett most már örömmel ragadom meg a tollat, hogy gratuláljak figyelmet érdemlő találmányához és köszönetemet fejezzem ki önnek, hogy megszabadított a gyötrelmes tyukszemektől.

Arad, 1901. év november hó 7-én.

Tisztelője

Ritt Gyula.

Tyukszem, szemölcs és bármilyen bőrkeményedést bámulatos rövid idő alatt elpusztít a

Hajós-féle **ANAGALLIN.** Ára 35 kr.

Fagybalzsam,

kipróbált kitűnő szer fagyás, valamint a fagyás által okozott kellemetlen bőrvizskedés ellen. Két, három nap alatt legbiztosabban gyógyít s minden fagyási büttyköt sikeresen eltávolít. Egy üveg teljesen elegendő. Ára 35 krajczár.

Kaphatók egyedül a feltaláló és készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyszerészeti laboratoriuma

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

BRAUN S.

férji- és női divat és virágkereskedése

Arad, Forray-utca 8.

Megnyilt a

virágkiállítás,

dus választék, meglepő olcsó árban.

Preparált pálmák (Cykász, Phönix) kikötve parafatartókban	1 frt 50 krtól	} feljebb.
Exotikus virágcserepnövények	50 „	
Salon kosarak és lámpafüggelék	15 „	
Műkarácsonyfák díszítve vagy anélkül	20 „	

Saját készítményű menyasszonyi koszorúk és menyasszonyi ruhádiszkek, valamint hozzávaló fátöl, remek kivitelben, minden árban.

Legújabb ujdonságok bál garnitúrákban,

a legdivatosabb kalaptollak és tolldiszkek kizárólagos raktára.

Nagy raktár **sirkoszorúkban.** Megrendelésre 3 órán belül készítünk a legszebb koszorukat, **koszoru-szalag** minden minőségben felirattal **olcsó árban.**

Megérkeztek az

ujévi cikkek.

Férfi-osztály:

Ingek,
Gallérok,
Nyakkendők,
Kalapok,
Keztyűk,
Ernyők,

Női-osztály:

Ingek,
Blousok,
Kötények,
Tricok és
Miderok,
Barchend-árak

Továbbá férfi-, női- és gyermek-czipők a legolcsóbb fajtól egész a legfinomabig. 1692

A CSODA MIKROSKOP

melyből a chicagói világkiállításon több mint 2 $\frac{1}{2}$ millió adatot el, most nálam

csak K. 2.40

csekély árért (K. 2.40 előleges beküldése után bérmentve, 40 fillérrel több utánvét mellett) kapható. E csoda mikroszkop előnye, hogy minden tárgyat körülbelül 1000-szer nagyobbitva lehet látni, tehát porszemek és a szem által ki nem vehető állatok oly nagyoknak látszanak, mint az aranybogarak. Nélkülözhetetlen fűvészet és zoologia tanításánál és egy rég kívánt háztartási szerkezet, mely által minden tápanyag megvizsgálható megállapítható, hogy hamis, valamint a húsánál a borsóka létezése. A vízben élő bacillusok, melyek tiszta szemmel ki nem vehetők, vigan uszkálni látjuk. Azonkívül rövidlátóknak mint loupe a legkisebb betűk olvasására is alkalmas. — Jobb mikroszkop 2500-szoros nagyobbitással beleértve több oly esettel és object üveggel csinos szekrényében csak K. 5 — Használati utasítás mellékeltek. — Igen finom távosövek, igen nagy távolságra használhatók, achromatikai üvegekkel, 3 kihuzattal, sárgarézből, elegáns dobozban csak K. 5. — Szétküldés: 1935

A. FEITH, Wien, V2 Matzleinsdorferstrasse 76.

3631—1901.

árverési hirdetmény.

Kovaszincz község alólirt előljárósága közhirre teszi, hogy a község tulajdonát képező vadászati jog, a képviselőtestület 61—901. számú határozatához képest **f. év és hó 29-én d. u. 3 órakor** Kovaszincz község házában tartandó nyilvános árverés útján bérbe fog adatni, miről bérbe venni szándékozik ezennel értesítettnek azzal, hogy az árverési föltételek fent kitett időig a hivatalos órák alatt a község jegyzői irodájában megtekinthetők.

Kovaszincz, 1901. évi december hó 23-án.

1833

Bufta Miklós,

jegyző.

Luca Demeter,

bíró.

A nméltóságú helygymnázium 81945/1901. sz. rendeletével

engedélyezett

Sanatórium és Hidegvizgyógyintézet

egész Délmagyarországon az egyedüli jogosított gyógyintézet, mely télen nyáron nyitva van, állandó orvosi felügyelet alatt áll, bejáró s belakó betegek gyógyítását elfogadja. A betegek bármely orvos tanácsát vehetik igénybe.

Gyógyeszközök:

Villamfényfürdők: rheuma, köszvény, elhízottság, ideg-
betegségek, lémmérgezések gyógyítására. E fürdők szív-
baj mellett is használhatók. 15 fürdő 15 frt.

Hidegvizgyógyfürdők: egészségesek edzésére, felüdi-
tésére, idegbetegek, vérszegé-
nyek, tüdőbetegek, ideges gyomor s bélbántalmak, álmatlan-
lanság, fejfájások gyógyítására. 15 fürdő 6 frt. Havibérlet 10 frt.

Szénsavas fürdők: Szívbillentyű bajok, nőbajok, ideg-
gyengeség gyógyítására. 15 fürdő 18 frt.

Moór fürdők: nőbajok, rheuma, idegzsábák, ízület merev-
ségek gyógyítására. 15 fürdő 16 frt.

Villany viz-fürdők: idegesség, idegfájdalmak, ideggyen-
geség gyógyítására. 15 fürdő 15 frt.

Inhalatiók (Belégzések) soole vagy fenyő kivonattal.
Reichenhall, Gleichenberg
mintára; tüdő s gégehurutok ellen. 15 jegy 9 frt.

Svédgyógytorna: Hátgörcbölések, ízületmerevségek gyó-
gyítására; sápadt gyöngye gyermekek
edzésére. Havonta 15 frttől feljebb az eset súlyossága szerint.

Massage: ízületbajok, vérszegénység, elhízottság, általános
gyöngyeség gyógyítására. 15 massage 6 frt.

Villanyos massage: idegesség, idegfájdalmak, gyenge
emésztőképesség gyógyítására. 15
jegy 12 frt.

Villanyozás galvan és faradicus árammal. — Benn-
lakó betegek bár-
melyik orvos tanácsát vehetik igénybe. — Szoba (világítás,
fűtés, kiszolgálás) s ellátás 85 frt havonta.

Vezető orvos:

Dr. HECHT, ARAD, Zrinyi-utca 3. sz.

Telefon 270.

Telefon 139. szám.

Ajánlunk igen t. vevőinknek első minőségű szagtalan

fűtő-köszenet

50 kilós zsákokban csomagolva, bérmentve házhoz szállítva

100 kiló 3 kor. 40 fill.

Allandóan raktáron tartunk

elsőrendű kovács-köszenet

és darabos 1470

bükk-faszemet is

50 kilós és 25 kilós zsákokban. Megrendelések pontos hazaszállítása végett felnap időt kérünk.

Kneffel Károly és Fia
vaskereskedése Aradon.

"Trilby" persegőjének

Kleinoscheg testvérek gyármánya,

Arad város részére a képviseletet átvettem és felhívom figyelmét ezen **kitünő minőségű** gyármányra, amelyet a **legjobban ajánlhatok**

FEJÉR GYULA

Itt szer és esemegekereskedő Arad,

1801

Ő csász. és kir. fensége József főherczeg udvari szállítója.

Használt ékszeranyagokat új ékszerekre becserélni legalkalmasabban

DEUTSCH IZIDOR

óras és ékszerésznél lehet. Arad, Templom-utoza, Minorita-palota. Legnagyobb választék

ujévi ajándékokban. **VESZEK ZÁLOGCZÉDULÁKAT.**

Legnagyobb raktár szörme-árúknak!

Első aradi

nap- és esőernyő

saját készítményű gyári raktár

Grün M. és Társa

Arad, Andrassy-tér 15.

(Hermann-ház.)

1798

Most érkezett újdonságok!

Most érkezett újdonságok!

Legalkalmasabb ajándékoknak!

A női szépség emelésére, tökéletesítésére a fenntartására a legkínobb, teljesen ártalmatlan, vegy-tizta és zsírmentes készítmény a

Margit-Créme.

Rövid idő alatt szüntér szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrártást (mitesszer) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ránczokat és himlőbelyeket, még koros egyéneknek is néha bájos arczsínit kölcsönöz.

Hamisításoktól óvakodjunk. Vannak értéktelen utánzatok és hamisítások, melyek a lehetőségig hasonló alakban, kiállításban és árban kerülnek forgalomba, sőt a használati utasítás és hirdetési szöveg is az anyamnek másolata. Az ilyen utánzatoktól tessék óvakodni és csak oly készítményeket elfogadni, melyek szimeres védjeggyel vannak lezárva. — Készítményeim a nemtűságu m. kir. kereskedelmi miniszterium által 4960. sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. védjeggyel láttattak el. Legkiválóbb orvosi tekintélyek által ajánlatnak. Felelőseget csak az én általam forgalomba hozott készítményekért vállalom.

A Margit Crème, miként az országos m. kir. chemial intézet és központi vegykezérelési állomás vizsgálatai bizonyították, higgyant, ólomot nem tartalmaz, tehát egy teljesen ártalmatlan vegykészítmény. — ára 50 kr., nagy 1 frt, szappan 35 kr., puder 60 kr., arozviz 50 kr., fogszappan 50 krajozár.

Öres tégelyek vissza nem vétetnek, sem meg nem töltetnek.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Hamisításoktól óvakodjunk, csak törvényes védjeggyel ellátott dobozok valódiak

Kapható minden gyógyszertárban és illatszerekkereskedésben.

Oh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyájkasodás ellen gyors és biztos hatásak

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboz 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR”

GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI. Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított!

Kapható Aradon: Berger Gyula, Földes Kelemen, Hajós Árpád, Khudy József, Ring Lajos, Rozsnyay Matyán özv., Rozvány György, Tábor Gyula, Vojtek Kálmán gyógyszertárakban és Vojtek és Weisz droguériákban.

Győrökön: Masznyik Dániel gyógyszertárában.

Magy.-Pécskán: Mike József gyógyszertárában.

Ó-Pécskán: Rokasin János gyógyszertárában.

Simándon: Csiky Lukács gyógyszertárában.

Szikszón: Fűredy Ede gyógyszertárában.

1859

Nagy választék flu- és gyermek-ruhákban.

Telefon 369. szám.

Holtzer József

férfi-szabó

Aradon, Vörösmarty-utca 1. szám.

Férfi-, fiu- és gyermek-ruhák, felső- és télikabátok, ulsterek, bundák és köpenyek.

Készlet állandóan mindenféle szörme-árúknak.

Katonai, egyenruhák magyar díszruhák!

Hazai angol és francia gyapjuszövetek nagy raktára.

Mértékszerinti rendelések

saját műhelyemben készítettnek a legújabb divat szerint, kifogástalan csinos kivitelben.

Pontos kiszárgítás!

Jutányos ártak!

1146

Kintzig testvérek paulisi és fűskuti szőlő-gazdaságukban eladó még a következő szokvány minőségű fajtiszta amerikai gyökerező szőlővesszők:

ca. 25000 drb. dugyók. I. oszt.	Riparia-Portalis (Gloir de Montpellier á/m.	24.—	kor.
" 35000 "	" " Rupestris-Monticola	24.—	"
" 3000 "	" " Rupestris-Melallioa	24.—	"
" 3000 "	" " Rup.-Bamaj-Coudero és Rup.-Montio vegyeset	22.—	"

Megjegyeztetik, hogy a beérkezési sorrendben lesznek a megrendelések figyelembe véve.

Kintzig Géza,

Arad, Rákóczy-utca I. szám.

1787

A pécsi mosott kovács-szén egyedüli kizárólagos raktára Aradon.

Krizsán János

ARADON, Nagyváradi-ut 12. sz. a.

Telefon 336. sz.

Ajánlja dusan felszerelt **kovács-, kő- és fa-szén,** valamint **tüzifa-raktárát** a következő árak mellett:

Legjobb minőségű **pécsi mosott kovács-szén** 100 kilónként házhoz szállítva **4 kor.**

Legjobb minőségű **szalon kőszén.** 1559

Legjobb minőségű **pirszén** (koks.)

Legjobb minőségű tisztára rostált **bükkfa faszén** 100 kilónként házhoz szállítva **4 korona 40 fillér.**

Aprított tüzifa 100 kilónként házhoz szállítva **1 kor. 80 fillér.**

Raktáron tartok mindennemű legjobb minőségű tüzfát, s azt a legjutányosabb árak mellett árusítom.

Tüzfát kívánatra házhoz szállítom 4 méterenkint **1 kor. 60 fillérért.**

Vidéki megrendelőknek a szenet az aradi vasuti állomásra díjmentesen szállítom.

A n. é. közönség b. rendeléseit várva, maradtam tisztelettel

Krizsán János.

Magyobb mennyiségű szénát waggonrakományokban óhajtok venni. Ajánlatokat kérek hozzám.

B.-Csabai Termény- és Áruraktár

Részvénytársaság B.-Csabán.

Ajánljuk a t. termelők és kereskedőknek világos, száraz, szellős és tágas raktárhelyiségeinket

gabonák, kereskedelmi árúk és iparczikkek

beraktározására.

A raktárak befogadási képessége 80000 mmázsa és árúk be vagy kiraktározása minden hétköznapon reggel 6 órától esti 7 óráig végezhető.

A beraktározott **gabonákra, kereskedelmi árúkra vagy iparczikkekre olcsó kölcsönök azonnal adnak** és ez által úgy a termelők, mint a kereskedők jobb árak bekövetkeztéig a kényszereladástól megóvatnak. Csaba vasuti állomással közvetlen vágányösszeköttetésünk van és a vasuton érkeztetett árúkra **reexpeditió-kedvezmény** nyújtatik, melynek kihasználására a t. közönséget különösen figyelmeztetjük.

Az árúk kezelése a leg gondosabban és olcsó díj felszámítása mellett történik és kívánatra az árúk adás-vételét is közvetítjük. 835

Vasuton érkező árúknál czimzettként mindig a B.-Csabai Termény- és Áruraktár Részvénytársaság nevezendő meg a fuvarlevélen.

Tájékoztató felvilágosítás az áruraktári intézőségnél, továbbá B.-Csabán: a Bekés-Csabai Takarékpénztár-Egyesületnél vagy Aradon: az Aradi Ipar- és Népbanknál bármikor nyerhető.

A B.-Csabai Termény- és Áruraktár Részvénytársaság Igazgatósága.

A legszebb női kabátok

és

legújabb gallérok

legolcsóbban

egyedül csakis

Wormser Antal

női divat, kézmű és confekció áru üzletében

kapható

ARADON,

Lázár Vilmos és Deák Ferencz-utca sarkán

(a Földes-palotában.)

1531

Rozsnyay

Kiváló minőségű gyógybor, mely minden más ilyen készítményt, úgy tisztasága, mint gyógyereje által többszörösen felülmúlja. Magyar, ménesvidéki fehér, természetes

édesebb borból készítve. Kiváló jó hatású vérszegénység, sápadtság és neurasthenia esetében. Egy üveg ára 2 korona 40 fillét.

Mátyás

Vasas

China

bora.

Kapható:

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszerertárában

Aradon, Szabadság-tér.

és minden más gyógyszerertárban.

Valódi, ha az aradi Szabadság-szobrot ábrázoló védjegy-győl van ellátva.

Kapható:

Bellák Mór

1672 uri divat különlegességi raktár

Ujévi ajándéknak legalkalmasabb.

Fehérneműek,

Cilinderek,

Sárczipők

Valódi Jäger alsó ruhák

Valódi Pichler kalapok

Keztyük

Harisnyák

Angol kalapok

Zsebkendők

Vidéki rendelések

pontosan

eszközöltetnek.

Arad, Andrassy-tér 18. Legdivatosabb nyakkendők.

Butorok beszerzése előtt tekintsük meg

REINHART FÜLÖP butorgyáros

Andrassy-tér 17.

ujjonnan átalakított nagy butortermeit, hol legnagyobb választékban található izléses és stilszerű butorok a legjutányosabb árak mellett.

1685

Szolid és pontos kiszolgálás felelősség mellett.

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmányu orvosságot, mely az elvesztett erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte irnak. Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvosság, mely megmentett ezreket, a kik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi-orvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, a kik a fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyöngülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt írhat a Staat Medical Istitutnak az alant jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés czéljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen kigyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivételt nem tesz. Mindenki írhat érte bárholnan magyarul, mire titoktartás mellett postafordultáva egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute 49. Elektron Building, Fort Wayne. Ind Amerika. A levelek mindig bérmentesítendőek.

1841

U

Elvem: Nagy forgalmat olcsó és szolid árak mellett elérni.

Ujévi vásár

minden verseny nélkül
olcsó árak!

nagy raktáram miatt úgy az összes finomabb cikkek mint a különben is olcsóbb áruk mind alkalmi, leszállított árakban lesznek eladva.

2000 méter flanel és barchet maradékok fél árban kaphatók.

Occasio!

I szép női batiszt kötény 27 krajczár.
I szép divatos flanel blouse 95 krajczár.
I méter jó mosó barchet 19 krajczár.
I méter dupla széles Loden 48 krajczár.
I pár jó téli keztyü 25 krajczár.

3 pár amerikai női vagy férfi harisnya csak 1 forint. I vég szepeességi vászon 5 frt 50 krajczár.

HOFFMANN SÁNDOR

Divatáruháza Arad,

Városi és megyei telefon szám 10.

a „Fecské“-hez, színházépület.

Vidékre mintákat pontosan küldök.

Áruim jóságáért kezesseget vállalok!

Nagy raktár
szőnyegek, ágyterítők és függönyökben.

Mosóbarsonyok 75 kr.

Földes-féle „MARGIT” crème és szappanok raktára.

Apró hirdetések.

Minden kihirdetés beiktatása leg-
alább egy koronába kerül és 20 szó-
lehet, minden további szó 4 fillérbe,
vastagabb betűkből 8 fillérbe kerül. A
kis hirdetések előre fizetendők. Kr-

tesztéseket a kiadóhivatal ad; levél-
beni kérdésekhez a válasza való be-
lyeg melléklendő. Telefon értesítéseket
nem ad a kiadóhivatal.

Ujévi ajándékoknak

alkalmas

fényképek

KLAPOK ALAJOS

Arad, Minorita-palota (Templom-utca)

kaphatók.

1712

Megyei és városi telefon 433.

Ujévi ajándékok

szolid és remek

Ékszerárnyak, ezüst étesszközök és
ezüst díszáruak

feltűnő olcsó árban kapható

WEINBERGER FERENCZ

ékszerüzletében

1644

Arad, Andrásy-tér, Központi szálloda-épület.

Tört aranyat és ezüstöt a legmagasabb ár-
ban vesznek vagy új tárgyakra becsereleik.

FEJÉR GYULA

fűszer-, csemege-, tea-, rum- és
ásványvíz kereskedése, József fő-
herceg ö csász. és kir. fensége
udvari szállítója

Templom-utca 1. sz. Aradon,
a Fehér kutyához.

1608

Fiók-üzlet: József főherceg-ut 12. sz.

a legolcsóbb bevásárlási forrás, mindenkor friss és
jó árú. Gyors és pontos kiszolgálás.

Kézpénztáratlanul 20% pénztári jutalék.

Városi és megyei telefon szám 71.

Kelengyék

elkészítését, aranyhímzést és minden-
féle kézimunka montirozását és
hímzését szép kivitelben, olcsó ár-
ban lehet készíttetni

Josefovits Nővérek

előnyömdé és kézimunka üzletében

Arad, Szabadság-tér 14.

Szép kivitelű rajzok nagy vá-
lasztékban.

1698

Szállítható

izzó

harisnyák

(Auerhálók nem szab-
daimi kihágás.)

Azonnal használhatók s minden
égre alkalmazhatók.

25 darab 6 frt, 50 drb 11 frt,
100 darab 20 frt

bérmertesen házhoz szállítva, jót-
állás mellett, utánvétellel.

1178

Gluhstrumph-Fabrik „BRILLANT”
Berlin, Linkstrasse 27g.

Képes árjegyzék bérmertve ingyen.

Mihájlovits Gyula

bádogos mester.

elvállal épület, díszműmunká-
kat és konyhaberendezéseket.

Üzlet: Templom-utca 4

Műhely: Batthyányi-utca 21.

1641

Kiadó január 1-től

a vidéken egy kitűnő forgalmu

vendéglő és szálloda.

Bővebbet J. Deutsch Móránál Arad. 1827

Használjuk fel a kedvező alkalmat!

VARGA JÓZSEF

butor- és épület-asztalos üzlete

Arad, Kápolna-utca 6. sz.

Tultermelés miatt minden elfogadható
ár mellett ajánlom

1709

kész háló- és ebédlő-szoba butoraimat

és olyanokra mezendelést jutányos ár
mellett készséggel elfogadok.

Építész és építető uraknak ajánlom
kitűnő anyagból készült épület-asztalos
munkáimat és parkettáimat Pénztáratlanul
és ügyvedeknek ajánlok az iródi beren-
dezésekre, továbbá készítek portálokat és
boltberendezéseket kereskedők részére.

Jutányos árak!

REINER EDE

órák,

1870

Salacz-utca 3. sz.

Távbizt. 369.

Gróf KÖNIGSEGG LAJOS

a magyar kir. Államvasutak gépgyárá-
nak arad-csanádi kizárólagos képviselője,

Aradon, Vörösmarty-utca 1. sz.

Kívánatra küld

1580

árjegyzéket ingyen és bérmertve.

Két vagy több

fiatal ember

intelligens családnál

étkezésre,

esetleg

teljes ellátásra

felvétetik.

Czím a kiadóhivatalban. 1808

Eladó

egy 33. gyalogezredbeli tiszthelyetesi
egyenruha, prémekkel bélelt vasuti bluz
és egy kélal lényképező gép. Czím a
kiadóhivatalban. 1839

Fiatal, ügyes, jóra való

gazdasszony,

ki jobb bánásmódrá, mint fizetésre ref-
lektál, románul is beszél, magányos ur-
hoz vidékre keresetetik. Czím a kiadóhi-
vatalban. 1840

Egy jó erkölcsű fiu

tanulónak

felvétetik Henny Károly vas és fűszer-
kereskedésében Uj-Szt.-Annán. 1838

500 forintot fizetnek annak, aki

Bartilla

fogvizének hasz-
nálata mellett, üvegje 35 kr. valaha is-
mét fogfájást kap, vagy a szája büzlök.
(Csomagolási ártól külön 10 kr.) **Bartilla A.**
örökösök, (E. Winkler) **Wien,** 19/1
Sommer-gasse 1. Kerjük mindenütt hatá-
rozottan **Bartilla-féle** fogvizet. Hami-
sitványok feljelentői jól díjaztatnak. —
Kapható Aradon: **Rozsnyai Mátyás**
gyógyszertárban Szabadság-tér. 303

Telephon 436.

Korosolyák

nagy választékban kaphatók

Pöhm és Gedeon

vaskereskedésében

1561

Arad, Eötvös-utca és Szabadság-tér sarkán.

Lázár Gyula

fűszer, csemege, bor, pezsgő, rum,
tea és cognac kereskedése és ásvány-
vizek foraktara

Aradon, Andrásy-tér 19. szám,
(a Központi szálloda-épületben.)

Gyors és pontos kiszolgálás mel-
lett mindenkor friss és jó árú a
legolcsóbb áron.

Kézpénz fizetésénél 2 százalék
pénztári jutalék.

Karácsonyfadísz-cukorkák dus vá-
lasztékban!

1718

Telefon 844.

Minden lótulajdonos

saját érdekében cselekszik, ha a lovak
patkóira az itt jelzett és gyári
jeggyel ellátott,

szabadalmazott

H-patkó-csavart

alkalmazza, a melyekkel
a ló félre csuszása ki van
zárva.

Utánzatokat utasítsunk
vissza, mert a H-csavartokat
saját találmányu acéloz-
sunkkal csak mi gyártjuk

Képes árjegyzék ingyen.

Leonhardt & Co.

Berlin Schönberg. 1653

Egyedüli főraktár Ausztria-Magyaror-
szág részére:

Kaczab és Breuer csavargár

Budapest, VI., Váci-körút 33.

Ujévre vegyen

legjobb minőségű

Singer-varrógépet

Kalmár József

1834

műszerésznél

32

forintért

Arad,

Salacz-utca 2.

Szakszerű

javitóműhely.

Villanyesengők és telefonberendezések.

Telefon 47.

FLAMM LIPÓT

áru- és kavics-szállító

Arad, Andrásy-tér 3. szám.

Elvállal butorszállítást vidékre és kül-
földre saját szabadalmazott butorkocsi-
jaival a legjutányosabb árban. 1611

A pakolást saját embereivel végezteti.

I. aradi agyagpipagyrában nagy vá-
laszték pipákban, olcsó árban.

Portland és román cement-raktár.

TELEFON 184.

Bettelheim K.

első aradi egyedüli szakszerű mosó-
és tisztító müintézete

Arad, Aulich Lajos-utca 2. sz. (Lux-udvar)

Elvállal a legdiszesebb különlegessé-
gek, piperék, új kelengyék, mindenféle
házi-ruhák mosását a legolcsóbb egyez-
ségi árak mellett. Otthon kimosott fe-
hérneműk és egyebek jutányos ára-
kon vasaltatnak; saját emberemmel
kívánatra háztól elvitetnek és haza is
szállítatnak. 1539

TROPON-SÜTEMÉNYEK.

a legízletesebbek és a legtáplálóbbak.

**TROPON-CAKES (Bis-
cuits)** igen jóízű teasütemény, nagy
fehérnye tartalmánál fogva na-
gyon tápláló.

TROPON-KETSZERSÜLT
táplálóbb a közönséges kétszersülnél. Tej,
kávé, bor mellé a legjobb sütemény egész-
ségesek és betegek számára.

**TROPON-KARLSBADI-
KÉTSZERSÜLT** zsirtalan és
könnyen emészthető sütemény gyöngö-
gyomruak számára.

**TROPON-DIABETIKUS-
KÉTSZERSÜLT** olényező cse-
kely liszt-tar-
talma és nagy fehérnyetartalma miatt a
cukorbetegség legjobb tápláléka. 337-1

Minden gyógyszerárban kaphatók.

Utbaigazítást ad: **Dr. RÖDER ÉS TÁRSA**
Dr. LÁSZLÓ FRIGYES, osztr. magy. Tropon és
Budapest, VI., Gyár- táplisz-gyárai
utca 7. Klosternenburg—Bécs.

* * * Plisszirozás és Gouvelirozás bármily szélességben elvállaltatik. * * *

Leszállított olcsó árak!

Báli ujdonságok!

Ifj. Kopetkó Károly

ARAD,

1222

Templom-utca, Minorita-palota.

!!! Óriási választék Báli virágokban !!! óriási nagy választékban.

* Városi és megyei telefon szám 477. * * * Szolid elv. Pontos kiszolgálás. *

Báli keztyük.

Báli harisnyák.

Magyar kir. államvasutak igazgatóság.

193780—901. F. IV. szám.

Hirdetmény.

A kézbesíthetetlen és fölös szállitmanyok a vasuti üzletszabályzat 70 §-a értelmében nyilvános árverés útján, d. e. 9 órakor az alább felsorolt állomások teheráru raktáraiban a következő napokon kerülnek eladásra, melyhez a t. közönség ezennel meghívatik.

Állomáson	f. e. december hó
Bpest. ny.	30-án
Ujvidék	30-án
Eszek	30-án

Budapest, 1901. december hóban.

Az igazgatóság.

Magy. kir. Államv. üzletv. Aradon.

36328 - 1901. szám.

Hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége nyilvános versenyt hirdet a Nagy-Szeben állomáson levő felvételi épület bővítésével és átalakításával kapcsolatos építő munkák végrehajtására.

A tervek és költségvetések a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Aradon a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének, pályafentartási osztályában és a m. kir. államvasutak nagyzebeni osztálymérnökségének irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők az ajánlati nyomtatványok ugyanezen hivatalnál 2 korona lefizetése ellenében megszerezhetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1901. évi december hó 31-én déli 12 óráig nyújtandók be alulírott üzletvezetőség titkárságánál (Arad csanádi palota I. emelet.)

Az ajánlatok egy korona az ajánlat mellételei ikivenkint 80 fill. bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyújtandók be: „Ajánlat a nagyzebeni felvételi épület bővítő munkáira.”

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1901. évi december hó 30-án déli 12 óráig 3000 azaz háromezer korona bánompénz teendő le a m. kir. államvasutak aradi gyűjtő pénztárában (Arad csanádi palota földszint) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmos értékpapírokban.

A bánompénzről szóló letétjegy az ajánlatához nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítanak, de névértéken felül számításba nem vétetnek, készpénzben letétt

bánatpénz után kamat nem követhető.

Csak ideje korán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevényvel adandók fel.

Aradon 1901. évi december hó. **Az üzletvezetőség.**

Magy. kir. Államvasutak.

187010—1901. sz.

Pályázati hirdetmény.

(Bőrsapka szállítása iránt.)

A magy. kir. államvasutak igazgatósága az 1902. évi február hó 1-től 1903. évi július hó 31-ig évenkénti szükséges:

mintegy 100 drb altiszti bőrsapka és 400 szolgai szállítása iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok az 1902. évi január hó 15-ig beérkeztesendők, a bánatpénzek pedig a megelőző napon déli 12 óráig beküldendők.

A bőrsapka a magy. kir. államvasutak anyag és feltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, VI. Andrassy-ut 73. sz. II. em. 43. ajtó) letétmenyezett minta szerinti kivitelben szállítandók.

A pályázatra vonatkozó részletes feltételek, ugyszintén az általános szállítási feltételek fenti szakosztálynál, valamint minden üzletvezetőségnél megtekinthetők, vagy a megállapított ár előzetes lefizetése mellett a magy. kir. államvasutak budapesti nyomtatványtárában posta útján meg is rendelhetők, megjegyezvén, hogy az általános szállítási feltételek minden egyes példányáért 50 fillér, a különleges feltételekért pedig 30 fillér fizetendő. A feltételeknek posta útján való megküldése esetén 20 fillér postaköltség is beküldendő.

Budapest, 1901. december hó.

Az igazgatóság.

Üzletem felosztása

végezt 1902. évi január 1-től végkiárusításra engedélyt kaptam.

Van szerencsém a t. közönséget értesíteni, hogy a raktáron lévő összes cikkek

ingek, gallérok, kalapok, harisnyák, keztyük, nyakendők, lábravalók, tricok, esernyők, napernyők, fűzők, zsebkendők, szőnyegek, pamutok, selyem és bélés áruk, bluzok, kalap és strucz-tollak, virágok, pénztárczák, díszműtárgyak, utazó kofferek, munkakosarak, szappan és illatszerek, gyermek kocsik, mindenféle czipők és még sok e szakmához tartozó cikkek

meglepő olcsó árban, játékszerek és babák féláron lesznek kiárusítva.

Ruzsonyi Endre

Férfi és női divatáru üzletében

Arad, Andrassy-tér, Hungaria kávéház mellett.

Akinek

ismeretség híján

házastársra, nevelőre, üzletvezetőre, könyvelőre, segédre, ispánra, gazdatisztra, kulcsárra, vinczellérre, kertészre,

kulcsárnőre, gazdasszonyra, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy irodaszolgára, pénzbeszédőre, házmesterre, stb.-re van szüksége,

aki

bérbeadni kíván

birtokot, házat, vadászterületet, halászatot, üzletet, műhelyt, lakást stb.; vagy

aki

eladni kíván

butort, zongorát, bort, gyümölcsöt, gabonát, házat, telket, birtokot, kocsit, lovat,

aki

mindezeket vétel vagy bérbevitel céljából keresi;

aki

valamely állást betölteni kíván; legbiztosabban értezt.

Ha az **Aradi Közlöny** kis hirdetési rovatát használja.

4 frt 34 egy finom üveg-készlet, mely 41 darabból áll, és pedig: 12 vizes pohár, 12 boros pohár, 6 likör pohár, 1 vizes üveg, 1 boros üveg, 1 likör-üveg, 6 kompót-tányér, 1 kompót-tál, 1 csemege-állvány, összesen 41 db.

6 frt 45 egy hat személynek való ételkészlet, legfinomabb karlsbadi porcellánból, festett és aranyozott díszítéssel, mely 26 darabból áll és pedig: 6 lapos-tányér, 6 leves-tányér, 6 csemege-tányér, 1 levestál fedéllel, 1 pecsenyétál, 1 főzeletkál, 1 salátatál, 1 tésztatál, 1 saucetál, 1 sauce-alja, 1 só-tartó, összesen 26 db.

3 frt 95 egy legfinomabb valódi karlsbadi virágos és aranyozott kávé vagy teakészlet, mely 15 darabból áll és pedig: 1 kávé- vagy teakanna, 1 tejskanna, 1 cukorkartató fődéllel, 6 csésze, 6 tányér, összesen 15 db. Meg nem felelő tárgyak visszavételnek és a pénz visszaküldetik. Ládaért 60 kr. számítatik. Megrendelések utánvét mellett az utolsó vasúti állomás megjelölésével eszközöltetnek.

Szabó Albert

üveg, porcellán és lámpa raktára

Arad, Atzél Péter-utca I. szám.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

FLEISCHER TESTVÉREK

vasbutorgyára

ARADON, Fürdő-utca 10. szám.

Ajánlja izléses kivitelű és minden tekintetben versenyképes gyártmányait, mint

vaságyakat

hozzávaló betétekkel, éjjeli szekrényeket, mosdóasztalokat, díszes gyermekágyakat, bölcsőket és gyermekkocsikat.

Elvállal szálloda, kerti székek, asztalok, lugosok, árvaházak, internátusok, kórházak és kaszarnyák berendezését jutányos árák mellett.

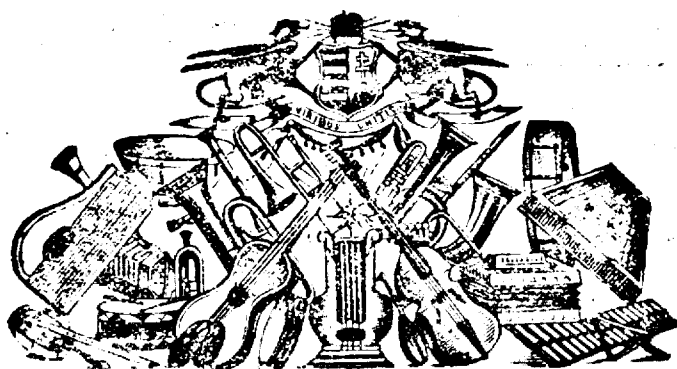
Sodrony ágybetétek méret szerint jutányos áron készítettnek.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

STÖHR MÁTYÁS

hangszerüzlete

Arad, Templom-utca, Minorita-palota.

Hangszerek, hegedűk, bőgők, harmonikák, cziterák, gitárok, floták, dobok, klarinétok, szóval mindennemű hangszerek és az ahhoz szükséges kellékek nagy választékban vannak készletben.

Tört és régi hegedűket és bőgőket veszek vagy ujakra becserélek.

Nagy szőnyeg vásár!

1 mtr. Jutta futó szőnyeg 13.— frt.
 1 „ Tapesztrie futó szőnyeg 1.35 „
 1 „ Kidderminster szőnyeg 1.— „
 1 „ Velvet futó szőnyeg 2.20 „
 1 „ Cocus futó szőnyeg 90 etm. széles ... .. 1.— „

1 mtr. Imperial futó szőnyeg 2.20 frt.
 1 „ Brüsseli futó szőnyeg 1.— „
 1 ablak szövet függöny... .. 1.— „
 1 „ csipke függöny ... .. 1.80 „
 1 Axminster szőnyeg 3.00 mtr. hosszu... .. 23.— „

1 Brüssler szőnyeg 3.00 mtr hosszu 9.50 frt.

Nagy választék!

Gyermek-kocsi. Vas-butor.

Nagy választék!

Egy finom selyem atlasz paplan 6.80 frt.

Lópokrócok minden minőség és árban csak

Domán Sándornál

ARAD, Szabadság-tér 17.